

2013

Gospodarka odpadami w przedsiębiorstwie – praktyczny poradnik

Wsparcie dla biznesu w zasięgu ręki

Gospodarka odpadami w przedsiębiorstwie – praktyczny poradnik

Autor:

Hanna Teodorowicz

Przygotowanie niniejszej publikacji zostało sfinansowane przez Komisję Europejską oraz przez Ministerstwo Gospodarki ze środków budżetu państwa.

Komisja Europejska lub osoby występujące w jej imieniu nie są odpowiedzialne za informacje przedstawione w publikacji. Poglądy wyrażone w publikacji są poglądami autorów i nie muszą się pokrywać z działaniami Komisji Europejskiej.

Publikacja została wydana przez ośrodek Enterprise Europe Network działający przy Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości. Wersja elektroniczna publikacji jest dostępna na stronach internetowych www.parp.gov.pl oraz www.een.org.pl.

Wydanie II

© Copyright by Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości, Warszawa 2013

ISBN 978-83-7633-288-8

Wydawca:

Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości
ul. Pańska 81/83
00-834 Warszawa
www.parp.gov.pl

Skład i łamanie:

Agencja Reklamowo-Wydawnicza A. Grzegorzcyk

Zawartość

1. Wstęp.....	5
2. Prawo krajowe w dziedzinie gospodarki odpadami	6
2.1. Obowiązujące przepisy prawne	6
2.2. Planowane zmiany.....	9
3. Prawo UE w dziedzinie gospodarki odpadami	11
3.1. Dyrektywa ramowa	12
3.2. Inne uregulowania UE	13
4. Odpad – definicje, interpretacje	14
4.1. Definicje odpadów	14
4.2. Katalog odpadów.....	14
4.2.1. Zasady dotyczące klasyfikacji odpadów.....	15
4.2.2. Nawigacja po katalogu odpadów	16
5. Odpady komunalne	17
5.1. Zmieszane odpady komunalne	17
5.2. Odpady niebezpieczne w odpadach komunalnych	17
5.3. Odpady ulegające biodegradacji.....	18
5.3.1. Biodopady i odpady zielone	18
6. Odpady szczególne	19
6.1. PCB, PCT.....	19
6.2. Oleje odpadowe.....	20
6.3. Baterie i akumulatory	22
6.4. Komunalne osady ściekowe	24
6.5. Odpady medyczne i weterynaryjne	25
6.6. Dwutlenek tytanu	26
7. Plany gospodarki odpadami.....	27
7.1. Plany na poziomie centralnym i regionalnym.....	27
7.2. Wpływ zapisów w planach na prowadzenie działalności związanej z wytwarzaniem i obrotem odpadami.....	28
7.2.1. Wpływ planów na decyzje administracyjne	28
7.2.2. Plany a obowiązki posiadacza odpadów	28
7.2.3. Wpływ planów na inwestycje w ochronie środowiska	29
8. Zasady ogólne w gospodarce odpadami	29
8.1. Zapobieganie i prewencja	29
8.2. Wytwarzanie odpadów: wytwórca i posiadacz odpadów oraz pośrednik i sprzedawca	30
8.3. Magazynowanie odpadów	31
8.4. Recykling/odzysk odpadów.....	32
8.5. Unieszkodliwianie odpadów.....	34
8.6. Transport odpadów.....	34
8.7. Zbieranie odpadów.....	35

8.8.	Prowadzenie działalności związanej z wytwarzaniem, zbieraniem, przetwarzaniem odpadów	36
8.9.	Odpady, które przedsiębiorca może przekazać osobom fizycznym	37
8.10.	Uznanie przedmiotu lub substancji za produkt uboczny	37
8.11.	Utrata statusu odpadów	38
9.	Przedsiębiorca – jako odbiorca prawa w dziedzinie gospodarki odpadami	39
9.1.	Przed rozpoczęciem działalności – zgody, zezwolenia, decyzje	39
9.1.1.	Postępowanie związane z oceną oddziaływania na środowisko	39
9.2.	Zgody, zezwolenia, decyzje, sprawozdania, opłaty środowiskowe	42
9.2.1.	Uregulowania administracyjne dotyczące wytwarzania odpadów – zasady ogólne	43
9.3.	Zakończenie działalności	55
10.	Ewidencja, sprawozdania, dokumenty w obrocie odpadami	55
10.1.	Wzory formularzy do prowadzenia ewidencji odpadów	57
10.1.1.	Wzór karty ewidencji odpadu	58
10.1.2.	Karta przekazania odpadów	60
10.1.3.	Wzór karty ewidencji komunalnych osadów ściekowych	62
10.1.4.	Wzór karty ewidencji pojazdów wycofanych z eksploatacji	64
10.1.5.	Wzór karty ewidencji sprzętu elektrycznego i elektronicznego	66
11.	Baza danych o produktach i opakowaniach	68
12.	Odpady opakowaniowe	68
12.1.	Ustawa z dnia 13 czerwca 2013 r. o gospodarce opakowaniami i odpadami opakowaniowymi	68
12.2.	Ustawa z dnia 11 maja 2001 r. o opakowaniach i odpadach opakowaniowych	70
13.	Pojazdy wycofane z eksploatacji	73
14.	Zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne	74
15.	Transgraniczne przemieszczanie odpadów	77
16.	Opłaty w gospodarce odpadami	78
17.	Kary za naruszanie przepisów w gospodarce odpadami	81
17.1.	Środki finansowe	81
17.2.	Środki administracyjne	83
18.	Finansowanie inwestycji w gospodarce odpadami	85
18.1.	Środki krajowe	85
18.2.	Środki UE 2007–2013	86
18.2.1.	Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko	86
18.2.2.	Regionalne Programy Operacyjne	88
18.2.3.	Program Operacyjny Innowacyjna Gospodarka	89
18.2.4.	Inne programy operacyjne	89
18.3.	Nowa perspektywa finansowa 2014–2020	90
19.	Podsumowanie	90

1. Wstęp

„Gospodarka odpadami w przedsiębiorstwie. Praktyczny poradnik” stanowi podstawowe kompendium wiedzy w zakresie gospodarki odpadami – tematu, który dotyczy każdego przedsiębiorcy. W zależności od rodzaju produkcji lub usług, wielkości przedsiębiorstwa oraz jego „zaangażowania” w gospodarkę odpadami poradnik wskazuje krok po kroku obowiązki przedsiębiorcy, które pojawiają się na każdym z etapów funkcjonowania przedsiębiorstwa: jego budowy, eksploatacji, zmiany i zakończenia działalności.

W publikacji zawarto niezbędne terminy, definicje oraz akty prawne. Poradnik prezentuje ścieżkę uzyskania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, niezbędnych przy prowadzeniu inwestycji. Zawarto w nim również zestaw dokumentów, które przedsiębiorca powinien przygotować i przedłożyć w urzędach przed rozpoczęciem działalności i w trakcie jej prowadzenia. Opisano system opłat i kar środowiskowych dotyczących odpadów oraz warunki, w których przedsiębiorca może ubiegać się o ich odroczenie. Wskazano możliwe źródła finansowania przedsięwzięć z zakresu środowiska przy wykorzystaniu środków krajowych oraz z dotacji programów operacyjnych.

Kolejne wydanie poradnika uwzględni zmiany prawne, które zaszły w okresie od 2011 r. do chwili obecnej. Ponadto wstępnie zostały opisane nowe zasady dofinansowania przedsięwzięć związanych z gospodarowaniem odpadami ze środków UE planowanych na lata 2014-2020.

W dniu 23 stycznia 2013 r. weszła w życie Ustawa z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (Dz. U. z 2013 r. poz. 21), która zastąpiła Ustawę z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach (tekst jedn.: Dz. U. z 2010 r. Nr 185, poz. 1243 ze zm.). Nowa ustawa o odpadach określiła środki: służące ochronie środowiska, życia i zdrowia ludzi, zapobiegające i zmniejszające negatywny wpływ na środowisko oraz zdrowie ludzi wynikający z wytwarzania odpadów i gospodarowania nimi oraz ograniczające ogólne skutki użytkowania zasobów i poprawiające jego efektywność.

W ustawie o opadach z dnia 14 grudnia 2012 r. ujęto przepisy określające ogólne zasady gospodarki odpadami, plany gospodarki odpadami, uprawnienia wymagane do gospodarowania odpadami, zasady prowadzenia rejestrów podmiotów wprowadzających produkty, produkty w opakowaniach i gospodarujących odpadami, jak również zasady prowadzenia ewidencji odpadów.

Ponadto w Poradniku zwrócono uwagę, na utworzenie Bazy danych o produktach i opakowaniach oraz gospodarce odpadami (tzw. BDO), która zastąpi obecną bazę – Zintegrowany System Odpadowy.

Nowa ustawa określiła szczegółowo wymagania dotyczące prowadzenia procesów wytwarzania odpadów. Do ustawy wprowadzono nowe definicje, takie jak: sprzedawca odpadów (dealer), pośrednik w obrocie odpadami (broker) i zapobieganie powstawaniu odpadów.

Ustawa o odpadach z dnia 14 grudnia 2012 r. wprowadziła do polskiego porządku prawnego najnowsze akty unijne z omawianego zakresu, w tym dyrektywy: Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/98/WE z dnia 19 listopada 2008 r. w sprawie odpadów oraz uchylającą niektóre dyrektywy (Dz. Urz. UE L 312 z 22.11.2008, str. 3) oraz Parlamentu Europejskiego i Rady 2010/75/UE z dnia 24 listopada 2010 r. w sprawie emisji przemysłowych (zintegrowane zapobieganie zanieczyszczeniom i ich kontrola) (Dz. Urz. UE L 334 z 17.12.2010, str. 17).

2. Prawo krajowe w dziedzinie gospodarki odpadami

2.1. Obowiązujące przepisy prawne

Gospodarowanie odpadami uregulowane zostało szeregiem ustaw oraz rozporządzeń wykonawczych. Z uwagi na fakt, że Polska wciąż dostosowuje swoje prawo do standardów Unii Europejskiej dynamika tych zmian znacznie utrudnia funkcjonowanie przedsiębiorcom na rynku.

Najistotniejsze ustawy ustalające ramy dla całej gospodarki odpadami to:

- Ustawa z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (Dz. U. z 2013 r. Nr 0, poz.21 ze zmianami),
- Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2008 r. Nr 25, poz.150 ze zmianami),
- Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. Nr 199, poz. 1227, z późn. zm.)

Kolejną grupę stanowią ustawy szczegółowo regulujące postępowanie z poszczególnymi grupami odpadów. Należy do niej zaliczyć następujące akty prawne:

- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o zużytych sprzęcie elektrycznym i elektronicznym (Dz. U. z 2008 r. Nr 223 ze zmianami),
- Ustawa z dnia 11 maja 2001 r. o opakowaniach i odpadach opakowaniowych (Dz. U. Nr 63, poz. 638 ze zmianami),
- Ustawa z dnia 11 maja 2001 r. o obowiązkach przedsiębiorców w zakresie gospodarowania niektórymi odpadami oraz o opłacie produktowej i opłacie depozytowej (Dz. U. z 2007 r. Nr 90, poz.607 ze zmianami),
- Ustawa z dnia 10 lipca 2008 r. o odpadach wydobywczych (Dz.U. 2013 poz. 1136 ze zmianami),
- Ustawa z dnia 20 stycznia 2005 r. o recyklingu pojazdów wycofanych z eksploatacji Dz. U. z 2005 r. Nr 25 ze zmianami),
- Ustawa z dnia 24 kwietnia 2009 r. o bateriach i akumulatorach (Dz. U. Nr 79, poz. 666 ze zmianami),
- Ustawa z dnia 29 czerwca 2007 r. o międzynarodowym przemieszczaniu odpadów (Dz. U. Nr 124, poz. 859 ze zmianami),
- Ustawa z dnia 1 lipca 2011 r. o zmianie ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. 2011 nr 152 poz. 897 ze zmianami).

Pozostałe, najistotniejsze z punktu widzenia przedsiębiorcy, akty wykonawcze przedstawiono w rozdziałach opracowania poświęconych poszczególnym rodzajom odpadów i innych zagadnień tematycznych.

Rozporządzenia wykonawcze do ustawy o odpadach*:

Tabela przedstawia spis rozporządzeń wydanych na podstawie Ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach, które nadal obowiązują po wejściu w życie Ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach. W tabeli uwzględniono informacje o czasie ich obowiązywania.

Rozporządzenie wydane w oparciu o ustawę o odpadach z 2001 r.	Artykuł w ustawie o odpadach z 2001 r.	Okres obowiązywania	Artykuł w ustawie o odpadach z 2012 r.
Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 27 września 2001 r. w sprawie katalogu odpadów.	Art. 4 ust. 1	Zachowuje moc do dnia wejścia w życie nowego rozporządzenia na podstawie art. 4 ust. 3, nie dłużej jednak niż przez okres 24 miesięcy od dnia wejścia w życie nowej ustawy.	Art. 4 ust. 3
Rozporządzenie w sprawie szczegółowego sposobu postępowania z odpadami medycznymi, Rozporządzenie Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 4 sierpnia 2004 r. w sprawie szczegółowego sposobu postępowania z olejami odpadowymi, Rozporządzenie w sprawie szczegółowego sposobu postępowania z odpadami opakowaniowymi.	Art. 7 ust. 4	Zachowuje moc do dnia wejścia w życie nowego rozporządzenia na podstawie art. 33 ust. 2, nie dłużej jednak niż przez okres 24 miesięcy od dnia wejścia w życie nowej ustawy.	Art. 33 ust. 2
Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 21 marca 2006 r. w sprawie odzysku lub unieszkodliwiania odpadów poza instalacjami i urządzeniami.	Art. 13 ust. 2a	Zachowuje moc do dnia wejścia w życie nowego rozporządzenia na podstawie art. 30 ust. 4 i 5, nie dłużej jednak niż przez okres 24 miesięcy od dnia wejścia w życie nowej ustawy.	Art. 30 ust. 4 i 5
Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 19 grudnia 2008 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie listy rodzajów odpadów, które posiadaczka odpadów może przekazać osobom fizycznym lub jednostkom organizacyjnym niebędącym przedsiębiorcami, oraz dopuszczalnych metod ich odzysku.	Art. 33 ust. 3	Zachowuje moc do dnia wejścia w życie nowego rozporządzenia na podstawie art. 27 ust. 10, nie dłużej jednak niż przez okres 24 miesięcy od dnia wejścia w życie nowej ustawy.	Art. 27 ust. 10
Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 11 grudnia 2001 r. w sprawie rodzajów odpadów lub ich ilości, dla których nie ma obowiązku prowadzenia ewidencji odpadów, oraz kategorii małych i średnich przedsiębiorstw, które mogą prowadzić uproszczoną ewidencję odpadów.	Art. 36 ust. 13	Zachowuje moc do dnia wejścia w życie nowego rozporządzenia na podstawie art. 66 ust. 5, nie dłużej jednak niż przez okres 24 miesięcy od dnia wejścia w życie nowej ustawy.	Art. 66 ust. 5
Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 8 grudnia 2010 r. w sprawie wzorów dokumentów stosowanych na potrzeby ewidencji odpadów.	Art. 36 ust. 14	Zachowuje moc do dnia wejścia w życie nowego rozporządzenia na podstawie art. 68 ust. 1, nie dłużej jednak niż przez okres 24 miesięcy od dnia wejścia w życie nowej ustawy.	Art. 68 ust. 1
Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 21 października 2002 r. w sprawie odpadów pochodzących z procesów wytwarzania dwutlenku tytanu oraz z przetwarzania tych odpadów, które nie mogą być unieszkodliwiane przez składowanie.	Art. 40 ust. 7	Zachowuje moc do dnia wejścia w życie nowego rozporządzenia na podstawie art. 100 ust. 1, nie dłużej jednak niż przez okres 24 miesięcy od dnia wejścia w życie nowej ustawy.	Art. 100 ust. 1
Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 8 października 2002 r. w sprawie składowisk odpadów oraz miejsc magazynowania odpadów pochodzących z procesów wytwarzania dwutlenku tytanu oraz z przetwarzania tych odpadów.	Art. 40 ust. 8	Zachowuje moc do dnia wejścia w życie nowego rozporządzenia na podstawie art. 100 ust. 2, nie dłużej jednak niż przez okres 24 miesięcy od dnia wejścia w życie nowej ustawy.	Art. 100 ust. 2

Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie rodzajów odpadów medycznych i weterynaryjnych, których poddawanie odzyskowi jest zakazane.	Art. 42 ust. 2	Zachowuje moc do dnia wejścia w życie nowego rozporządzenia na podstawie art. 94 ust. 2, nie dłużej jednak niż przez okres 24 miesięcy od dnia wejścia w życie nowej ustawy.	Art. 94 ust. 2
Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie dopuszczalnych sposobów i warunków unieszkodliwiania odpadów medycznych i weterynaryjnych.	Art.42 ust.3	Zachowuje moc do dnia wejścia w życie nowego rozporządzenia na podstawie art. 95 ust. 11, nie dłużej jednak niż przez okres 24 miesięcy od dnia wejścia w życie nowej ustawy.	Art.95 ust.11
Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 13 lipca 2010 r. w sprawie komunalnych osadów ściekowych.	Art. 43 ust. 7	Zachowuje moc do dnia wejścia w życie nowego rozporządzenia na podstawie art. 96 ust. 13, nie dłużej jednak niż przez okres 24 miesięcy od dnia wejścia w życie nowej ustawy.	Art. 96 ust. 13
Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 30 sierpnia 2004 r. w sprawie wzoru formularza przyjęcia odpadów metali.	Art. 43a ust. 8	Zachowuje moc do dnia wejścia w życie nowego rozporządzenia na podstawie art. 102 ust. 8, nie dłużej jednak niż przez okres 24 miesięcy od dnia wejścia w życie nowej ustawy.	Art. 102 ust. 8
Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia z czerwca 2010 r. w sprawie szczegółowych warunków technicznych kwalifikowania części energii odzyskanej z termicznego przekształcania odpadów komunalnych.	Art. 44 ust. 8 i 9	Zachowuje moc do dnia wejścia w życie nowego rozporządzenia na podstawie art. 159 ust. 2, nie dłużej jednak niż przez okres 24 miesięcy od dnia wejścia w życie nowej ustawy.	Art. 159 ust. 2
Rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 21 marca 2002 r. w sprawie wymagań dotyczących prowadzenia procesu termicznego przekształcania odpadów.	Art. 47	Zachowuje moc do dnia wejścia w życie nowego rozporządzenia na podstawie art. 160 ust. 8, nie dłużej jednak niż przez okres 24 miesięcy od dnia wejścia w życie nowej ustawy.	Art. 160 ust. 8
Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 20 grudnia 2007 r. w sprawie stwierdzenia kwalifikacji w zakresie gospodarowania odpadami.	Art. 49 ust.8	Zachowuje moc do dnia wejścia w życie nowego rozporządzenia na podstawie art. 167 ust. 7, nie dłużej jednak niż przez okres 24 miesięcy od dnia wejścia w życie nowej ustawy.	Art. 167 ust.7
Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 26 lutego 2009 r. w sprawie szczegółowych wymagań dotyczących lokalizacji, budowy, eksploatacji i zamknięcia, jakim powinny odpowiadać poszczególne typy składowisk odpadów.	Art. 50 ust. 2	Zachowuje moc do dnia wejścia w życie nowego rozporządzenia na podstawie art. 124 ust. 6, nie dłużej jednak niż przez okres 24 miesięcy od dnia wejścia w życie nowej ustawy.	Art. 124 ust. 6
Rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 8 stycznia 2013 r. w sprawie kryteriów oraz procedur dopuszczania odpadów do składowania na składowisku odpadów danego typu.	Art. 55 ust. 3	Zachowuje moc do dnia wejścia w życie nowego rozporządzenia na podstawie art. 118, nie dłużej jednak niż przez okres 24 miesięcy od dnia wejścia w życie nowej ustawy.	Art. 118
Rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 30 października 2002 r. w sprawie rodzajów odpadów, które mogą być składowane w sposób nieselektywny.	Art. 55 ust. 5	Zachowuje moc do dnia wejścia w życie nowego rozporządzenia na podstawie art. 121 ust. 3, nie dłużej jednak niż przez okres 24 miesięcy od dnia wejścia w życie nowej ustawy.	Art. 121 ust. 3

Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 8 grudnia 2010 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie zakresu, czasu, sposobu oraz warunków prowadzenia monitoringu składowisk odpadów.	Art. 60	Zachowuje moc do dnia wejścia w życie nowego rozporządzenia na podstawie art. 124 ust. 6, nie dłużej jednak niż przez okres 24 miesięcy od dnia wejścia w życie nowej ustawy.	Art. 124 ust. 6
Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 13 maja 2004 r. w sprawie warunków, w których uznaje się, że odpady nie są niebezpieczne.	Art. 4 ust. 1	Zachowuje moc do dnia wejścia w życie nowego rozporządzenia na podstawie art. 7 ust. 2, nie dłużej jednak niż przez okres 24 miesięcy od dnia wejścia w życie nowej ustawy.	Art. 7 ust. 2
Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 11 września 2012 r. w sprawie mechaniczno-biologicznego przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych.	Art. 14 ust. 10	Zachowuje moc przez okres 24 miesięcy od dnia wejścia w życie nowej ustawy.	brak
Rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 25 stycznia 2008 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie rodzajów odpadów, których zbieranie lub transport nie wymagają zezwolenia na prowadzenie działalności.	Art. 33 ust. 4 i 11	Zachowuje moc do czasu utworzenia rejestru.	Art. 49 ust. 1

Rozporządzenia wykonawcze do ustawy z 2012 r. o odpadach:

- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 30 kwietnia 2013 r. w sprawie składowisk odpadów (Dz.U. 2013 nr 0 poz. 523);
- Rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 8 stycznia 2013 r. w sprawie kryteriów oraz procedur dopuszczania odpadów do składowania na składowisku odpadów danego typu (Dz.U. 2013 nr 0 poz. 38).

2.2. Planowane zmiany

Zmiany wynikające z ustawy o odpadach z dnia 14 grudnia 2012 r.

Istotną zmianą wprowadzoną ustawą z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (Dz.U. 2013 nr 0 poz. 21) jest zmiana regulacji w zakresie obowiązku uzyskania odpowiednich decyzji w zakresie wytwarzania odpadów.

Z dniem wejścia w życie nowej ustawy o odpadach **wygasają**:

- decyzje zatwierdzające program gospodarki odpadami niebezpiecznymi,
- decyzje zatwierdzające program gospodarki odpadami,
- informacje o wytwarzanych odpadach oraz o sposobach gospodarowania wytworzonymi odpadami.

Oznacza to, że zgodnie z obowiązującymi przepisami **nie jest wymagane**:

- złożenie informacji o wytwarzanych odpadach oraz o sposobach gospodarowania wytworzonymi odpadami,
- uzyskanie decyzji zatwierdzającej program gospodarki odpadami niebezpiecznymi,
- uzyskanie decyzji zatwierdzającej program gospodarki odpadami.

Pozwolenia na wytwarzanie odpadów, wydane na podstawie przepisów dotychczasowych, zachowują ważność na czas, na który zostały wydane. W nowej ustawie o odpadach zapisy dotyczące uzyskania pozwolenia na wytwarzanie odpadów zostały przeniesione do ustawy Prawo ochrony środowiska (Dz.U. 2001 nr 62 poz. 67 art. 180a, 181, 184).

Pozwolenie **jest wymagane** przy wytwarzaniu odpadów:

- niebezpiecznych o masie powyżej 1 Mg rocznie, lub
- innych niż niebezpieczne o masie powyżej 5000 Mg rocznie.

Zezwolenia na zbieranie odpadów oraz zezwolenia na odzysk lub unieszkodliwianie odpadów, wydane na podstawie przepisów dotychczasowych zachowują ważność na czas, na który zostały wydane, nie dłużej jednak niż przez dwa lata od dnia wejścia w życie nowej ustawy o odpadach. Na ten sam okres zachowują ważność decyzje zatwierdzające program gospodarki odpadami z uwzględnieniem warunków zezwolenia na zbieranie, odzysk lub unieszkodliwianie w części dotyczącej w/w zezwoleń.

Zezwolenia na transport odpadów wydane na podstawie dotychczasowych przepisów zachowują ważność na czas, na który zostały wydane nie dłużej jednak niż do czasu upływu terminu do złożenia wniosku o wpis do rejestru prowadzonego przez marszałka województwa, lub z dniem uzyskania takiego wpisu, jeśli nastąpił on w terminie wcześniejszym. Do czasu utworzenia rejestru przez marszałka starosta wydaje zezwolenia na transport na podstawie przepisów dotychczasowych. Podmiot jest zobowiązany do złożenia wniosku o wpis w terminie 6 miesięcy od utworzenia rejestru.

Do ewidencji odpadów stosuje się dotychczasowe przepisy do dnia 31.12.2014 r.

Nowa ustawa o odpadach przewiduje **konieczność uzyskania**:

- 1) zezwoleń na zbieranie odpadów i zezwoleń na przetwarzanie (tj. odzysk lub unieszkodliwianie) odpadów. Wniosek o udzielenie w/w zezwoleń powinien zawierać informacje zawarte w art. 42 nowej ustawy o odpadach. Wytwórca odpadów zobowiązany do uzyskania pozwolenia na wytwarzanie odpadów, który prowadzi jednocześnie zbieranie lub przetwarzanie odpadów, może wystąpić o wydanie decyzji łącznej – pozwolenia na wytwarzanie odpadów z uwzględnieniem warunków w/w zezwoleń,
- 2) wpisu do rejestru podmiotów wprowadzających produkty, produkty w opakowaniach i gospodarujących odpadami. Rejestr będzie prowadzony przez marszałka województwa, który został zobowiązany, w terminie 36 miesięcy od dnia wejścia w życie nowej ustawy o odpadach, do utworzenia rejestru. Dokonuje się w nim wpisów m. in.:
 - posiadacza odpadów, który uzyskał pozwolenie na wytwarzanie odpadów,
 - posiadacza odpadów, który uzyskał zezwolenie na zbieranie odpadów lub zezwolenie na przetwarzanie odpadów,
 - prowadzących recykling odpadów opakowaniowych lub poużytkowych,
 - prowadzących odzysk odpadów opakowaniowych lub poużytkowych,
 - prowadzących punkty zbierania pojazdów,
 - prowadzących stacje demontażu pojazdów,
 - zbierających zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny,
 - transportujących odpady,
 - sprzedawcy odpadów,
 - pośrednika w obrocie odpadami.

Obecnie obowiązujące przepisy wykonawcze do „starej” ustawy o odpadach zachowują moc do dnia wejścia w życie nowych przepisów wykonawczych, nie dłużej jednak niż 24 miesiące od dnia wejścia w życie nowej ustawy o odpadach. Nowe przepisy wykonawcze będą dotyczyć m. in. katalogu odpadów, zmiany klasyfikacji odpadów niebezpiecznych na inne niż niebezpieczne, wzorów kart służących ewidencji odpadów.

Ustawa z dnia 13 czerwca 2013 r. o gospodarce opakowaniami i odpadami opakowaniowymi

W dniu 8 lipca Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej podpisał ustawę o gospodarce opakowaniami i odpadami opakowaniowymi. Celem nowelizacji jest uszczelnienie systemu zagospodarowania odpadów opakowaniowych, co podniesie jego skuteczność i umożliwi osiągnięcie wymaganych zgodnie z dyrektywą poziomów odzysku i recyklingu. W połączeniu z ustawą o odpadach oraz ustawą o utrzymaniu czystości i porządku w gminach utworzy nowy system gospodarki odpadami w Polsce.

Nowa ustawa wejdzie w życie 1 stycznia 2014 r.

3. Prawo UE w dziedzinie gospodarki odpadami

Przystąpienie Polski do struktury Unii Europejskiej wiąże się z koniecznością dostosowania prawa krajowego do prawa europejskiego. Proces ten przebiega z uwzględnieniem wynegocjowanych okresów przejściowych. W przypadku gospodarki odpadami Polska uzyskała:

- 1) 5-letni okres przejściowy (do 31.12. 2007 r.) w odniesieniu do dyrektywy 94/62/WE w sprawie opakowań i odpadów opakowaniowych,
- 2) 3-letni okres przejściowy (do 01. 07. 2012 r.) w odniesieniu do dyrektywy 99/31/WE w sprawie składowisk odpadów,
- 3) 5 – letni okres przejściowy (do 31.12.2007 r.) w odniesieniu do rozporządzenia 259/93/EWG w sprawie nadzoru i kontroli przesyłania odpadów w obrębie do Wspólnoty Europejskiej oraz poza jej obszar:
 - dla niektórych grup odpadów przeznaczonych do odzysku z tzw. „zielonej listy”,
 - dla wybranych odpadów przeznaczonych do odzysku z tzw. „pomarańczowej listy”.

Przedsiębiorca prowadzący działalność na terenie UE powinien pamiętać o zasadzie pierwszeństwa prawa wspólnotowego nad prawem wewnętrznym krajów członkowskich. Zasada ta została wyrażona wiele lat temu, m.in. w precedensowym orzeczeniu Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości (ETS) w sprawie 6/64 **Flaminio Costa v E.N.E.L.** z 1964 r. Legalność krajowej ustawy została wówczas zakwestionowana przez podmiot prywatny, z uwagi na jej niezgodność z prawem wspólnotowym. Sąd włoski zwrócił się do ETS o rozstrzygnięcie, czy w omówionej sytuacji może działać zasada *lex posterior derogat legi priori*. ETS nie tylko odpowiedział twierdząco na postawione pytanie, lecz również jasno określił, że **prawo krajowe żadnej rangi nie może uchylić prawa znajdującego swe źródło w Traktacie**. Prawo wspólnotowe tworzy „własny porządek prawny, zintegrowany z systemem prawnym państw członkowskich”.

Fundamentalne zasady polityki ekologicznej Unii Europejskiej opierają się na zasadach:

- zrównoważonego rozwoju,
- wysokiego poziomu ochrony środowiska,
- przezorności przewidywania ewentualnych negatywnych skutków działań,
- prewencji i zapobiegania zanieczyszczeniom oraz likwidacji ich u źródła,
- zanieczyszczający płaci – koszty likwidacji szkód ekologicznych powinni ponosić ich sprawcy,
- integracji wymagań ochrony środowiska do wszystkich strategii i polityk sektorowych,
- subsydiarności, polegającej na rozwiązywaniu problemów na możliwie najniższym szczeblu.

3.1. Dyrektywa ramowa

Dyrektywa ramowa – Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/98/WE z 19 listopada 2008 r. w sprawie odpadów weszła w życie 12 grudnia 2008 r. Zgodnie z jej art. 40 ust. 1, państwa członkowskie powinny wprowadzić w życie przepisy ustawowe, wykonawcze i administracyjne niezbędne do jej wykonania nie później niż do 12 grudnia 2010 r. Termin transpozycji wymagań dyrektywy do prawa wewnętrznego.

Dyrektywa 2008/98/WE zobowiązuje państwa członkowskie do podejmowania wszelkich działań umożliwiających wspieranie ponownego wykorzystania produktów i przygotowanie do działań z tym związanych, zwłaszcza poprzez zachęcanie do tworzenia i wspieranie sieci ponownego wykorzystania i napraw, wykorzystanie instrumentów ekonomicznych, kryteriów udzielania zamówień, celów ilościowych itp. Szczególne znaczenie ma popularyzacja i realizowanie selektywnej zbiórki odpadów, co ma pozwolić na osiągnięcie ustalonych w dyrektywie **celów**.

Cel pierwszy – do 2020 r. przygotowanie do ponownego wykorzystania i recyklingu materiałów odpadowych, takich jak papier, metal, plastik i szkło z gospodarstw domowych i w miarę możliwości innego pochodzenia (pod warunkiem, że te strumienie odpadów są podobne do odpadów z gospodarstw domowych) zostanie zwiększone do minimum 50% wagi.

Cel drugi – do 2020 r. przygotowanie do ponownego wykorzystania, recyklingu i innych sposobów odzyskiwania materiałów, w tym wypełniania wyrobisk, gdzie odpady zastępują inne materiały, w odniesieniu do innych niż niebezpieczne odpadów budowlanych i rozbiórkowych (z wyjątkiem materiału występującego w stanie naturalnym, zgodnie z definicją zawartą w kategorii 17 05 04 Europejskiego katalogu odpadów) zostanie zwiększone do minimum 70% wagi.

Nie zmieniają się najważniejsze założenia dotyczące unieszkodliwiania odpadów, generalnie jest ono bowiem nadal dopuszczalne dopiero w sytuacji, gdy nie jest możliwe przeprowadzenie odzysku, zaś sam proces unieszkodliwiania musi być zrealizowany z uwzględnieniem wskazanych w dyrektywie (art. 13) wymagań dotyczących ochrony ludzi i środowiska. Wymagania te to w szczególności niepowodowanie możliwości powstania zagrożeń dla zdrowia ludzi lub szkód w środowisku, takich jak zagrożenia dla wody, powietrza, gleby, roślin lub zwierząt, uciążliwości związane z hałasem lub zapachami oraz niekorzystne skutki dla terenów wiejskich lub miejsc o szczególnym znaczeniu.

Dyrektywa zawiera także szczegółowe regulacje dotyczące zasad postępowania z określonymi kategoriami odpadów, zwłaszcza niebezpiecznymi, bioodpadami, olejami odpadowymi oraz zmieszanyimi odpadami komunalnymi. Tym samym jej postanowienia obejmują zagadnienia dotychczas regulowane aktami odrębnymi (dyrektywa nr 75/439/EWG o olejach odpadowych czy dyrektywa nr 91/689/EWG o odpadach niebezpiecznych), które z chwilą wejścia w życie dyrektywy ramowej zostały uchylone. Warto więc tu podkreślić dążenie do koncentracji ustawodawstwa, dokładnie odwrotne niż reprezentowane od pewnego czasu w ustawodawstwie polskim.

Nie zmieniają się najważniejsze zasady postępowania z odpadami niebezpiecznymi. Utrzymano zakazy związane z ich mieszaniem i obowiązek poddania szczególnej kontroli postępowania z takimi odpadami. Odpady niebezpieczne w trakcie zbierania, transportu i czasowego magazynowania powinny być pakowane i oznakowywane zgodnie z obowiązującymi normami międzynarodowymi i wspólnotowymi. Dyrek-

tywa nie wprowadza żadnych szczególnych wymagań odnoszących się do postępowania z odpadami niebezpiecznymi mającymi charakter odpadów komunalnych powstających w gospodarstwach domowych, a adresowanych do wytwórców tychże odpadów. Wymagania wynikające z dyrektywy mają natomiast już pełne zastosowanie od momentu odebrania tej grupy odpadów od ich wytwórców.

3.2. Inne uregulowania UE

Dyrektywy

Uregulowania prawne funkcjonujące w ramach Unii Europejskiej to przede wszystkim dyrektywy, takie jak np. wspomniana ramowa Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/98/WE z 19 listopada 2008 r.

Dyrektywy wyznaczają cele, które mają osiągnąć państwa członkowskie. Jednocześnie pozostawiają one państwom wybór środków służących do osiągnięcia tych celów. Dyrektywy mogą być kierowana do jednego, kilku lub wszystkich państw członkowskich. Aby zasady określone w dyrektywie mogły wywołać skutki na poziomie przedsiębiorcy, prawodawca krajowy musi przyjąć akt dokonujący jej transpozycji do prawa krajowego, który dostosowuje prawo krajowe pod względem wymogów określonych w dyrektywie.

Każda nowa dyrektywa przewiduje termin transpozycji do prawa krajowego. Państwa członkowskie mają pewien margines swobody w zakresie transpozycji uwzględniający specyfikę krajową. Transpozycja musi nastąpić w terminie ustalonym w dyrektywie.

Rozporządzenia

Rozporządzenia w Unii Europejskiej stanowią najważniejszy akt prawny o najszerszym zasięgu. Są one wydawane przez dwa upoważnione organy: Radę Unii Europejskiej i Komisję Europejską. Rozporządzenia mogą być skierowane do nieograniczonej liczby podmiotów, zarówno do rządów, jak i osób fizycznych.

Rozporządzenia wydawane przez Radę Unii Europejskiej podzielić można na dwie grupy: podstawowe i wykonawcze, przy czym te drugie mają mniejsze znaczenie – nie mogą zmieniać rozporządzeń podstawowych (chyba że tak zostało zaznaczone), a także mogą orzekać tylko w sprawach drugorzędnych. Zaś wśród tych, których źródłem jest Komisja Europejska, można wyróżnić trzy grupy:

- wydawane na podstawie dyspozycji traktatowych,
- wydawane na mocy uprawnień udzielonych Komisji przez Radę UE,
- wydawane dla realizacji właściwego funkcjonowania Wspólnot Europejskich.

Decyzje

Oprócz dyrektyw, niezwykle istotnymi aktami prawa są decyzje. Mogą one być przyjmowane przez Radę Unii Europejskiej, przez Radę wspólnie z Parlamentem Europejskim lub przez Komisję Europejską. Decyzje są aktami, za pośrednictwem których instytucje wspólnotowe stanowią prawo w odniesieniu do określonych przypadków. Za pomocą decyzji instytucje mogą wezwać państwo członkowskie lub przedsiębiorców z sektora gospodarki do działania lub zaniechania działania, przyznać im pewne prawa lub nałożyć na nich określone obowiązki.

Decyzja ma charakter:

- indywidualny, w odróżnieniu od rozporządzenia, jej adresaci muszą być określeni,
- wiążący w całości.

Orzeczenia Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości (ETS)

Od 1 maja 2004 r. przedsiębiorca może powoływać się przed sądami krajowymi na orzeczenia Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości. Publikacje orzeczeń ETS w języku polskim są dostępne w Dzienniku Urzędowym UE, a konkretnie w serii C tego Dziennika.

Międzynarodowe konwencje

Międzynarodowe konwencje to umowy międzynarodowe, czyli wspólne oświadczenia państw (oraz innych podmiotów prawa międzynarodowego uprawnionych do zawierania umów), mające na celu wywołanie określonych skutków prawnych. Treścią konwencji są m.in. zagadnienia dotyczące gospodarki odpadami. Konwencje to umowy zawierane przez wybrane państwa, nie są one związane z przynależnością do Unii Europejskiej. Konwencje międzynarodowe związane z odpadami to m.in.:

- Konwencja bazylejska sporządzona dnia 22 marca 1989 r. o kontroli transgranicznego przemieszczania i usuwania odpadów niebezpiecznych,
- Konwencja o zapobieganiu zanieczyszczaniu mórz przez zatapianie odpadów i innych substancji sporządzona z dnia 29 grudnia 1972 r.

4. Odpad – definicje, interpretacje

4.1. Definicje odpadów.

Definicja odpadu zawarta została w artykule trzecim ustawy o odpadach. Według niej odpady oznaczają każdą substancję lub przedmiot, których posiadacz pozbywa się, zamierza pozbyć się lub do ich pozbycia się jest obowiązany.

Ustawa zawiera również drugą definicję, według której odpady niebezpieczne są to odpady: wykazujące co najmniej jedną spośród właściwości niebezpiecznych. Właściwości powodujące, że odpady są odpadami niebezpiecznymi, określa załącznik nr 3 do ustawy.

4.2. Katalog odpadów

Katalog odpadów określony został w Rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 27 września 2001 r. w sprawie katalogu odpadów (Dz. U. Nr 112, poz. 1206).

Obecnie obowiązujące przepisy wykonawcze do "starej" ustawy o odpadach zachowują moc do dnia wejścia w życie nowych przepisów wykonawczych, nie dłużej jednak niż 24 miesiące od dnia wejścia w życie nowej ustawy o odpadach. Nowe przepisy wykonawcze będą dotyczyć m. in. katalogu odpadów, zmiany klasyfikacji odpadów niebezpiecznych na inne niż niebezpieczne.

Nowa ustawa o odpadach wskazuje zasady dokonywania klasyfikacji odpadów. W przypadku zmiany klasyfikacji odpadów niebezpiecznych na inne niż niebezpieczne ich posiadacz będzie zobligowany przedłożyć marszałkowi województwa zgłoszenie tej zmiany. Jednocześnie marszałek województwa będzie musiał przekazywać ministrowi środowiska: kopie zgłoszeń zmiany klasyfikacji odpadów niebezpiecznych na inne, kopie wyników badań właściwości odpadów, zbiorczą informację za rok o liczbie zgłoszeń, decyzje zatwierdzające zmianę klasyfikacji odpadów oraz decyzje sprzeciwiające się zmianie klasyfikacji.

Ustawa określa również kryteria uznawania przedmiotów lub substancji za produkty uboczne, co będzie wymagało zgłoszenia marszałkowi województwa i dołączenia dowodów potwierdzających spełnienie tych warunków. Wskazano także, kiedy określone rodzaje odpadów tracą status odpadów.

Katalog odpadów, opracowany do ustawy o odpadach z 2001 r. dzieli je w zależności od źródła ich powstania na 20 następujących grup:

1. odpady powstające przy poszukiwaniu, wydobywaniu, fizycznej i chemicznej przeróbce rud oraz innych kopalin – 01,
2. odpady z rolnictwa, sadownictwa, upraw hydroponicznych, rybołówstwa, leśnictwa, łowiectwa oraz przetwórstwa żywności – 02,
3. odpady z przetwórstwa drewna oraz z produkcji płyt i mebli, masy celulozowej, papieru i tektury – 03,
4. odpady z przemysłu skórzanego, futrzarskiego i tekstylnego – 04,
5. odpady z przeróbki ropy naftowej, oczyszczania gazu ziemnego oraz pirolitycznej przeróbki węgla – 05,
6. odpady z produkcji, przygotowania, obrotu i stosowania produktów przemysłu chemii nieorganicznej – 06,
7. odpady z produkcji, przygotowania, obrotu i stosowania produktów przemysłu chemii organicznej – 07,
8. odpady z produkcji, przygotowania, obrotu i stosowania powłok ochronnych (farb, lakierów, emalii ceramicznych), kitu, klejów, szczieliw i farb drukarskich – 08,
9. odpady z przemysłu fotograficznego i usług fotograficznych – 09,
10. odpady z procesów termicznych – 10,
11. odpady z chemicznej obróbki i powlekania powierzchni metali oraz innych materiałów i z procesów hydrometalurgii metali nieżelaznych – 11,
12. odpady z kształtowania oraz fizycznej i mechanicznej obróbki powierzchni metali i tworzyw sztucznych – 12,
13. oleje odpadowe i odpady ciekłych paliw (z wyłączeniem olejów jadalnych oraz grup 05, 12 i 19) – 13,
14. odpady z rozpuszczalników organicznych, chłodziw i propelentów (z wyłączeniem grup 07 i 08) – 14,
15. odpady opakowaniowe; sorbenty, tkaniny do wycierania, materiały filtracyjne i ubrania ochronne nieujęte w innych grupach – 15,
16. odpady nieujęte w innych grupach – 16,
17. odpady z budowy, remontów i demontażu obiektów budowlanych oraz infrastruktury drogowej (włączając glebę i ziemię z terenów zanieczyszczonych) – 17,
18. odpady medyczne i weterynaryjne – 18,
19. odpady z instalacji i urządzeń służących zagospodarowaniu odpadów, z oczyszczalni ścieków oraz z uzdatniania wody pitnej i wody do celów przemysłowych – 19,
20. odpady komunalne łącznie z frakcjami gromadzonymi selektywnie – 20.

4.2.1. Zasady dotyczące klasyfikacji odpadów

Katalog odpadów określa grupy, podgrupy i rodzaje odpadów oraz ich kody. Zawiera on również listę odpadów niebezpiecznych. Lista odpadów niebezpiecznych nie została wyodrębniona jako odrębny załącznik do katalogu, lecz utworzono ją poprzez oznakowanie odpadów niebezpiecznych indeksem górnym w postaci gwiazdki ("**") przy kodzie rodzaju odpadów.

Każdy rodzaj odpadu otrzymał sześciocyfrowy kod, w którym pierwsze dwie cyfry oznaczają grupę, kolejne dwie dodane cyfry tworzą podgrupę i ostatecznie sześć cyfr identyfikuje rodzaj odpadu.

Klasyfikacja odpadu krok po kroku

Krok pierwszy. Odpad klasyfikujemy według źródła powstawania w grupach 01 do 12 lub 17 do 20, przypisując mu odpowiedni kod sześciocyfrowy określający rodzaj odpadu (wyłączając kody kończące się na 99). Wyjątkiem od tej zasady jest klasyfikowanie odpadów ze specyficznych gałęzi przemysłu. Odpady takie klasyfikuje się w kilku grupach, w szczególności odpady powstające przy produkcji samochodów klasyfikuje się w grupie 12 – odpady z kształtowania oraz fizycznej i mechanicznej obróbki powierzchni metali i tworzyw sztucznych; 11 – odpady z chemicznej obróbki i powlekania powierzchni metali oraz innych materiałów i z procesów hydrometalurgii metali nieżelaznych; 08 – odpady z produkcji, przygotowania, obrotu i stosowania powłok ochronnych (farb, lakierów, emalii ceramicznych), kitu, klejów, szczeliw i farb drukarskich, w zależności od etapu produkcji. Należy pamiętać ponadto, że odpady opakowaniowe będące odpadami komunalnymi, jeśli są zbierane selektywnie lub występują jako zmieszane odpady opakowaniowe, klasyfikuje się w podgrupie 15 01, a nie w 20 01.

Krok drugi. W przypadku nieodnalezienia odpowiedniej pozycji w grupach 01 do 12 lub 17 do 20, odpady klasyfikuje się w grupach 13, 14 i 15.

Krok trzeci: W przypadku nieodnalezienia odpowiedniej pozycji w grupach 13, 14 i 15, odpady klasyfikuje się w grupie 16, zawierającej odpady nieujęte w innych grupach.

Krok czwarty: W przypadku nieodnalezienia odpowiedniej pozycji w grupie 16, odpady klasyfikuje się w grupie według źródła powstawania, przypisując im kod kończący się na 99 (inne niewymienione odpady).

4.2.2. Nawigacja po katalogu odpadów

Celem ułatwienia właściwego klasyfikowania odpadów oraz identyfikowania ich pozycji w katalogu odpadów poniżej zamieszczono jego fragment z opisem poszczególnych pozycji.

Grupa	15	Odpady opakowaniowe; sorbenty, tkaniny do wycierania, materiały filtracyjne i ubrania ochronne nieujęte w innych grupach
Podgrupa	15 01	Odpady opakowaniowe (włącznie z selektywnie gromadzonymi komunalnymi odpadami opakowaniowymi)
Rodzaj odpadu innego niż niebezpieczny	15 01 01	Opakowania z papieru i tektury
Rodzaj odpadu niebezpiecznego	15 01 10*	Opakowania zawierające pozostałości substancji niebezpiecznych lub nimi zanieczyszczone (np. środkami ochrony roślin I i II klasy toksyczności – bardzo toksyczne i toksyczne)

W katalogu odpadów odpady sklasyfikowane będą przez ich zaliczenie do odpowiedniej grupy, podgrupy i rodzaju odpadów, uwzględniając:

- źródło ich powstawania;
- właściwości powodujące, że odpady są odpadami niebezpiecznymi, określone w załączniku nr 3 do ustawy;
- składniki odpadów, dla których przekroczenie wartości granicznych stężeń substancji niebezpiecznych może powodować, że odpady są odpadami niebezpiecznymi.

5. Odpady komunalne

5.1. Zmieszane odpady komunalne

Odpady komunalne powstające w gospodarstwach domowych oraz w przedsiębiorstwach stanowią największą część strumienia odpadów wytwarzanych w kraju. Stanowią one mieszaninę odpadów m. in. opakowań, odpadów zielonych, odpadów ulegających biodegradacji, składników mineralnych oraz odpadów niebezpiecznych. Zgodnie z ustawą o odpadach przez odpady komunalne rozumie się odpady powstające w gospodarstwach domowych, z wyłączeniem pojazdów wycofanych z eksploatacji, a także odpady niezawierające odpadów niebezpiecznych pochodzące od innych wytwórców odpadów, które ze względu na swój charakter lub skład są podobne do odpadów powstających w gospodarstwach domowych; zmieszane odpady komunalne pozostają zmieszanymi odpadami komunalnymi, nawet jeżeli zostały poddane czynności przetwarzania odpadów, która nie zmieniła w sposób znaczący ich właściwości.

Główne obowiązki Polski w zakresie gospodarki odpadami komunalnymi, wynikające z członkostwa w UE można ująć w następujących grupach:

- przygotowanie dokumentów planistycznych (plany gospodarki odpadami),
- osiąganie określonych poziomów (zbierania, odzysku, w tym recyklingu, ograniczenia ilości odpadów ulegających biodegradacji składowanych na składowiskach odpadów),
- spełnianie wymagań dotyczących budowy i eksploatacji instalacji do odzysku i unieszkodliwiania odpadów,
- kontrola przestrzegania przepisów.

5.2. Odpady niebezpieczne w odpadach komunalnych

Odpady niebezpieczne wytwarzane w strumieniu odpadów komunalnych to przede wszystkim: baterie, lekarstwa, farby, lakiery oraz opakowania po nich, lekarstwa. Odpady niebezpieczne powinny być selektywnie gromadzone i przekazywane do odzysku oraz unieszkodliwiania.

Ustawa o odpadach zakazuje mieszania odpadów niebezpiecznych różnych rodzajów oraz mieszania odpadów niebezpiecznych z odpadami innymi niż niebezpieczne. Wyjątkiem od tej zasady jest możliwość zmieszania odpadów niebezpiecznych różnych rodzajów oraz zmieszanie odpadów niebezpiecznych z odpadami innymi niż niebezpieczne, w celu poprawy bezpieczeństwa procesów odzysku lub unieszkodliwiania odpadów powstałych po zmieszaniu. W takim przypadku posiadacz odpadów musi zagwarantować, że w wyniku prowadzenia tych procesów nie nastąpi wzrost zagrożenia dla życia i zdrowia ludzi lub środowiska.

W przypadku, gdy odpady niebezpieczne uległy zmieszaniu z innymi odpadami, substancjami lub przedmiotami, to powinny być one rozdzielone, jeżeli zostaną spełnione łącznie następujące warunki:

1. w procesie odzysku lub unieszkodliwiania odpadów powstałych po rozdzieleniu nastąpi ograniczenie zagrożenia dla życia i zdrowia ludzi lub środowiska,
2. jest to technicznie możliwe i ekonomicznie uzasadnione.

Transport odpadów niebezpiecznych z miejsc ich powstawania do miejsc odzysku lub unieszkodliwiania odpadów odbywa się z zachowaniem przepisów obowiązujących przy transporcie towarów niebezpiecznych.

Ważne: Ustawa o odpadach, jak i z inne akty prawne nakładają szereg obowiązków na wytwórców i posiadaczy odpadów. Należy pamiętać, iż adresatem obowiązków są również organy administracji, w przypadku odpadów komunalnych – administracji samorządowej. I tak, do obowiązkowych zadań własnych gmin w zakresie gospodarki odpadami komunalnymi należy wydzielenie odpadów niebezpiecznych z odpadów komunalnych. Natomiast do obowiązkowych zadań własnych województwa w zakresie gospodarki odpadami komunalnymi należy zapewnianie budowy, utrzymania i eksploatacji instalacji i urządzeń do odzysku i unieszkodliwiania odpadów niebezpiecznych wydzielonych z odpadów komunalnych.

5.3. Odpady ulegające biodegradacji

Odpady ulegające biodegradacji – są to odpady, które ulegają rozkładowi tlenowemu lub beztlenowemu przy udziale mikroorganizmów. Tak jak wszystkie rodzaje odpadów, również i odpady ulegające biodegradacji powinny być zbierane w sposób selektywny.

Należy pamiętać o tym, iż każdy przedsiębiorca prowadzący działalność w zakresie odbierania odpadów komunalnych zobowiązany jest do selektywnego odbierania odpadów oraz ograniczania ilości odpadów ulegających biodegradacji kierowanych do składowania. Ponadto prawo polskie zakazuje unieszkodliwiania poprzez składowanie odpadów ulegających biodegradacji, które zostały selektywnie zebrane. Odpady takie powinny zostać skierowane do procesów odzysku.

Obowiązki związane z gospodarowaniem tą grupą odpadów skierowane są przede wszystkim do gmin oraz przedsiębiorców prowadzących działalność w zakresie odbierania odpadów komunalnych. Do **obowiązkowych** zadań własnych gmin w zakresie gospodarki odpadami komunalnymi należy:

- 1) zapewnianie objęcia wszystkich mieszkańców gminy zorganizowanym systemem odbierania wszystkich rodzajów odpadów komunalnych (w tym ulegających biodegradacji),
- 2) zapewnianie warunków funkcjonowania systemu selektywnego zbierania i odbierania odpadów komunalnych, aby było możliwe ograniczenie składowania odpadów komunalnych ulegających biodegradacji.
- 3) zapewnianie warunków ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji kierowanych do składowania:
 - a) do dnia 31 grudnia 2010 r. – do nie więcej niż 75% wagowo całkowitej masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji,
 - b) do dnia 31 grudnia 2013 r. – do nie więcej niż 50% wagowo całkowitej masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji,
 - c) do dnia 31 grudnia 2020 r. – do nie więcej niż 35% wagowo całkowitej masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji **w stosunku do masy tych odpadów wytworzonych w 1995 r.**

5.3.1. Bioodpady i odpady zielone

Ustawa o odpadach wprowadziła nowe pojęcia bioodpadów i odpadów zielonych.

Przez bioodpady rozumie się ulegające biodegradacji odpady z ogrodów i parków, odpady spożywcze i kuchenne z gospodarstw domowych, gastronomii, zakładów zbiorowego żywienia, jednostek handlu detalicznego, a także porównywalne odpady z zakładów produkujących lub wprowadzających do obrotu żywność.

Odpady zielone – są to odpady komunalne stanowiące części roślin pochodzących z pielęgnacji terenów zielonych, ogrodów, parków i cmentarzy, a także z targowisk, z wyłączeniem odpadów z czyszczenia ulic i placów.

6. Odpady szczególne

6.1. PCB, PCT

Nazwą polichlorowane bifenyle – **PCB**, określana jest grupa związków organicznych, w których cząsteczce występują jako podstawniki w pierścieniach związków aromatycznych atomy chlorowca.

Nazwa polichlorowane bifenyle jest umownym określeniem dla polichlorowanych bifenyli, terfenyli (**PCT**) i innych tego typu związków.

Definicja PCB jest zawarta w ustawie o odpadach: PCB to polichlorowane difenyle, polichlorowane trifenyle, monometylotetrachlorodifenylometan, monometylodichlorodifenylometan, monometylodibromodifenylometan oraz mieszaniny zawierające jakąkolwiek z tych substancji w ilości powyżej 0,005% wagowo łącznie.

Przepisy krajowe oraz prawo UE zobowiązują do sukcesywnej i kontrolowanej eliminacji PCB poprzez:

- zakaz odzysku PCB,
- zakaz wprowadzania PCB do obrotu lub ponownego wykorzystania,
- dokumentowanie rodzaju, ilości i miejsc występowania PCB oraz instalacji i urządzeń, w których są lub były wykorzystywane PCB,
- umieszczenie oznakowania na instalacjach i urządzeniach zawierających PCB oraz poddanych dekontaminacji,
- przeprowadzenie inwentaryzacji PCB oraz instalacji i urządzeń z PCB,
- przygotowania planów usuwania PCB, przy uwzględnieniu zdolności przetwórczych autoryzowanych instalacji,
- wprowadzenia wymagań w zakresie wykorzystywania i przemieszczania PCB oraz wykorzystywania i oczyszczania instalacji lub urządzeń z PCB.

Istotne daty

Zgodnie z polskim prawem, w ramach unieszkodliwiania i pozbywania się PCB/PCT, najważniejsze daty to:

- 31 grudnia 2002 r. – termin identyfikacji i oznakowania urządzeń i instalacji zawierających więcej niż 5 dm³ PCB (zgodnie z rozporządzeniem Ministra Gospodarki), termin dokonania inwentaryzacji urządzeń i instalacji z PCB (zgodnie z rozporządzeniem jw.);
- 30 czerwca 2010 r. – ostateczny termin dla wykorzystywania PCB w użytkowanych urządzeniach i instalacjach (rozporządzenie jw.);
- 31 grudnia 2010 r. – zakończenie procesu eliminacji PCB (zgodnie z ustawą wprowadzającą ustawę Prawo ochrony środowiska i ustawą o odpadach).

Gdzie występuje PCB/PCT?

PCB występowało powszechnie w kondensatorach energetycznych, transformatorach, dławikach, wyłącznikach olejowych oraz w kondensatorach występujących w elementach sterujących i zasilających systemy oświetleniowe a także w sprzęcie gospodarstwa domowego, produkowanym w latach 1960–1980.

Identyfikacja i klasyfikacja urządzenia zawierającego PCB/PCT

Po zidentyfikowaniu odpadu zawierającego PCB należy pamiętać o odpowiednim zakwalifikowaniu odpadów zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 27 września 2001 r. w sprawie katalogu odpadów (Dz. U. Nr 112, poz. 1206).

Do odpadów zawierających PCB przyporządkowano następujące kody:

- **13 01 01*** oleje hydrauliczne zawierające PCB,
- **13 03 01*** oleje i ciecze stosowane jako elektroizolatory i nośniki ciepła zawierające PCB,
- **16 01 09*** elementy zawierające PCB,
- **16 02 09*** transformatory i kondensatory zawierające PCB,
- **16 02 10*** zużyte urządzenia zawierające PCB albo nimi zanieczyszczone inne niż wymienione w 16 02 09.

Powyższa kwalifikacja jest niezbędna do prowadzenia prawidłowej ewidencji odpadów.

Transport odpadów zawierających PCB/PCT

Należy pamiętać, iż transport odpadów zawierających PCB może być wykonywany tylko przez wyspecjalizowanych przewoźników, którzy mają stosowne zezwolenie i świadczą usługi spedycyjne zgodne z wytycznymi.

Szkodliwość PCB

Polichlorowane bifenyle bardzo wolno ulegają biodegradacji. W organizmie człowieka nie ulegają rozkładowi, kumulują się, powodując trwałe uszkodzenia systemu nerwowego, wątroby, śledziony i nerek powodują zakłócenia w funkcjonowaniu systemu odpornościowego organizmu, zniekształcają kod genetyczny, powodując urodzenia mutantów, wywołują uszkodzenia narządów wewnętrznych.

Postępowanie z PCB

Zgodnie z art. 6, pkt. 4 rozporządzenia Ministra Gospodarki z dnia 24 czerwca 2002 r. w sprawie wymagań w zakresie wykorzystania i przemieszczania substancji stwarzających szczególne zagrożenie dla środowiska oraz wykorzystania i oczyszczania instalacji lub urządzeń, w których były lub są wykorzystywane substancje stwarzające szczególne zagrożenie dla środowiska (Dz. U. Nr 96, poz. 860) urządzenia lub instalacje, w których znajduje się ciecz zawierająca PCB o stężeniu do 0,05% w przeliczeniu na PCB, mogą być oznakowane jako „zawiera PCB < 0,05%”.

Ustawa o odpadach z 2012 r. wprowadza zapis o tym, iż PCB unieszkodliwia się przez spalanie w spalarni odpadów. Dopuszcza się również unieszkodliwianie PCB w procesach unieszkodliwiania D8, D9, D12 i D15, wymienionych w załączniku nr 2 do ustawy, jeżeli zastosowana w tych procesach technika zapewnia bezpieczne dla środowiska oraz dla życia i zdrowia ludzi unieszkodliwianie PCB. Dodatkowo zakazuje się spalania PCB na statkach.

6.2. Oleje odpadowe

Oleje odpadowe – są to wszelkie oleje smarowe lub przemysłowe, które nie nadają się już do zastosowania, do którego były pierwotnie przeznaczone, a w szczególności zużyte oleje z silników spalinowych i oleje przekładniowe, a także oleje smarowe, oleje do turbin i oleje hydrauliczne.

Oleje odpadowe są kwalifikowane zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 27 września 2001 r. w sprawie katalogu odpadów w grupie 13 jako odpady niebezpieczne.

Głównym źródłem powstawania olejów odpadowych są stacje obsługi pojazdów, bazy transportowe i remontowe oraz urządzenia pracujące w przemyśle.

Postępowanie z olejami odpadowymi:

- oleje odpadowe zbiera się osobno, o ile jest to technicznie wykonalne. W przypadkach gdy jest to technicznie wykonalne i opłacalne ekonomicznie, oleje odpadowe o różnych cechach nie powinny być mieszane, jeżeli mieszanie stanowi przeszkodę w ich przetworzeniu. Zakaz ten dotyczy także mieszania olejów odpadowych z innymi odpadami lub substancjami;
- oleje odpadowe powinny być przetwarzane zgodnie z hierarchią sposobów postępowania z odpadami oraz wymaganiami ochrony życia i zdrowia ludzi oraz środowiska, w tym bez niekorzystnych skutków dla terenów wiejskich lub miejsc o szczególnym znaczeniu, w szczególności przyrodniczym lub kulturowym;
- oleje odpadowe powinny być w pierwszej kolejności poddawane regeneracji. Jeżeli jest ona niemożliwa ze względu na stopień ich zanieczyszczenia, oleje te powinny być poddawane innym procesom odzysku. Jeżeli regeneracja lub inne procesy odzysku olejów odpadowych są niemożliwe, dopuszcza się ich unieszkodliwianie. Przez regenerację rozumie się jakikolwiek proces recyklingu, w którym w wyniku rafinacji olejów odpadowych mogą zostać wyprodukowane oleje bazowe, w szczególności przez usunięcie znajdujących się w olejach odpadowych zanieczyszczeń, produktów reakcji utleniania i dodatków;
- zakazuje się mieszania olejów odpadowych z innymi odpadami niebezpiecznymi, w tym zawierającymi PCB, w czasie ich zbierania lub magazynowania, jeżeli poziom określonych substancji przekracza dopuszczalne wartości;
- zakazuje się zrzutu olejów odpadowych do wód, gleby lub ziemi.

Uregulowania prawne

Podstawowym dokumentem w Unii Europejskiej dotyczącym gospodarki olejami odpadowymi jest Dyrektywa Rady 75/439/EWG z dnia 16 czerwca 1975 r. znowelizowana przez Dyrektywę Rady 87/101/EWG z dnia 22 grudnia 1986 r. w sprawie usuwania olejów odpadowych. Celem tej dyrektywy jest stworzenie skutecznego jednolitego systemu ich zbierania, wykorzystywania i unieszkodliwiania.

Podstawowe polskie regulacje prawne dotyczące olejów odpadowych zawarte są w:

- ustawie z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach,
- ustawie z dnia 11 maja 2001 r. o obowiązkach przedsiębiorców w zakresie gospodarowania niektórymi odpadami oraz o opłacie produktowej i opłacie depozytowej (tekst jednolity Dz.U. 2007 nr 90 poz. 607).

Na podstawie upoważnień zawartych w ustawie o odpadach zostało wydane Rozporządzenie Ministra Gospodarki i Pracy z 4 sierpnia 2004 r. w sprawie szczegółowego sposobu postępowania z olejami odpadowymi (Dz. U. nr 192, poz. 1968).

Postępowanie z olejami odpadowymi

Rozporządzenie Ministra Gospodarki i Pracy określa szczegółowy sposób postępowania z tymi odpadami, przy czym jego przepisów nie stosuje się do olejów zęzowych należących do podgrupy 13 04 wg katalogu odpadów.

Oleje odpadowe zbiera się i magazynuje selektywnie według wymagań wynikających ze sposobu ich przemysłowego wykorzystania lub unieszkodliwiania. Podczas ich zbierania i magazynowania niedopuszczalne jest mieszanie ich z innymi odpadami lub substancjami, w tym zwłaszcza z odpadami stałymi, odpadami PCB, olejem napędowym, olejem opałowym, płynami chłodniczymi, płynami hamulcowymi oraz innymi substancjami i preparatami chemicznymi nie będącymi olejami.

Dopuszcza się mieszanie różnych rodzajów olejów odpadowych, jeżeli nie wpłynie to negatywnie na proces ich odzysku lub unieszkodliwiania.

Oleje odpadowe zbiera się do szczelnych pojemników, wykonanych z materiałów niepalnych odpornych na działanie olejów odpadowych, odprowadzających ładunki elektryczności statycznej, wyposażonych w szczelne zamknięcia i zabezpieczonych przed stłuczeniem. Na pojemnikach umieszcza się w widocznym miejscu napis „OLEJ ODPADOWY”, informację o kodzie lub kodach odpadów oraz oznakowanie wymagane przepisami dotyczącymi transportu odpadów niebezpiecznych. Na pojemnikach przeznaczonych do zbierania i magazynowania olejów odpadowych od indywidualnych posiadaczy, ustawianych w miejscach publicznych, umieszcza się dodatkowo informację o sposobie eksploatacji pojemnika oraz dane o jego właścicielu. Jeżeli olej podczas użytkowania miał lub mógł mieć styczność z substancją niebezpieczną, na pojemniku umieszcza się informację o zanieczyszczeniu lub możliwości zanieczyszczenia oleju odpadowego tą substancją. Pojemniki do zbierania olejów odpadowych mogą być stosowane w obiegu zamkniętym pomiędzy wytwórcą odpadu a jego kolejnym posiadaczem, miejscem odzysku albo unieszkodliwiania.

Oleje odpadowe magazynuje się w miejscach utwardzonych, zabezpieczonych przed zanieczyszczeniami gruntu i opadami atmosferycznymi, wyposażonych w urządzenia lub środki do zbierania wycieków tych odpadów. W miejscach magazynowania tych olejów dostęp do nich, w celu opróżnienia lub wymiany pojemnika, mogą mieć tylko właściciele pojemników lub przedsiębiorcy zajmujący się gospodarowaniem tymi olejami.

6.3. Baterie i akumulatory

Definicje baterii i akumulatorów zostały zawarte w ustawie z dnia 24 kwietnia 2009 r. o bateriach i akumulatorach (Dz. U. 2009 nr 79 poz. 666 ze zmianami). Zgodnie z nią:

bateria, akumulator – to źródło energii elektrycznej wytwarzanej przez bezpośrednie przetwarzanie energii chemicznej, które składa się z jednego albo kilku:

- pierwotnych ogniw baterii nienadających się do powtórnego naładowania albo
- wtórnych ogniw baterii nadających się do powtórnego naładowania;

bateria przemysłowa, akumulator przemysłowy – to bateria i akumulator, które są przeznaczone wyłącznie do celów przemysłowych, zawodowych lub do używania w pojazdach elektrycznych;

bateria przenośna, akumulator przenośny – to bateria i akumulator, w tym ogniwo guzikowe lub zestaw, które są szczelnie zamknięte i mogą być przenoszone w rękę oraz nie stanowią baterii przemysłowej i akumulatora przemysłowego albo baterii samochodowej i akumulatora samochodowego;

bateria samochodowa, akumulator samochodowy – to bateria i akumulator, które są używane do rozruszników, oświetlenia lub inicjowania zapłonu w pojazdach.

Ustawa o bateriach i akumulatorach stanowi transpozycję do polskiego prawa wymagań dyrektywy 2006/66/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 6 września 2006 r. w sprawie baterii i akumulatorów oraz zużytych baterii i akumulatorów oraz uchylającej dyrektywę 91/157/EWG.

Ustawa określa:

- wymagania dotyczące wprowadzanych do obrotu baterii i akumulatorów;
- zasady wprowadzania do obrotu baterii i akumulatorów;
- zasady zbierania, przetwarzania, recyklingu i unieszkodliwiania zużytych baterii i zużytych akumulatorów.

Ustawa ma na celu:

- ograniczenie negatywnego wpływu baterii i akumulatorów oraz zużytych baterii i zużytych akumulatorów na środowisko przez redukcję ilości substancji niebezpiecznych w bateriach i akumulatorach oraz właściwe zbieranie i recykling powstających z nich odpadów, w tym przez wspieranie wysokiego poziomu zbierania zużytych baterii przenośnych i zużytych akumulatorów przenośnych;
- zharmonizowanie wymogów dotyczących zawartości metali ciężkich w bateriach i akumulatorach oraz wymogów dotyczących ich oznakowania;
- zapewnienie sprawnego funkcjonowania rynku wewnętrznego i uniknięcia zniekształcenia konkurencji w obrębie Unii Europejskiej.

Obowiązki posiadaczy baterii i akumulatorów

Ustawa nakłada nowe obowiązki na przedsiębiorstwa wprowadzające do obrotu baterie lub akumulatory. Mają one obowiązek zorganizowania i sfinansowania systemu zbierania, przetwarzania, recyklingu oraz unieszkodliwiania zużytych baterii i zużytych akumulatorów. W przypadku podmiotu wprowadzającego baterie lub akumulatory przenośne, wymagane jest osiągnięcie poziomu zbierania określonego w dyrektywie 2006/66/WE. Wprowadzający ponosi także koszty związane z wycofaniem z obrotu, wstrzymaniem dystrybucji lub przekazaniem do przetworzenia i recyklingu tych urządzeń oraz finansuje publiczne kampanie edukacyjne.

Sprzedawcy hurtowi, detaliczni (których powierzchnia sprzedaży przekracza 25 m²) oraz przedsiębiorcy świadczący usługi w zakresie wymiany zużytych baterii lub zużytych akumulatorów, są zobowiązani do zorganizowania punktów odbioru tych odpadów. Za ich przyjmowanie nie mogą być pobierane żadne opłaty.

Ustawa zakazuje umieszczania zużytych baterii i akumulatorów w pojemniku z innymi odpadami oraz unieszkodliwiania poprzez ich składowanie lub przekształcanie termiczne.

Przedsiębiorca, który nie prowadzi żadnej z powyższych rodzajów usług, może z własnej inicjatywy zorganizować punkt odbioru. Jest wówczas zwolniony z:

1. uzyskania zezwolenia na prowadzenie działalności w zakresie zbierania lub transportu odpadów w postaci zużytych baterii lub zużytych akumulatorów, o którym mowa w art. 41 ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach;
2. zgłoszenia zmiany sposobu użytkowania obiektu budowlanego lub jego części, o którym mowa w art. 71 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane (Dz. U. 2006 nr 156 poz. 1118), w związku ze zbieraniem zużytych baterii lub zużytych akumulatorów;
3. prowadzenia ilościowej i jakościowej ewidencji odpadów w postaci zużytych baterii lub zużytych akumulatorów.

Rozpoczęcie działalności w zakresie wprowadzania albo przetwarzania baterii i akumulatorów

Każdy przedsiębiorca przed rozpoczęciem działalności w zakresie wprowadzania albo przetwarzania zużytych baterii lub zużytych akumulatorów jest zobowiązany do złożenia Głównemu Inspektorowi Ochrony Środowiska wniosku o wpis do rejestru oraz uzyskania numeru rejestrowego. Musi to zrobić przed dokonaniem pierwszego wprowadzenia albo pierwszego przetwarzania zużytych baterii lub zużytych akumulatorów. Główny Inspektor Ochrony Środowiska został zobligowany do prowadzenia rejestru wprowadzających baterie lub akumulatory oraz prowadzących zakłady przetwarzania zużytych baterii lub zużytych akumulatorów.

6.4. Komunalne osady ściekowe

Komunalne osady ściekowe – jest to pochodzący z oczyszczalni ścieków osad z komór fermentacyjnych oraz innych instalacji służących do oczyszczania ścieków komunalnych oraz innych ścieków o składzie zbliżonym do składu ścieków komunalnych.

Stosowanie komunalnych osadów ściekowych – rozumie się przez to rozprowadzanie na powierzchni ziemi lub wprowadzanie komunalnych osadów ściekowych do gleby w celu ich wykorzystywania.

Stosowanie osadów

Komunalne osady ściekowe mogą być przekazywane właścicielowi, dzierżawcy lub innej osobie władającej nieruchomością, na której mają być stosowane, wyłącznie przez wytwórcę tych osadów. Osady mogą być stosowane jedynie wówczas, gdy są ustabilizowane oraz przygotowane odpowiednio do celu i sposobu ich stosowania, w szczególności przez poddanie ich obróbce biologicznej, chemicznej, termicznej lub innemu procesowi, który obniża podatność komunalnego osadu ściekowego na zagniewanie i eliminuje zagrożenie dla środowiska lub zdrowia ludzi.

Wytwórca osadów obowiązany jest do przekazywania wyników badań oraz informacji o dawkach osadu, które można stosować na poszczególnych gruntach – właścicielowi, dzierżawcy lub innej osobie władającej nieruchomością, na której komunalne osady ściekowe mają być stosowane.

Ograniczenia w stosowaniu osadów

Zakazuje się poddawania odzyskowi lub unieszkodliwiania komunalnych osadów ściekowych poza obszarem województwa, na którym zostały wytworzone oraz zakaz zbierania osadów poza miejscami ich wytwarzania. Ponadto w przypadku osuszenia lub odwodnienia osadów istnieje bezwzględny zakaz ich ponownego nawadniania. Ponadto nie można stosować osadów:

- na obszarach parków narodowych i rezerwatów przyrody,
- na terenach ochrony pośredniej stref ochronnych ujęć wody,
- w pasie gruntu o szerokości 50 m bezpośrednio przylegającego do brzegów jezior i cieków,
- na terenach zalewowych, czasowo podtopionych i bagiennych,
- na terenach czasowo zamrzniętych i pokrytych śniegiem,
- na gruntach o dużej przepuszczalności, stanowiących w szczególności piaski luźne i słabogliniaste oraz piaski gliniaste lekkie, jeżeli poziom wód gruntowych znajduje się na głębokości mniejszej niż 1,5 m poniżej powierzchni gruntu,
- na gruntach rolnych o spadku przekraczającym 10%,
- na obszarach ochronnych zbiorników wód śródlądowych,
- na terenach objętych pozostałymi formami ochrony przyrody,
- na terenach położonych w odległości mniejszej niż 100 m od ujęcia wody, domu mieszkalnego lub zakładu produkcji żywności,
- na gruntach, na których rosną rośliny sadownicze i warzywa, z wyjątkiem drzew owocowych,
- na gruntach przeznaczonych pod uprawę roślin jagodowych i warzyw, których części jadalne bezpośrednio stykają się z ziemią i są spożywane w stanie surowym – w ciągu 18 miesięcy poprzedzających zbiory i w czasie zbiorów,
- na gruntach wykorzystywanych na pastwiska i łąki,
- na gruntach wykorzystywanych do upraw pod osłonami.

6.5. Odpady medyczne i weterynaryjne

Ustawa o odpadach z 14 grudnia 2012 r. wprowadziła **nowe uregulowania dotyczące unieszkodliwiania odpadów medycznych oraz weterynaryjnych**. W związku z wprowadzeniem nieznacznie bardziej restrykcyjnych przepisów dotyczących warunków unieszkodliwiania odpadów medycznych, wprowadzono przepisy przejściowe dla ich posiadaczy. Stąd posiadacz odpadów medycznych prowadzący zbieranie odpadów, które powstały podczas unieszkodliwiania zakaźnych odpadów medycznych lub zakaźnych odpadów weterynaryjnych metodami innymi niż termiczne przekształcanie odpadów, mógł prowadzić działalność na podstawie decyzji wydanych na podstawie ustawy o odpadach z 2001 r., nie dłużej jednak niż 3 miesiące od daty wejścia w życie nowej ustawy o odpadach, który to termin już upłynął.

Odpady medyczne – są to odpady powstające w związku z udzielaniem świadczeń zdrowotnych oraz prowadzeniem badań i doświadczeń naukowych w zakresie medycyny.

Odpady weterynaryjne – są to odpady powstające w związku z badaniem, leczeniem zwierząt lub świadczeniem usług weterynaryjnych, a także w związku z prowadzeniem badań naukowych i doświadczeń na zwierzętach.

Nie wszystkie odpady pochodzące z zakładów udzielających świadczeń zdrowotnych, prowadzących badania i doświadczenia naukowe w zakresie medycyny i weterynarii są odpadami medycznymi. Część można traktować jako odpady komunalne. Zakwalifikowanie ich do podgrupy 18 01 lub 18 02 nie zależy od miejsca (szpital, przychodnia, gabinet lekarski), ale czynności przy której powstają. Odpady biurowe, kuchenne, materiały opakowaniowe, niektóre materiały stosowane w leczeniu nie stanowiące zagrożenia infekcyjnego i toksycznego mogą zostać zakwalifikować jako komunalne.

Szczególne zasady magazynowania odpadów

Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 23 sierpnia 2007 r. w sprawie szczegółowego sposobu postępowania z odpadami medycznymi (Dz. U. Nr 162, poz. 1153) nakazuje, aby odpady niebezpieczne, z wyjątkiem odpadów o ostrych końcach i krawędziach, były magazynowane w pojemnikach lub workach jednorazowego użycia z folii polietylenowej, nieprzezroczystych, wytrzymałych, odpornych na działanie wilgoci i środków chemicznych, z możliwością jednokrotnego zamknięcia. Worki jednorazowego użycia umieszcza się na stelażach lub w sztywnych pojemnikach (jednorazowego lub wielokrotnego użycia) w taki sposób, aby ich górna, wywinięta na szerokość 20 cm krawędź nie uległa skażeniu. Odpady o ostrych końcach i krawędziach zbiera się w sztywnych, odpornych na działanie wilgoci, mechanicznie odpornych na przekłucie bądź przecięcie pojemnikach jednorazowego użycia. Pojemniki te umieszcza się w miejscach powstawania odpadów. Pojemniki lub worki, przeznaczone do zbierania odpadów niebezpiecznych, z wyjątkiem odpadów o ostrych końcach i krawędziach, należy wymieniać na nowe nie rzadziej niż jeden raz dziennie. Pojemniki lub worki mogą być wypełnione nie więcej niż do 2/3 ich objętości. Pojemniki, przeznaczone do zbierania odpadów medycznych o ostrych końcach i krawędziach, należy wymieniać na nowe nie rzadziej niż co 48 godz. Pojemniki mogą być wypełnione nie więcej niż do 2/3 ich objętości. Niedopuszczalne jest otwieranie raz zamkniętych pojemników lub worków jednorazowego użycia. W przypadku uszkodzenia worka lub pojemnika należy go w całości umieścić w innym większym, nieuszkodzonym worku lub pojemniku. Każdy pojemnik i każdy worek jednorazowego użycia powinny posiadać widoczne oznakowanie, świadczące o rodzaju odpadów w nich przechowywanych, widoczne oznakowanie, świadczące o miejscu pochodzenia odpadów, datę zamknięcia, informacje pozwalające zidentyfikować osobę zamykającą pojemnik lub worek.

Rozporządzenie określa także kolory worków do gromadzenia odpadów:

- odpady zakaźne, poza odpadami medycznymi o ostrych końcach i krawędziach, gromadzi się w workach koloru czerwonego,
- odpady specjalne gromadzi się w workach koloru żółtego,
- pozostałe odpady medyczne, poza odpadami medycznymi o ostrych końcach i krawędziach, gromadzi się w workach koloru niebieskiego.

Ważne: Odpady medyczne pozostałe tj. nieposiadające właściwości niebezpiecznych można magazynować w pojemnikach wielokrotnego użycia.

Zbieranie odpadów – zakazy i ograniczenia

Zakazuje się zbierania:

- zakaźnych odpadów medycznych oraz zakaźnych odpadów weterynaryjnych poza miejscami ich wytwarzania;
- składowania na składowiskach odpadów zakaźnych medycznych i zakaźnych weterynaryjnych;
- poddawania odzyskowi określonych rodzajów odpadów medycznych i weterynaryjnych;
- unieszkodliwiania zakaźnych odpadów medycznych lub zakaźnych odpadów weterynaryjnych innymi metodami niż te, które prowadzą do obniżenia zawartości ogólnego węgla organicznego do 5% w tych odpadach. Zakazuje się unieszkodliwiania tych odpadów przez ich współspalanie.

Zasada bliskości

1. Zakazuje się poddawania unieszkodliwianiu odpadów medycznych o właściwościach zakaźnych oraz odpadów weterynaryjnych o właściwościach zakaźnych poza obszarem województwa, na którym zostały wytworzone.
2. Zakazuje się przywozu na teren województwa, w celu poddawania unieszkodliwianiu, odpadów medycznych o właściwościach zakaźnych oraz odpadów weterynaryjnych o właściwościach zakaźnych wytworzonych poza terenem tego województwa.
3. Odpady medyczne o właściwościach zakaźnych oraz odpady weterynaryjne o właściwościach zakaźnych mogą być poddane unieszkodliwianiu na obszarze województwa innego niż te, na którym zostały wytworzone, jeżeli odległość od miejsca wytwarzania odpadów do instalacji lub miejsca przeznaczonego do odzysku lub unieszkodliwiania jest mniejsza niż odległość do instalacji lub miejsca położonego na obszarze tego samego województwa.

6.6. Dwutlenek tytanu

Odpady z produkcji bieli tytanowej są wytwarzane w Polsce przez jednego wytwórcę, zatem zagadnienie dotyczące gospodarowania nimi jest dość marginalne. Zasady postępowania z odpadami pochodzącymi z procesów wytwarzania dwutlenku tytanu oraz z przetwarzania tych odpadów reguluje ustawa o odpadach wraz z aktami wykonawczymi.

Odpady pochodzące z procesów wytwarzania dwutlenku tytanu oraz z przetwarzania tych odpadów mogą być unieszkodliwiane poprzez składowanie. Zakazuje się natomiast unieszkodliwiania tych odpadów polegającego na lokowaniu (zatapianiu) na dnie mórz.

Posiadacz odpadów pochodzących z procesów wytwarzania dwutlenku tytanu oraz z przetwarzania tych odpadów, jest obowiązany do prowadzenia monitoringu miejsc magazynowania.

7. Plany gospodarki odpadami

7.1. Plany na poziomie centralnym i regionalnym

W celu stworzenia w kraju zintegrowanej i wystarczającej sieci instalacji i urzędzeń do odzysku i unieszkodliwiania odpadów spełniających wymagania określone w przepisach o ochronie środowiska, stworzono system planów gospodarki odpadami opracowywanych kolejno od krajowego, poprzez wojewódzkie, powiatowe i gminne. Plany stanowią część odpowiednich programów ochrony środowiska.

Plany gospodarki odpadami na każdym z poziomów (kraj, województwo, powiat, gmina) określają:

- 1) analizę aktualnego stanu gospodarki odpadami na obszarze, dla którego jest sporządzany plan, w tym informacje na temat:
 - a) istniejących środków służących zapobieganiu powstawaniu odpadów i oceny ich użyteczności,
 - b) rodzajów, ilości i źródeł powstawania odpadów,
 - c) rodzajów i ilości odpadów poddawanych poszczególnym procesom odzysku, również w instalacjach położonych poza terytorium kraju,
 - d) rodzajów i ilości odpadów poddawanych poszczególnym procesom unieszkodliwiania, również w instalacjach położonych poza terytorium kraju,
 - e) istniejących systemów gospodarowania odpadami, w tym również zbierania odpadów,
 - f) rodzajów, rozmieszczenia i mocy przerobowych instalacji do przetwarzania odpadów komunalnych, w tym olejów odpadowych i innych odpadów niebezpiecznych, oraz odpadów objętych szczegółowymi przepisami,
 - g) identyfikacji problemów w zakresie gospodarki odpadami, w tym oceny potrzeby tworzenia nowych lub zmiany systemów zbierania odpadów oraz budowy dodatkowej infrastruktury służącej gospodarowaniu odpadami, zgodnie z zasadą bliskości, oraz, w razie potrzeby, realizacji inwestycji w celu zaspokojenia istniejących potrzeb, a także zamknięcia istniejących obiektów przeznaczonych do gospodarowania odpadami, uwzględniające, w razie potrzeby, podstawowe informacje charakteryzujące z punktu widzenia gospodarki odpadami obszar, dla którego jest sporządzany plan gospodarki odpadami, a w szczególności położenie geograficzne, sytuację demograficzną, sytuację gospodarczą oraz warunki glebowe, hydrogeologiczne i hydrologiczne, mogące mieć wpływ na lokalizację istniejących instalacji gospodarowania odpadami;
- 2) prognozowane zmiany w zakresie gospodarki odpadami, w tym wynikające ze zmian demograficznych i gospodarczych;
- 3) przyjęte cele w zakresie gospodarki odpadami z podaniem terminów ich osiągnięcia, w tym cele dotyczące zapobiegania powstawaniu odpadów i ograniczania ilości odpadów komunalnych ulegających biodegradacji kierowanych na składowisko odpadów;
- 4) kierunki działań w zakresie zapobiegania powstawaniu odpadów oraz kształtowania systemu gospodarki odpadami, podejmowanych dla osiągnięcia celów, o których mowa w pkt 3, w tym:
 - a) rozwiązania dotyczące olejów odpadowych i innych odpadów niebezpiecznych oraz odpadów objętych szczegółowymi przepisami w zakresie gospodarki odpadami,
 - b) określenie polityki w zakresie gospodarki odpadami, wraz z planowanymi technologiami i metodami, lub polityki w zakresie postępowania z odpadami powodującymi problemy w gospodarowaniu odpadami, w tym środków zachęcających do selektywnego zbierania bioodpadów w celu ich kompostowania i uzyskiwania z nich sfermentowanej biomasy, przetwarzania bioodpadów w sposób, który zapewnia wysoki poziom ochrony środowiska, stosowania bezpiecznych dla środowiska ma-

teriałów wyprodukowanych z bioodpadów przy zachowaniu wysokiego poziomu ochrony życia i zdrowia ludzi oraz środowiska,

- c) w razie potrzeby określenie kryteriów lokalizacji obiektów przeznaczonych do gospodarowania odpadami oraz mocy przerobowych przyszłych instalacji do przetwarzania odpadów;
- 5) harmonogram, określenie wykonawców i sposobu finansowania zadań wynikających z przyjętych kierunków działań, o których mowa w pkt 4;
- 6) informację o strategicznej ocenie oddziaływania planu na środowisko;
- 7) określenie sposobu monitoringu i oceny wdrażania planu pozwalającego na określenie sposobu oraz stopnia realizacji celów i zadań zdefiniowanych w planie;
- 8) streszczenie w języku niespecjalistycznym.

Plany gospodarki odpadami obejmują wszystkie rodzaje odpadów powstających na obszarze danej jednostki administracyjnej oraz przywożonych na jej obszar. W szczególności obejmują odpady komunalne z uwzględnieniem odpadów ulegających biodegradacji, odpady opakowaniowe, odpady z budowy, remontów i rozbiórki obiektów budowlanych oraz infrastruktury drogowej, opony oraz odpady niebezpieczne, w tym pojazdy wycofane z eksploatacji, zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny, PCB, azbest, odpady medyczne i weterynaryjne, oleje odpadowe, baterie i akumulatory.

Aktualny Krajowy plan gospodarki odpadami 2014 został przyjęty uchwałą Nr 217 Rady Ministrów z dnia 24 grudnia 2010 r. w sprawie „Krajowego planu gospodarki odpadami 2014” (M. P. Nr 101, poz. 1183).

7.2. Wpływ zapisów w planach na prowadzenie działalności związanej z wytwarzaniem i obrotem odpadami

7.2.1. Wpływ planów na decyzje administracyjne

Zapisy planów gospodarki mają bezpośredni wpływ na możliwość uzyskania decyzji administracyjnych w zakresie gospodarowania odpadami. Każda z decyzji w zakresie gospodarowania odpadami wymaga, aby zamierzony sposób postępowania był zgodny z planami gospodarki odpadami.

Ustawa o odpadach jednoznacznie zobowiązuje organy ochrony środowiska do **odmowy**:

- wydania pozwolenia na wytwarzanie odpadów, jeżeli zamierzony sposób gospodarki odpadami jest niezgodny z przepisami z zakresu gospodarki odpadami,
- wydania decyzji zatwierdzającej program gospodarki odpadami niebezpiecznymi lub decyzji zatwierdzającej program gospodarki odpadami, jeżeli zamierzony sposób gospodarki odpadami jest niezgodny z planami gospodarki odpadami,
- wydania zezwolenia na odzysk, unieszkodliwianie, zbieranie lub transport odpadów, jeżeli zamierzony sposób gospodarki odpadami jest niezgodny z planami gospodarki odpadami.

7.2.2. Plany a obowiązki posiadacza odpadów

Każdy posiadacz odpadów jest obowiązany do postępowania z odpadami w sposób zgodny z planami gospodarki odpadami.

Odpady mogą być poddawane odzyskowi lub procesom odzysku zgodnie z zapisami planów gospodarki odpadami, niezgodność z planem skutkuje odmową zezwolenia na prowadzenie działalności w tym zakresie.

7.2.3. Wpływ planów na inwestycje w ochronie środowiska

Należy pamiętać, że przedsięwzięcia związane z unieszkodliwianiem odpadów mogą być realizowane z udziałem środków z funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej jedynie pod warunkiem, że przedsięwzięcia te zostały ujęte w planie gospodarki odpadami.

Taka sama zasada zgodności przedsięwzięć z planami dotyczy również projektów współfinansowanych ze środków UE w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego, jak i Funduszu Spójności. W obecnie realizowanej perspektywie finansowej 2007–2013 programy operacyjne w działaniach dedykowanych ochronie środowiska wymagają, aby zapewniona została zgodność z programami ochrony środowiska, których integralną częścią są plany gospodarki odpadami.

8. Zasady ogólne w gospodarce odpadami

8.1. Zapobieganie i prewencja

Ustawa o odpadach wprowadza następującą hierarchię sposobów postępowania z odpadami:

- 1) zapobieganie powstawaniu odpadów;
- 2) przygotowywanie do ponownego użycia;
- 3) recykling;
- 4) inne procesy odzysku;
- 5) unieszkodliwianie.

Ustawa jasno precyzuje, że każdy kto podejmuje działania powodujące lub mogące powodować powstanie odpadów, powinien takie działania planować, projektować i prowadzić przy użyciu takich sposobów produkcji lub form usług oraz surowców i materiałów, aby w pierwszej kolejności zapobiegać powstawaniu odpadów lub ograniczać ilość odpadów i ich negatywne oddziaływanie na życie i zdrowie ludzi oraz na środowisko, w tym przy wytwarzaniu produktów, podczas i po zakończeniu ich użycia.

Odpady, których powstaniu nie udało się zapobiec, posiadacz odpadów w pierwszej kolejności jest obowiązany poddać odzyskowi. Odzysk odpadów polega w pierwszej kolejności na przygotowaniu odpadów przez ich posiadacza do ponownego użycia lub poddaniu recyklingowi, a jeżeli nie jest to możliwe z przyczyn technologicznych lub nie jest uzasadnione z przyczyn ekologicznych lub ekonomicznych – poddaniu innym procesom odzysku. Odpady, których poddanie odzyskowi nie było możliwe posiadacz odpadów jest obowiązany unieszkodliwiać. Składowane powinny być tylko te odpady, których unieszkodliwienie w inny sposób było niemożliwe.

Unieszkodliwianiu poddaje się te odpady, z których uprzednio wysegregowano odpady nadające się do odzysku.

Ustawa o odpadach zobowiązuje także organy administracji publicznej do podejmowania działania wspierającego ponowne użycie i przygotowanie do ponownego użycia odpadów, w szczególności:

- zachęcając do tworzenia i wspierając sieci ponownego wykorzystania i napraw;
- stwarzając zachęty ekonomiczne.

W każdym z wniosków o wydanie decyzji dotyczącej gospodarowania odpadami posiadacz odpadów powinien uwzględnić i wskazać sposoby zapobiegania powstawaniu odpadów lub ograniczania ich ilości i negatywnego oddziaływania na środowisko.

Do wniosków, w których obligatoryjnie trzeba takie działania określić należą:

1. zezwolenie na zbieranie odpadów,
2. zezwolenie na przetwarzanie odpadów,
3. pozwolenie na wytwarzanie odpadów,
4. pozwolenie zintegrowane.

8.2. Wytwarzanie odpadów: wytwórca i posiadacz odpadów oraz pośrednik i sprzedawca

Regulacje prawne o charakterze ramowym w gospodarce odpadami tj. dyrektywy Rady Europy oraz ustawy krajowe zobowiązują każdego przedsiębiorcę do zapobiegania powstawaniu odpadów, ograniczania ich ilości i zmniejszania ich szkodliwości. Regulacje te nakładają szereg zobowiązań na wszystkie podmioty wytwarzające odpady oraz prowadzące działalność w zakresie zbierania, odzysku, unieszkodliwiania i transportu odpadów.

W celu ustalenia adresata obowiązków wynikających z prawa należy przede wszystkim właściwie zdefiniować pojęcie wytwórcy i posiadacza odpadów.

Wytwórca odpadów – jest to każdy, którego działalność lub bytowanie powoduje powstawanie odpadów oraz każdy, kto przeprowadza wstępne przetwarzanie, mieszanie lub inne działania powodujące zmianę charakteru lub składu tych odpadów. Wytwórcą odpadów powstających w wyniku świadczenia usług w zakresie budowy, rozbiórki, remontu obiektów, czyszczenia zbiorników lub urządzeń oraz sprzątnięcia, konserwacji i napraw jest podmiot, który świadczy usługę, chyba że umowa o świadczenie usługi stanowi inaczej.

Posiadacz odpadów – jest to każdy, kto faktycznie włada odpadami (wytwórca odpadów, inna osoba fizyczna, osoba prawna lub jednostka organizacyjna), z wyłączeniem prowadzącego działalność w zakresie transportu odpadów. Zgodnie z ustawą o odpadach domniemywa się, że władający powierzchnią ziemi jest posiadaczem odpadów znajdujących się na nieruchomości.

Pośrednik w obrocie odpadami – jest to każdy podmiot, który organizuje przetwarzanie odpadów w imieniu innych.

Sprzedawca odpadów – jest to podmiot, który nabywa, a następnie zbywa odpady, we własnym imieniu, w tym również podmiot, który nie obejmuje odpadów fizycznie w posiadanie.

Obowiązki posiadacza odpadów

Posiadacz odpadów jest zobowiązany do prowadzenia ilościowej i jakościowej ewidencji odpadów zgodnie z przyjętym katalogiem odpadów i listą odpadów niebezpiecznych (zgodnie z art. 66 Ustawy o odpadach).

Posiadacz odpadów prowadzący punkty zbierania odpadów metali, przy przyjmowaniu odpadów od osób fizycznych nie będących przedsiębiorcami, są zobowiązani do wypełnienia formularza przyjęcia metali w dwóch egzemplarzach, po jednym egzemplarzu dla przekazującego i dla przyjmującego.

Formularz został określony w Rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 30 sierpnia 2004 r. w sprawie wzorów formularza przyjęcia odpadów metali (Dz.U. z 2004 r. Nr 197, poz. 2033)

Posiadacz odpadów prowadzący ewidencję (również uproszczoną) odpadów jest obowiązany do sporządzenia na formularzu zbiorczego zestawienia danych o rodzajach i ilości odpadów, o sposobach gospodarowania nimi oraz o instalacjach i urządzeniach służących do odzysku i unieszkodliwiania tych odpadów (zgodnie art.75, ust.1 Ustawy o odpadach).

Relacja wytwórca – posiadacz odpadów

Wytwórca odpadów lub inny posiadacz odpadów może zlecić wykonanie obowiązku gospodarowania odpadami wyłącznie podmiotom, które posiadają:

- 1) zezwolenie na zbieranie odpadów lub zezwolenie na przetwarzanie odpadów, lub
- 2) koncesję na podziemne składowanie odpadów, pozwolenie zintegrowane, decyzję zatwierdzającą program gospodarowania odpadami wydobywczymi, zezwolenie na prowadzenie obiektu unieszkodliwiania odpadów wydobywczych lub wpis do rejestru działalności regulowanej w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości – na podstawie odrębnych przepisów, lub
- 3) wpis do rejestru w zakresie, o którym mowa w art. 50 ust. 1 pkt 5 ustawy o odpadach – chyba że działalność taka nie wymaga uzyskania decyzji lub wpisu do rejestru.

Jeżeli wytwórca odpadów lub inny posiadacz odpadów przekazuje odpady następnemu posiadaczowi odpadów, który posiada właściwą decyzję albo posiada wpis do rejestru, odpowiedzialność za gospodarowanie odpadami, z chwilą ich przekazania, przechodzi na tego następnego posiadacza odpadów.

Posiadacza odpadów, który przekazał odpady transportującemu odpady, nie zwalnia się z odpowiedzialności za zbieranie lub przetwarzanie odpadów, do czasu przejęcia odpowiedzialności przez następnego posiadacza odpadów, który posiada właściwą decyzję wymienioną albo posiada wpis do rejestru.

Sprzedawca odpadów oraz pośrednik w obrocie odpadami nie przejmują odpowiedzialności za gospodarowanie odpadami, jeżeli nie są posiadaczami tych odpadów.

WAŻNE: W przypadku korzystania przez wytwórców odpadów ze wspólnego lokalu dopuszcza się przeniesienie odpowiedzialności za wytworzone odpady na rzecz jednego z nich lub na rzecz wynajmującego lokal, jeżeli podmiot ten zapewni postępowanie z przyjętymi odpadami w sposób zgodny z niniejszą ustawą.

Przeniesienie odpowiedzialności, o którym mowa powyżej, oznacza przeniesienie praw i obowiązków ciążących na wytwórcy odpadów i następuje pod warunkiem zawarcia umowy w formie pisemnej pod rygorem nieważności.

8.3. Magazynowanie odpadów

Magazynowaniu odpadów – jest to czasowe przechowywanie odpadów obejmujące:

- wstępne magazynowanie odpadów przez ich wytwórcę,
- tymczasowe magazynowanie odpadów przez prowadzącego zbieranie odpadów,
- magazynowanie odpadów przez prowadzącego przetwarzanie odpadów.

WAŻNE: Zakazuje się łącznego magazynowania produktów ubocznych i odpadów, a także magazynowania produktów ubocznych w miejscach przeznaczonych do magazynowania odpadów lub składowania odpadów.

Zakazuje się łącznego magazynowania odpadów i przedmiotu lub substancji, które utraciły status odpadów, a także magazynowania przedmiotu lub substancji, które utraciły status odpadów w miejscach przeznaczonych do magazynowania odpadów lub składowania odpadów.

Magazynowanie odpadów odbywa się zgodnie z wymaganiami w zakresie ochrony środowiska oraz bezpieczeństwa życia i zdrowia ludzi, w szczególności w sposób uwzględniający właściwości chemiczne i fizyczne odpadów, w tym stan skupienia, oraz zagrożenia, które mogą powodować te odpady.

Magazynowanie odpadów odbywa się na terenie, do którego posiadacz odpadów ma tytuł prawny.

Zgodnie z nową ustawą o odpadach minister właściwy do spraw środowiska może określić, w drodze rozporządzenia, szczegółowe wymagania dla magazynowania odpadów, obejmującego wstępne magazynowanie odpadów przez wytwórcę odpadów, tymczasowe magazynowanie odpadów przez prowadzącego zbieranie odpadów oraz magazynowanie odpadów przez prowadzącego przetwarzanie odpadów, kierując się właściwościami odpadów, wymaganiami ochrony środowiska, życia i zdrowia ludzi oraz ograniczeniem uciążliwości związanych z magazynowaniem odpadów. W rozporządzeniu minister właściwy do spraw środowiska może określić czas magazynowania, kierując się rodzajem magazynowania i właściwościami odpadów.

Administracyjne zgody

Wytwórca i posiadacz odpadów nie uzyskują samodzielnej decyzji na magazynowanie odpadów. Magazynowanie odpadów jest prowadzone wyłącznie w ramach wytwarzania, zbierania lub przetwarzania odpadów.

Okresy magazynowania odpadów

Odpady, z wyjątkiem przeznaczonych do składowania, mogą być magazynowane, jeżeli konieczność magazynowania wynika z procesów technologicznych lub organizacyjnych i nie przekracza terminów uzasadnionych zastosowaniem tych procesów, nie dłużej jednak niż przez 3 lata.

Odpady przeznaczone do składowania mogą być magazynowane wyłącznie w celu zebrania odpowiedniej ilości tych odpadów do transportu na składowisko odpadów, nie dłużej jednak niż przez rok.

Okresy magazynowania odpadów, o którym mowa powyżej, są liczone łącznie dla wszystkich kolejnych posiadaczy tych odpadów.

Okresy magazynowania odpadów, o których mowa powyżej liczone są łącznie dla wszystkich kolejnych posiadaczy tych odpadów.

8.4. Recykling/odzysk odpadów

Odzysk – jest jakiegokolwiek proces, którego głównym wynikiem jest to, aby odpady służyły użytecznemu zastosowaniu przez zastąpienie innych materiałów, które w przeciwnym przypadku zostałyby użyte do spełnienia danej funkcji lub w wyniku którego odpady, są przygotowywane do spełnienia takiej funkcji w danym zakładzie lub ogólnie w gospodarce.

Recykling – jest to odzysk, w ramach którego odpady są ponownie przetwarzane na produkty, materiały lub substancje wykorzystywane w pierwotnym celu lub innych celach; obejmuje to ponowne przetwarzanie materiału organicznego (recykling organiczny), ale nie obejmuje odzysku energii i ponownego przetwarzania na materiały, które mają być wykorzystane jako paliwa lub do celów wypełniania wyrobisk.

Procesy odzysku określone w załączniku nr 1 do ustawy o odpadach:

- R1** Wykorzystanie głównie jako paliwa lub innego środka wytwarzania energii^(*)
- R2** Odzysk/regeneracja rozpuszczalników
- R3** Recykling lub odzysk substancji organicznych, które nie są stosowane jako rozpuszczalniki (w tym kompostowanie i inne biologiczne procesy przekształcania)^(**)
- R4** Recykling lub odzysk metali i związków metali
- R5** Recykling lub odzysk innych materiałów nieorganicznych^(***)
- R6** Regeneracja kwasów lub zasad
- R7** Odzysk składników stosowanych do redukcji zanieczyszczeń
- R8** Odzysk składników z katalizatorów
- R9** Powtórna rafinacja lub inne sposoby ponownego użycia olejów
- R10** Obróbka na powierzchni ziemi przynosząca korzyści dla rolnictwa lub poprawę stanu środowiska
- R11** Wykorzystywanie odpadów uzyskanych w wyniku któregośkolwiek z procesów wymienionych w pozycji R1-R10
- R12** Wymiana odpadów w celu poddania ich któremukolwiek z procesów wymienionych w pozycji R1-R11^(****)
- R13** Magazynowanie odpadów poprzedzające którykolwiek z procesów wymienionych w pozycji R1-R12 (z wyjątkiem wstępnego magazynowania u wytwórcy odpadów)

^(*) Pozycja obejmuje również obiekty przekształcania termicznego przeznaczone wyłącznie do przetwarzania komunalnych odpadów stałych, pod warunkiem że ich efektywność energetyczna jest równa lub większa niż:

– 0,60 dla działających instalacji, które otrzymały zezwolenie zgodnie ze stosownymi przepisami wspólnotowymi obowiązującymi przed dniem 1 stycznia 2009 r.,

– 0,65 dla instalacji, które otrzymały zezwolenie po dniu 31 grudnia 2008 r., przy zastosowaniu następującego wzoru:

$$\text{Efektywność energetyczna} = (E_p - (E_f + E_i)) / (0,97 \times (E_w + E_f)),$$

gdzie:

E_p – oznacza ilość energii produkowanej rocznie jako energia cieplna lub elektryczna. Oblicza się ją przez pomnożenie ilości energii elektrycznej przez 2,6, a energii cieplnej wyprodukowanej w celach komercyjnych przez 1,1 (GJ/rok),

E_f – oznacza ilość energii wprowadzanej rocznie do systemu, pochodzącej ze spalania paliw biorących udział w wytwarzaniu pary (GJ/rok),

E_w – oznacza roczną ilość energii zawartej w przetwarzanych odpadach, obliczanej przy zastosowaniu dolnej wartości opałowej odpadów (GJ/rok),

E_i – oznacza roczną ilość energii wprowadzanej z zewnątrz z wyłączeniem E_w i E_f (GJ/rok),

0,97 – jest współczynnikiem uwzględniającym straty energii przez popiół denny i promieniowanie.

Wzór ten stosowany jest zgodnie z dokumentem referencyjnym dotyczącym najlepszych dostępnych technik dla termicznego przekształcania odpadów.

^(**) Pozycja obejmuje również zgazowanie i pirolizę z wykorzystaniem tych składników jako odczynników chemicznych.

^(***) Pozycja obejmuje oczyszczanie gruntu prowadzące do odzysku gruntu i recykling nieorganicznych materiałów budowlanych.

^(****) Jeżeli nie istnieje inny właściwy kod R, może to obejmować procesy wstępne poprzedzające przetwarzanie wstępne odpadów, jak np. demontaż, sortowanie, kruszenie, zagęszczanie, granulację, suszenie, rozdrabnianie, kondycjonowanie, przepakowywanie, separację, tworzenie mieszanek lub mieszanie przed poddaniem któremukolwiek z procesów wymienionych w poz. R1-R11.

8.5. Unieszkodliwianie odpadów

Unieszkodliwianie odpadów – jest to poddanie odpadów procesom przekształceń biologicznych, fizycznych lub chemicznych określonym w załączniku nr 2 do ustawy w celu doprowadzenia ich do stanu, który nie stwarza zagrożenia dla życia, zdrowia ludzi lub dla środowiska.

Procesy unieszkodliwiania odpadów – określone w załączniku nr 2 do ustawy o odpadach:

- D1** Składowanie w gruncie lub na powierzchni ziemi (np. składowiska itp.)
- D2** Przetwarzanie w glebie i ziemi (np. biodegradacja odpadów płynnych lub szlamów w glebie i ziemi itd.)
- D3** Głębokie zatłaczanie (np. zatłaczanie odpadów w postaci umożliwiającej pompowanie do odwiertów, wysadów solnych lub naturalnie powstających komór itd.)
- D4** Retencja powierzchniowa (np. umieszczanie odpadów ciekłych i szlamów w dołach, poletkach osadowych lub lagunach itd.)
- D5** Składowanie na składowiskach w sposób celowo zaprojektowany (np. umieszczanie w uszczelnionych oddzielnych komorach, przykrytych i izolowanych od siebie wzajemnie i od środowiska itd.)
- D6** Odprowadzanie do wód z wyjątkiem mórz i oceanów
- D7** Odprowadzanie do mórz i oceanów, w tym lokowanie na dnie mórz
- D8** Obróbka biologiczna, niewymieniona w innej pozycji niniejszego załącznika, w wyniku której powstają ostateczne związki lub mieszanki, które są unieszkodliwiane za pomocą któregośkolwiek spośród procesów wymienionych w poz. D1-D12
- D9** Obróbka fizyczno-chemiczna, niewymieniona w innej pozycji niniejszego załącznika, w wyniku której powstają ostateczne związki lub mieszaniny unieszkodliwiane za pomocą któregośkolwiek spośród procesów wymienionych w pozycjach D1-D12 (np. odparowanie, suszenie, kalcynacja itp.)
- D10** Przekształcanie termiczne na lądzie
- D11** Przekształcanie termiczne na morzu^(*)
- D12** Trwałe składowanie (np. umieszczanie pojemników w kopalniach itd.)
- D13** Sporządzanie mieszanki lub mieszanie przed poddaniem odpadów któremukolwiek z procesów wymienionych w pozycjach D1-D12^(**)
- D14** Przepakowywanie przed poddaniem któremukolwiek z procesów wymienionych w pozycjach D1-D13
- D15** Magazynowanie poprzedzające którykolwiek z procesów wymienionych w pozycjach D1-D14 (z wyjątkiem wstępnego magazynowania u wytwórcy odpadów)

^(*) Ten proces jest zabroniony na mocy przepisów UE i konwencji międzynarodowych.

^(**) Jeżeli nie istnieje inny właściwy kod D, mogą tu być uwzględnione procesy wstępne poprzedzające unieszkodliwienie, w tym wstępna obróbka, jak np. sortowanie, kruszenie, zagęszczanie, granulacja, suszenie, rozdrabnianie, kondycjonowanie lub separacja przed poddaniem któremukolwiek spośród procesów wymienionych w pozycjach D1-D12.

8.6. Transport odpadów

W ustawie z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach zezwolenie na transport odpadów zastąpiono wpisem do rejestru.

Zgodnie z art. 233 zezwolenia na transport odpadów wydane na podstawie przepisów dotychczasowych zachowują ważność na czas na jaki zostały wydane, nie dłużej jednak niż do czasu upływu terminu do

złożenia wniosku o wpis do rejestru lub z dniem uzyskania wpisu do tego rejestru, w przypadku, gdy wpis nastąpił w terminie wcześniejszym.

Do czasu utworzenia rejestru transportujący odpady są obowiązani do uzyskania zezwolenia na transport odpadów lub wpisu do rejestru na podstawie przepisów dotychczasowych.

Zgodnie z art. 234 rejestr powinien zostać utworzony przez marszałka województwa najpóźniej w terminie 36 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy.

Podmioty objęte obowiązkiem złożenia wniosku o wpis do rejestru, są obowiązane do złożenia tego wniosku w terminie 6 miesięcy od dnia utworzenia rejestru.

Transport odpadów powinien odbywać się zgodnie z wymaganiami w zakresie ochrony środowiska oraz bezpieczeństwa życia i zdrowia ludzi, w szczególności w sposób uwzględniający właściwości chemiczne i fizyczne odpadów, w tym stan skupienia, oraz zagrożenia, które mogą powodować odpady.

Zlecający usługę transportu odpadów jest obowiązany wskazać transportującemu odpady wykonującemu usługę transportu odpadów miejsce przeznaczenia odpadów oraz posiadacza odpadów, do którego należy dostarczyć odpady. Transportujący odpady wykonujący usługę transportu odpadów jest obowiązany dostarczyć odpady do miejsca przeznaczenia odpadów i przekazać je posiadaczowi odpadów. Transportujący odpady wykonujący usługę transportu odpadów umieszcza indywidualny numer rejestrowy na dokumentach związanych z tą usługą.

Minister właściwy do spraw środowiska w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw transportu określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowe wymagania dla transportu odpadów, w tym dla środków transportu i sposobu transportowania, oraz oznakowanie środków transportu, biorąc pod uwagę właściwości odpadów i ich wpływ na środowisko oraz bezpieczeństwo życia i zdrowia ludzi.

Transport odpadów komunalnych

Podmiot prowadzący transport odpadów komunalnych jest obowiązany dostarczyć je do miejsc odzysku lub unieszkodliwiania wskazanych w zezwoleniu na prowadzenie działalności w zakresie odbierania odpadów od właścicieli nieruchomości, wydanym na podstawie ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach.

8.7. Zbieranie odpadów

Zbieranie odpadów – jest to każde działanie, w szczególności umieszczanie w pojemnikach, segregowanie i magazynowanie odpadów, które ma na celu przygotowanie ich do transportu do miejsc odzysku lub unieszkodliwiania.

Wszystkie rodzaje odpadów powinny być zbierane w sposób selektywny. Ustawa o odpadach zakazuje zbierania poza miejscami wytwarzania:

- pozostałości z sortowania odpadów komunalnych,
- komunalnych osadów ściekowych,
- zakaźnych odpadów medycznych,
- zakaźnych odpadów weterynaryjnych.

Wyjątkiem od tej zasady jest sytuacja, kiedy ze względów bezpieczeństwa lub w celu zapewnienia ciągłości odbioru zakaźnych odpadów medycznych lub zakaźnych odpadów weterynaryjnych, zbieranie tych odpadów jest konieczne. Wówczas marszałek województwa właściwy ze względu na miejsce zbierania może zezwolić, w drodze decyzji, na ich zbieranie.

Obowiązek uzyskania oraz posiadania zezwolenia na zbieranie odpadów został podtrzymany w nowej ustawie z dnia 14 grudnia 2012 r. (art. 41).

Definicje:

Zbieranie odpadów (wg nowej ustawy) – rozumie się przez to gromadzenie odpadów przed ich transportem do miejsc przetwarzania, w tym wstępne sortowanie nieprowadzące do zasadniczej zmiany charakteru i składu odpadów i niepowodujące zmiany klasyfikacji odpadów oraz tymczasowe magazynowanie odpadów, o którym mowa w pkt 5 lit. b.

Uwaga! Zgodnie z art. 232 ust. 2 zezwolenie na zbieranie odpadów wydane na podstawie przepisów dotychczasowych, zachowuje ważność na czas, na jaki zostało wydane, **nie dłużej jednak niż przez dwa lata** od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy.

Decyzje takie jak:

- pozwolenie na wytwarzanie odpadów lub
 - decyzja zatwierdzająca program gospodarki odpadami niebezpiecznymi,
- zawierające odpowiednio wymagania przewidziane dla zezwolenia na odzysk, unieszkodliwianie, zbieranie lub transport odpadów, zachowują ważność w zakresie zbierania, odzysku lub unieszkodliwiania odpadów na czas, na jaki zostały wydane, **nie dłużej niż przez dwa lata** od dnia wejścia w życie nowej ustawy.

Warto zwrócić uwagę, że na podstawie art. 42 ust. 4 przy ubieganiu się o nowe zezwolenie na zbieranie odpadów do wniosku dołącza się **decyzję o środowiskowych uwarunkowaniach**, o której mowa w art. 71 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, o ile jest wymagana.

Pozwolenia zintegrowane, wydane przed dniem wejścia w życie nowej ustawy, obejmujące wytwarzanie i gospodarowanie odpadami, zachowują ważność na czas, na jaki zostały wydane.

Zezwolenie na zbieranie odpadów wydaje się na czas oznaczony, nie dłuższy niż 10 lat.

Zbieranie odpadów komunalnych

Nie wymaga zezwolenia na zbieranie odpadów zbieranie odpadów komunalnych wytwarzanych na terenie nieruchomości przez władającego tą nieruchomością.

8.8. Prowadzenie działalności związanej z wytwarzaniem, zbieraniem, przetwarzaniem odpadów

Zbieranie i przetwarzanie odpadów

Działalność wymagająca uzyskania zezwolenia na zbieranie odpadów i zezwolenia na przetwarzanie odpadów może być, na wniosek posiadacza odpadów, objęta jednym zezwoleniem na zbieranie i przetwarzanie odpadów.

Pozwolenie na wytwarzanie odpadów wraz z zezwoleniem na zbieranie i/lub przetwarzanie

Wytwórca odpadów, który prowadzi zbieranie odpadów lub przetwarzanie odpadów, może być zwolniony z obowiązku uzyskania odrębnego zezwolenia na prowadzenie tej działalności, jeżeli posiada pozwolenie na wytwarzanie odpadów lub pozwolenie zintegrowane.

Wytwórca odpadów, we wniosku o wydanie pozwolenia na wytwarzanie odpadów (lub pozwolenia zintegrowanego) jest obowiązany uwzględnić odpowiednio wymagania przewidziane dla wniosku o wydanie zezwolenia na zbieranie odpadów lub wniosku o wydanie zezwolenia na przetwarzanie odpadów.

Pozwolenie na wytwarzanie odpadów lub pozwolenie zintegrowane jest jednocześnie odpowiednio zezwoleniem na zbieranie odpadów lub zezwoleniem na przetwarzanie odpadów.

8.9. Odpady, które przedsiębiorca może przekazać osobom fizycznym

Posiadacz odpadów może przekazać określone rodzaje odpadów w celu ich wykorzystania osobie fizycznej lub jednostce organizacyjnej, nie będącym przedsiębiorcami, na ich własne potrzeby. Transport tych odpadów przez osoby fizyczne i jednostki organizacyjne niebędące przedsiębiorcami do miejsca wykorzystania tych odpadów nie wymaga zezwolenia na transport odpadów.

Prowadzenie działalności w zakresie wykorzystania odpadów na własne potrzeby przez osoby fizyczne lub jednostki organizacyjne niebędące przedsiębiorcami nie wymaga zezwolenia na prowadzenie działalności w zakresie odzysku.

Rodzaje odpadów o których mowa określają:

- Rozporządzenie Ministra Środowiska z 21 kwietnia 2006 r. w sprawie listy rodzajów odpadów, które posiadacz odpadów może przekazywać osobom fizycznym lub jednostkom organizacyjnym nie będącym przedsiębiorcami, oraz dopuszczalnych metod ich odzysku (Dz. U. nr 75, poz. 527),
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 19 grudnia 2008 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie listy rodzajów odpadów, które posiadacz odpadów może przekazać osobom fizycznym lub jednostkom organizacyjnym niebędącym przedsiębiorcami, oraz dopuszczalnych metod ich odzysku (Dz. U. Nr 235, poz. 1614).

8.10. Uznanie przedmiotu lub substancji za produkt uboczny

Zgodnie z ustawą o odpadach (art. 10) przedmiot lub substancja powstające w wyniku procesu produkcyjnego, którego podstawowym celem nie jest ich produkcja, mogą być uznane za produkt uboczny, niebędący odpadem, jeżeli są łącznie spełnione następujące warunki:

- 1) dalsze wykorzystywanie przedmiotu lub substancji jest pewne;
- 2) przedmiot lub substancja mogą być wykorzystywane bezpośrednio bez dalszego przetwarzania, innego niż normalna praktyka przemysłowa;
- 3) dany przedmiot lub substancja są produkowane jako integralna część procesu produkcyjnego;
- 4) dana substancja lub przedmiot spełniają wszystkie istotne wymagania, w tym prawne, w zakresie produktu, ochrony środowiska oraz życia i zdrowia ludzi, dla określonego wykorzystania tych substancji lub przedmiotów i wykorzystanie takie nie doprowadzi do ogólnych negatywnych oddziaływań na środowisko, życie lub zdrowie ludzi.

Wytwórca przedmiotu lub substancji, o których mowa powyżej, jest obowiązany do przedłożenia marszałkowi województwa właściwemu ze względu na miejsce ich wytwarzania zgłoszenia uznania przedmiotu lub substancji za produkt uboczny.

Zgłoszenie uznania przedmiotu lub substancji za produkt uboczny powinno zawierać:

- imię i nazwisko lub nazwę podmiotu oraz adres zamieszkania lub siedziby;
- numer identyfikacji podatkowej (NIP) i numer REGON, o ile został nadany;
- określenie miejsca wytwarzania przedmiotu lub substancji przewidzianych do uznania za produkt uboczny;
- wskazanie przedmiotu lub substancji przewidzianych do uznania za produkt uboczny oraz ich masy;
- opis procesu produkcyjnego, w którym powstaje przedmiot lub substancja i procesu, w którym zostaną one wykorzystane.

Do zgłoszenia uznania przedmiotu lub substancji za produkt uboczny należy dołączyć dowody potwierdzające spełnienie warunków oraz szczegółowych wymagań, o ile zostały określone. Dowodami mogą być w szczególności umowy potwierdzające wykorzystanie przedmiotu lub substancji do określonych celów lub potwierdzające właściwości przedmiotu lub substancji wyniki badań, wykonanych przez laboratoria.

WAŻNE: Uznanie przedmiotu lub substancji za produkt uboczny następuje, jeżeli marszałek województwa w terminie 3 miesięcy od dnia otrzymania zgłoszenia uznania przedmiotu lub substancji za produkt uboczny nie wyrazi sprzeciwu, w drodze decyzji.

Przepisów powyższych nie stosuje się do materiałów paszowych określonych w przepisach Unii Europejskiej wydanych na podstawie art. 24 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) 767/2009 z dnia 13 lipca 2009 r. w sprawie wprowadzania na rynek i stosowania pasz, zmieniającego rozporządzenie (WE) nr 1831/2003 Parlamentu Europejskiego i Rady i uchylającego dyrektywę Rady 79/373/EWG, dyrektywę Komisji 80/511/EWG, dyrektywy Rady 82/471/EWG, 83/228/EWG, 93/74/EWG, 93/113/WE i 96/25/WE oraz decyzję Komisji 2004/217/WE (Dz. Urz. UE L 229 z 01.09.2009, str. 1, z późn. zm.).

Ustawa zakazuje łącznego magazynowania produktów ubocznych i odpadów, a także magazynowania produktów ubocznych w miejscach przeznaczonych do magazynowania odpadów lub składowania odpadów.

Substancje lub przedmioty, które przestały spełniać warunki i wymagania, o których mowa powyżej są odpadami.

8.11. Utrata statusu odpadów

Zgodnie z ustawą o odpadach określone rodzaje odpadów przestają być odpadami, jeżeli na skutek podania ich odzyskowi, w tym recyklingowi, spełniają:

- 1) łącznie następujące warunki:
 - a) przedmiot lub substancja są powszechnie stosowane do konkretnych celów,
 - b) istnieje rynek takich przedmiotów lub substancji lub popyt na nie,
 - c) dany przedmiot lub substancja spełniają wymagania techniczne dla zastosowania do konkretnych celów oraz wymagania określone w przepisach i w normach mających zastosowanie do produktu,
 - d) zastosowanie przedmiotu lub substancji nie prowadzi do negatywnych skutków dla życia, zdrowia ludzi lub środowiska;
- 2) wymagania określone przez przepisy Unii Europejskiej.

Przedmiot lub substancja, które przestały spełniać warunki, o których mowa powyżej uznaje się za odpady.

Ustawa zakazuje łącznego magazynowania odpadów i przedmiotu lub substancji, które utraciły status odpadów, a także magazynowania przedmiotu lub substancji, które utraciły status odpadów w miejscach przeznaczonych do magazynowania odpadów lub składowania odpadów.

9. Przedsiębiorca – odbiorca prawa w dziedzinie gospodarki odpadami

9.1. Przed rozpoczęciem działalności – zgody, zezwolenia, decyzje

Ustawa Prawo ochrony środowiska w art. 76 jednoznacznie rozstrzyga, iż nowo zbudowany lub przebudowany obiekt budowlany, zespół obiektów lub instalacja nie mogą być oddane do użytkowania, jeżeli nie spełniają wymagań ochrony środowiska.

Wymaganiami ochrony środowiska dla nowo zbudowanego lub przebudowanego obiektu budowlanego, zespołu obiektów lub instalacji są:

- a) wykonanie wymaganych przepisami lub określonych w decyzjach administracyjnych środków technicznych chroniących środowisko;
- b) zastosowanie odpowiednich rozwiązań technologicznych, wynikających z ustaw lub decyzji;
- c) uzyskanie wymaganych decyzji określających zakres i warunki korzystania ze środowiska;
- d) dotrzymanie na etapie wymaganych prawem badań i sprawdzeń, wynikających z mocy prawa standardów emisyjnych oraz określonych w pozwoleniu warunków emisji.

Nowo zbudowany lub przebudowany obiekt budowlany, zespół obiektów lub instalacja nie mogą być eksploatowane, jeżeli w okresie 30 dni od zakończenia rozruchu nie są dotrzymane wynikające z mocy prawa standardy emisyjne albo określone w pozwoleniu warunki emisji, ustalone dla fazy po zakończeniu rozruchu.

Na 30 dni przed terminem oddania do użytkowania nowo zbudowanego lub przebudowanego obiektu budowlanego, zespołu obiektów lub instalacji realizowanych jako przedsięwzięcie mogące znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, inwestor jest obowiązany poinformować wojewódzkiego inspektora ochrony środowiska o planowanym terminie:

- 1) oddania do użytkowania nowo zbudowanego lub przebudowanego obiektu budowlanego, zespołu obiektów lub instalacji;
- 2) zakończenia rozruchu instalacji, jeżeli jest on przewidywany.

Ważne: Pozwolenie na wytwarzanie odpadów uzyskane przed rozpoczęciem działalności wygasa, jeżeli przedsiębiorca nie rozpoczął działalności objętej pozwoleniem w terminie dwóch lat od określonego w pozwoleniu dnia, od którego jest dopuszczalna była emisja odpadów.

9.1.1. Postępowanie związane z oceną oddziaływania na środowisko

Niektóre planowane do realizacji przedsięwzięcia polegające np. na budowie nowego zakładu, nowej linii technologicznej, przebudowie/modernizacji istniejących instalacji wymagają uzyskania przez inwestora decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach realizacji przedsięwzięcia.

Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko określa, iż uzyskanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach jest wymagane dla planowanych:

- 1) przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko;
- 2) przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko.

Katalog takich przedsięwzięć Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2010 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz. U. Nr 213, poz. 1397 z późniejszymi zmianami).

Wydanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach następuje przed uzyskaniem m.in.:

- decyzji o pozwoleniu na budowę, decyzji o zatwierdzeniu projektu budowlanego, decyzji o pozwoleniu na wzniesienie robót budowlanych oraz decyzji o pozwoleniu na zmianę sposobu użytkowania obiektu budowlanego lub jego części;
- decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu;
- koncesji na poszukiwanie lub rozpoznawanie złóż kopalin, na wydobywanie kopalin ze złóż, na bezbiornikowe magazynowanie substancji oraz składowanie odpadów w górotworze, w tym w podziemnych wyrobiskach górniczych;
- decyzji określającej szczegółowe warunki wydobywania kopaliny;
- pozwolenia wodnoprawnego na wykonanie urządzeń wodnych;
- decyzji ustalającej warunki prowadzenia robót polegających na regulacji wód oraz budowie wałów przeciwpowodziowych, a także robót melioracyjnych, odwodnień budowlanych oraz innych robót ziemnych zmieniających stosunki wodne na terenach o szczególnych wartościach przyrodniczych, zwłaszcza na terenach, na których znajdują się skupienia roślinności o szczególnej wartości z punktu widzenia przyrodniczego, terenach o walorach krajobrazowych i ekologicznych, terenach masowych łęgów ptactwa, występowania skupień gatunków chronionych oraz tarlisk, zimowisk, przepławek i miejsc masowej migracji ryb i innych organizmów wodnych;
- decyzji o zatwierdzeniu projektu scalenia lub wymiany gruntów;
- decyzji o zezwolenie na prowadzenie obiektu unieszkodliwiania odpadów wydobywczych;

Ważne: Wydanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach następuje także przed dokonaniem zgłoszenia budowy lub wykonania robót budowlanych oraz zgłoszenia zmiany sposobu użytkowania obiektu budowlanego lub jego części na podstawie ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane.

JAK UZYSKAĆ DECYZJĘ O ŚRODOWISKOWYCH UWARUNKOWANIACH?

Krok pierwszy

Postępowanie w sprawie wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach wszczyna się na wniosek podmiotu planującego podjęcie realizacji przedsięwzięcia.

Do wniosku należy przygotować wymagane załączniki:

- a. w przypadku przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko – raport o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko;
- b. w przypadku przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko – kartę informacyjną przedsięwzięcia;
- c. poświadczoną przez właściwy organ kopię mapy ewidencyjnej obejmującej przewidywany teren, na którym będzie realizowane przedsięwzięcie, oraz obejmującej obszar, na który będzie oddziaływać przedsięwzięcie;

- d. dla przedsięwzięć, dla których organem prowadzącym postępowanie jest regionalny dyrektor ochrony środowiska – wypis i wyrys z miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, jeżeli plan ten został uchwalony, albo informację o jego braku;
- e. wypis z rejestru gruntów obejmujący przewidywany teren, na którym będzie realizowane przedsięwzięcie, oraz obejmujący obszar, na który będzie oddziaływać przedsięwzięcie.

Krok drugi

Przygotowany wniosek inwestor składa do właściwego urzędu. Organem właściwym do wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach jest:

- 1) **regionalny dyrektor ochrony środowiska** – w przypadku:
 - a) będących przedsięwzięciami mogącymi zawsze znacząco oddziaływać na środowisko:
 - dróg,
 - linii kolejowych,
 - napowietrznych linii elektroenergetycznych,
 - instalacji do przesyłu ropy naftowej, produktów naftowych, substancji chemicznych lub gazu,
 - sztucznych zbiorników wodnych,
 - b) przedsięwzięć realizowanych na terenach zamkniętych,
 - c) przedsięwzięć realizowanych na obszarach morskich,
 - d) zmiany lasu, niestanowiącego własności Skarbu Państwa, na użytek rolny,
 - e) przedsięwzięć polegających na realizacji inwestycji w zakresie lotniska użytku publicznego w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 12 lutego 2009 r. o szczególnych zasadach przygotowania i realizacji inwestycji w zakresie lotnisk użytku publicznego,
 - f) inwestycji w zakresie terminalu,
 - g) inwestycji związanych z regionalnymi sieciami szerokopasmowymi,
 - h) przedsięwzięć polegających na zmianie lub rozbudowie przedsięwzięć wymienionych w lit. a-g,
 - i) przedsięwzięć polegających na realizacji inwestycji w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 8 lipca 2010 r. o szczególnych zasadach przygotowania do realizacji inwestycji w zakresie budowli przeciwpowodziowych;
- 2) **starosta** – w przypadku scalania, wymiany lub podziału gruntów;
- 3) **dyrektor regionalnej dyrekcji Lasów Państwowych** – w przypadku zmiany lasu, stanowiącego własność Skarbu Państwa, na użytek rolny;
- 4) **wójt, burmistrz, prezydent miasta** – w przypadku pozostałych przedsięwzięć.

Organ administracji prowadzi postępowanie w sprawie decyzji środowiskowej, występuje do inspekcji sanitarnej i organu ochrony środowiska w celu uzyskania opinii i uzgodnień. W przypadku przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko oraz przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko, dla których nałożono obowiązek przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko organ prowadzący postępowanie zapewnia udział społeczeństwa.

W przypadku stwierdzenia braków we wniosku organy administracji występują o jego uzupełnienie do inwestora.

Krok trzeci

Uzyskaną decyzję środowiskową inwestor obowiązany jest dołączyć do wniosku np. o uzyskanie decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu, pozwolenia na budowę itp.

Ważne: Organ właściwy do wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach jest obowiązany, za zgodą strony, na rzecz której decyzja została wydana, do przeniesienia tej decyzji na rzecz innego podmiotu, jeżeli przyjmuje on warunki zawarte w tej decyzji.

9.2. Zgody, zezwolenia, decyzje, sprawozdania, opłaty środowiskowe

Zgodnie z nową ustawą o odpadach nowe uprawnienia wymagane do gospodarowania odpadami ograniczono do czterech rodzajów decyzji administracyjnych:

- zezwolenia na zbieranie odpadów,
- zezwolenia na przetwarzanie odpadów,
- pozwolenia na wytwarzanie odpadów,
- pozwolenia zintegrowanego.

Zgodnie z nową ustawą o odpadach następujące decyzje administracyjne pozostają w mocy:

- pozwolenia zintegrowane: wydane przed dniem wejścia w życie ustawy, obejmujące wytwarzanie i gospodarowanie odpadami, zachowują ważność na czas, na jaki zostały wydane. Wytwórca odpadów, który w pozwoleniu zintegrowanym dokonał zmiany klasyfikacji odpadów niebezpiecznych na inne niż niebezpieczne, jest zobowiązany dostosować pozwolenie zintegrowane do przepisów ustawy w terminie 2 lat od jej wejścia w życie;
- pozwolenia na wytwarzanie odpadów, wydane na podstawie przepisów dotychczasowych, zachowują ważność na czas, na jaki zostały wydane;
- do czasu utworzenia rejestru transportujący odpady są zobowiązani do uzyskania zezwolenia na transport odpadów na podstawie przepisów dotychczasowych
- zezwolenia na transport odpadów wydane na podstawie ustawy z 2001 r. zachowują ważność na czas na jaki zostały wydane, nie dłużej jednak niż do czasu upływu terminu do złożenia wniosku o wpis do rejestru lub z dniem uzyskania wpisu do tego rejestru, w przypadku gdy wpis nastąpił w terminie wcześniejszym;
- w okresie nie dłuższym niż dwa lata od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy, posiadacz odpadów może zlecić wykonanie obowiązku gospodarowania odpadami podmiotom posiadającym „stare” decyzje; przekazanie odpadów takiemu posiadaczowi powoduje przejście odpowiedzialności za gospodarowanie odpadami na tego posiadacza;
- zezwolenia na zbieranie odpadów, na odzysk lub unieszkodliwianie odpadów wydane na podstawie przepisów dotychczasowych stają się odpowiednio zezwoleniami na zbieranie odpadów i zezwoleniami na przetwarzanie odpadów, w rozumieniu przepisów ustawy; ww. zezwolenia wydane na podstawie dotychczasowych przepisów zachowują ważność na czas, na jaki zostały wydane, nie dłużej jednak niż na 2 lata od wejścia w życie ustawy.

Uchylone zostały:

- decyzje zatwierdzające program gospodarki odpadami niebezpiecznymi i decyzje zatwierdzające program gospodarki odpadami, wydane na podstawie ustawy z 2001 r. – wygasają z dniem wejścia w życie ustawy;
- informacje o wytwarzanych odpadach i o sposobach gospodarowania wytworzonymi odpadami, złożone na podstawie przepisów dotychczasowych – tracą ważność z dniem wejścia w życie ustawy.

9.2.1. Uregulowania administracyjne dotyczące wytwarzania odpadów – zasady ogólne

Prawie każda działalność gospodarcza wiąże się z wytwarzaniem odpadów. W zależności od ich rodzajów i ilości przedsiębiorca obowiązany jest przedłożyć we właściwym urzędzie stosowny wniosek zgodnie z zapisami ustawy o odpadach.

Zgodnie z nową ustawą o odpadach z 2012 r. nowe uprawnienia wymagane do gospodarowania odpadami to:

- zezwolenie na zbieranie odpadów,
- zezwolenie na przetwarzanie odpadów,
- pozwolenie na wytwarzanie odpadów,
- pozwolenie zintegrowane.

Zgodnie z nową ustawą o odpadach następujące decyzje administracyjne pozostają w mocy:

- pozwolenia zintegrowane: wydane przed dniem wejścia w życie ustawy, obejmujące wytwarzanie i gospodarowanie odpadami, zachowują ważność na czas, na jaki zostały wydane. Wytwórca odpadów, który w pozwoleniu zintegrowanym dokonał zmiany klasyfikacji odpadów niebezpiecznych na inne niż niebezpieczne, jest zobowiązany dostosować pozwolenie zintegrowane do przepisów ustawy w terminie 2 lat od jej wejścia w życie;
- pozwolenia na wytwarzanie odpadów, wydane na podstawie przepisów dotychczasowych, zachowują ważność na czas, na jaki zostały wydane;
- do czasu utworzenia rejestru transportujący odpady są zobowiązani do uzyskania zezwolenia na transport odpadów na podstawie przepisów dotychczasowych;
- zezwolenia na transport odpadów wydane na podstawie ustawy z 2001 r. zachowują ważność na czas na jaki zostały wydane, nie dłużej jednak niż do czasu upływu terminu do złożenia wniosku o wpis do rejestru lub z dniem uzyskania wpisu do tego rejestru, w przypadku gdy wpis nastąpił w terminie wcześniejszym;
- w okresie nie dłuższym niż dwa lata od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy, posiadacz odpadów może zlecić wykonanie obowiązku gospodarowania odpadami podmiotom posiadającym „stare” decyzje; przekazanie odpadów takiemu posiadaczowi powoduje przejście odpowiedzialności za gospodarowanie odpadami na tego posiadacza;
- zezwolenia na zbieranie odpadów, na odzysk lub unieszkodliwianie odpadów wydane na podstawie przepisów dotychczasowych stają się odpowiednio zezwoleniami na zbieranie odpadów i zezwoleniami na przetwarzanie odpadów, w rozumieniu przepisów ustawy; ww. zezwolenia wydane na podstawie dotychczasowych przepisów zachowują ważność na czas, na jaki zostały wydane, nie dłużej jednak niż na 2 lata od wejścia w życie ustawy;

Pozwolenie na wytwarzanie odpadów – wymagania dla wniosku, zasady uzyskania

Nową ustawą o odpadach z 2012 r. wprowadzono zmiany w ustawie Prawo ochrony środowiska. Regulację dotyczącą pozwolenia na wytwarzanie odpadów ujęto w art. 180a ustawy – Prawo ochrony środowiska, zamiast, jak poprzednio, w ustawie o odpadach. W instytucji tej nie wprowadzono istotnych zmian, stąd zgodnie z przepisami przejściowymi nowej ustawy pozwolenia wydane na gruncie ustawy o odpadach z 2001 r. zachowują ważność na czas, na jaki zostały wydane.

Zgodnie z art. 183 ustawy Prawo ochrony środowiska pozwolenia na wytwarzanie odpadów wydaje w drodze decyzji organ ochrony środowiska. Organami ochrony środowiska są w myśl art. 378 ww. ustawy:

- 1) regionalny dyrektor ochrony środowiska – dla przedsięwzięć i zdarzeń na terenach zamkniętych, w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 17 maja 1989 r. – Prawo geodezyjne i kartograficzne (Dz. U. Nr 240, poz. 2027, z późn. zm.),
- 2) marszałek województwa – dla przedsięwzięć i zdarzeń, o których mowa w art. 378 ust. 2a ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska, czyli dla tzw. przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko,
- 3) starosta – dla pozostałych przedsięwzięć.

Pozwolenie na wytwarzanie odpadów jest wymagane do wytwarzania odpadów:

- o masie powyżej 1 Mg rocznie – w przypadku odpadów niebezpiecznych lub
- o masie powyżej 5000 Mg rocznie – w przypadku odpadów innych niż nie-bezpieczne.

Przedkładany wniosek powinien spełniać wymagania określone w przepisach o ochronie środowiska (tj. w ustawie Prawo ochrony środowiska) i powinien zawierać:

- oznaczenie prowadzącego instalację, jego adres zamieszkania lub siedziby;
- adres zakładu, na którego terenie prowadzona jest eksploatacja instalacji;
- informację o tytule prawnym do instalacji;
- informacje o rodzaju instalacji, stosowanych urządzeniach i technologiach oraz charakterystykę techniczną źródeł powstawania i miejsc emisji;
- ocenę stanu technicznego instalacji;
- informację o rodzaju prowadzonej działalności;
- opis zakładanych wariantów funkcjonowania instalacji;
- blokowy (ogólny) schemat technologiczny wraz z bilansem masowym i rodzajami wykorzystywanych materiałów, surowców i paliw, istotnych z punktu widzenia wymagań ochrony środowiska;
- informację o energii wykorzystywanej lub wytwarzanej przez instalację;
- wielkość i źródła powstawania albo miejsca emisji – aktualnych i proponowanych – w trakcie normalnej eksploatacji instalacji oraz w warunkach odbiegających od normalnych, w szczególności takich jak rozruch i wyłączenia;
- informację o planowanych okresach funkcjonowania instalacji w warunkach odbiegających od normalnych;
- proponowane procedury monitorowania procesów technologicznych istotnych z punktu widzenia wymagań ochrony środowiska, w szczególności pomiaru lub ewidencjonowania wielkości emisji;
- deklarowany termin i sposób zakończenia eksploatacji instalacji lub jej oznaczonej części, niestwarzający zagrożenia dla środowiska, jeżeli zakończenie eksploatacji jest przewidywane w okresie, na który ma być wydane pozwolenie;
- deklarowany łączny czas dalszej eksploatacji instalacji, jeżeli ma on wpływ na określenie wymagań ochrony środowiska, oraz deklarowany sposób dokumentowania czasu tej eksploatacji;
- deklarowany termin oddania instalacji do eksploatacji w przypadku wniosku, który dotyczy podmiotu realizującego nową instalację;
- czas, na jaki wydane ma być pozwolenie.

Przedkładany wniosek powinien spełniać również wymagania w ustawie o odpadach i powinien zawierać:

- wyszczególnienie rodzajów odpadów przewidzianych do wytwarzania, z uwzględnieniem ich podstawowego składu chemicznego i właściwości,

- określenie ilości odpadów poszczególnych rodzajów przewidzianych do wytwarzania w ciągu roku,
- wskazanie sposobów zapobiegania powstawaniu odpadów lub ograniczania ilości odpadów i ich negatywnego oddziaływania na środowisko,
- opis dalszego sposobu gospodarowania odpadami, z uwzględnieniem zbierania, transportu, odzysku i unieszkodliwiania odpadów,
- wskazanie miejsca i sposobu oraz rodzaju magazynowanych odpadów.

Ponadto do wniosku o wydanie pozwolenia należy dołączyć:

- dokument potwierdzający, że wnioskodawca jest uprawniony do występowania w obrocie prawnym, jeżeli prowadzący instalację nie jest osobą fizyczną,
- streszczenie wniosku sporządzone w języku niespecjalistycznym.

Odmowa wydania pozwolenia

Organ administracji odmówi przedsiębiorcy wydania pozwolenia na wytwarzanie odpadów, jeżeli zamierzony sposób gospodarki odpadami:

- mógłby powodować zagrożenia dla zdrowia, życia ludzi lub dla środowiska,
- jest niezgodny z planami gospodarki odpadami,
- jest niezgodny z przepisami prawa miejscowego,
- jest niezgodny z przepisami z zakresu gospodarki odpadami,
- eksploatacja instalacji powodowałaby przekroczenie dopuszczalnych standardów emisyjnych,
- eksploatacja instalacji powodowałaby przekroczenie standardów jakości środowiska,
- wniosek dotyczy uprawnień wnioskodawcy objętych decyzją o cofnięciu lub ograniczeniu pozwolenia, a nie minęły jeszcze 2 lata od dnia, gdy decyzja w przedmiocie cofnięcia lub ograniczenia pozwolenia stała się ostateczna,
- eksploatacja instalacji położonej w granicach strefy przemysłowej powodowałaby naruszenie ustaleń zawartych w rozporządzeniu o jej utworzeniu.

Cofnięcie lub ograniczenie pozwolenia

Pozwolenie podlega cofnięciu lub ograniczeniu bez odszkodowania, jeżeli instalacja nie jest należycie eksploatowana, przez co stwarza zagrożenie pogorszenia stanu środowiska w znacznych rozmiarach lub zagrożenie życia lub zdrowia ludzi. Decyzji w przedmiocie cofnięcia lub ograniczenia pozwolenia nadaje się rygor natychmiastowej wykonalności.

Pozwolenie może zostać cofnięte lub ograniczone bez odszkodowania, jeżeli:

- 1) eksploatacja instalacji jest prowadzona z naruszeniem warunków pozwolenia, innych przepisów ustawy lub ustawy o odpadach,
- 2) przepisy dotyczące ochrony środowiska zmieniły się w stopniu uniemożliwiającym emisję na warunkach określonych w pozwoleniu,
- 3) instalacja jest objęta postępowaniem kompensacyjnym.

Pozwolenie może zostać cofnięte lub ograniczone za odszkodowaniem, jeżeli przemawiają za tym względy ochrony środowiska lub korzystanie z pozwolenia stwarza zagrożenie dla życia lub zdrowia ludzi. Ustalenie odszkodowania następuje w drodze decyzji organu właściwego do cofnięcia lub ograniczenia pozwolenia. Decyzja ta jest niezaskarżalna. Odszkodowanie przysługuje od organu właściwego do cofnięcia lub ograniczenia pozwolenia.

Ważne: Przedsiębiorca niezadowolony z przyznanego odszkodowania może w terminie 30 dni od dnia doręczenia decyzji, wnieść powództwo do sądu powszechnego. Droga sądowa przysługuje także w razie niewydania decyzji przez właściwy organ w terminie 3 miesięcy od zgłoszenia żądania przez poszkodowanego przedsiębiorcę.

Przeniesienie pozwolenia na inny podmiot

Przedsiębiorca zainteresowany nabyciem tytułu prawnego do całej instalacji może złożyć wniosek o przeniesienie na niego praw i obowiązków wynikających z pozwoleń dotyczących tej instalacji. Przeniesienie praw i obowiązków jest możliwe tylko wtedy, gdy nabywca daje rękojmię prawidłowego wykonania tych obowiązków.

Nabywca przejmuje wszystkie obowiązki ciężące w związku z eksploatacją instalacji na poprzednio prowadzącym instalację, wynikające z pozwolenia i przepisów ustawy – Prawo wodne i ustawy o odpadach.

Decyzje o przeniesieniu praw i obowiązków wynikających z pozwoleń wywołują skutki prawne po uzyskaniu tytułu prawnego do instalacji lub jej oznaczonej części.

Decyzje takie wygasają po upływie roku od daty ich wydania, jeżeli wnioskodawca nie uzyskał tytułu prawnego do instalacji lub jej oznaczonej części.

WAŻNE: Decyzje o przeniesieniu praw i obowiązków wynikających z pozwoleń organ administracji może wydać więcej niż jednemu wnioskodawcy.

Pozwolenie zintegrowane

WAŻNE: Pozwolenia zintegrowane: wydane przed dniem wejścia w życie ustawy, obejmujące wytwarzanie i gospodarowanie odpadami, zachowują ważność na czas, na jaki zostały wydane. Wytwórca odpadów, który w pozwoleniu zintegrowanym dokonał zmiany klasyfikacji odpadów niebezpiecznych na inne niż niebezpieczne, jest zobowiązany dostosować pozwolenie zintegrowane do przepisów ustawy w terminie 2 lat od jej wejścia w życie.

Pozwolenie zintegrowane jest instrumentem wprowadzonym do prawa unijnego Dyrektywą Rady Nr 96/61/WE z dnia 24 września 1996 r. dotyczącą zintegrowanego zapobiegania zanieczyszczeniom ich kontroli (Dz.Urz.UE L z 1996 r. Nr 257, str. 26-40, z późn. zm.) zwaną Dyrektywą IPPC (Integrated Pollution Prevention and Control – Zintegrowanego Zapobiegania i Ograniczania Zanieczyszczeń). Do prawodawstwa polskiego przepisy Dyrektywy IPPC przetransponowane zostały ustawą z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska.

Listę instalacji których prowadzenie wymaga uzyskania pozwolenia zintegrowanego zawiera załącznik nr I do Dyrektywy 96/61/WE. Obowiązek ten dotyczy każdej nowej instalacji oddawanej do użytku. W przypadku wprowadzania tzw. istotnej zmiany, która może powodować wzrost negatywnego oddziaływania na ludzi i środowisko konieczne jest każdorazowo wcześniejsze dostosowanie warunków pozwolenia do zmienionych okoliczności, względnie uzyskanie pozwolenia zintegrowanego, jeżeli wprowadzana zmiana spowoduje, iż spełnione będą kryteria kwalifikujące instalację jako wymagającą uzyskania pozwolenia zintegrowanego.

Obowiązek uzyskania/posiadania pozwolenia zintegrowanego dotyczy prowadzących instalację wymienione w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 26 lipca 2002 r. w sprawie rodzajów instalacji mogących powodować znaczne zanieczyszczenie poszczególnych elementów przyrodniczych albo środowiska jako całości (Dz. U. z 2002 r. Nr 122, poz. 1055).

Prowadzący instalacje odpowiadające kryteriom z ww. rozporządzenia (Dz.U. z 2002 r. Nr 122, poz. 1055) zobowiązani są posiadać pozwolenie zintegrowane obejmujące wszystkie aspekty wpływu na środowisko w zależności od prowadzonej działalności. Pozwolenie zintegrowane zastępuje następujące decyzje:

- na wprowadzanie gazów lub pyłów do powietrza;
- na wytwarzanie odpadów;
- na pobór wód;
- na odprowadzenie ścieków do wód lub do ziemi.

Warunkiem uzyskania pozwolenia zintegrowanego jest spełnienia najważniejszego wymogu, jakim jest dostosowanie się do wymagań najlepszych dostępnych technik (BAT), w tym optymalizacja działania w celu zapewnienia wysokiego stopnia ochrony środowiska jako całości, unikanie ochrony jednego komponentu środowiska kosztem zwiększenia zanieczyszczenia drugiego, zapobieganie lub skuteczne ograniczanie wprowadzania do środowiska substancji lub energii oraz nie pogarszanie stanu środowiska w znacznych rozmiarach i nie powodowanie zagrożenia życia lub zdrowia ludzi, jak również zapewnienie zgodnie z art. 188 ustawy POŚ, że emisja w warunkach normalnego funkcjonowania instalacji, nie będzie większa niż wynikająca z prawidłowej eksploatacji instalacji, dla poszczególnych wariantów funkcjonowania. Wymóg stosowania dla instalacji najlepszej dostępnej techniki (BAT) odróżnia pozwolenie zintegrowane od innych pozwoleń na wprowadzanie do środowiska substancji i energii.

Podstawą do wszczęcia procedury wydania pozwolenia zintegrowanego jest wniosek prowadzącego instalację.

Wniosek o wydanie pozwolenia zintegrowanego powinien spełniać wymagania szczegółowe określone w art. 184 i 208 ustawy Prawo ochrony środowiska. **Pozwolenie wydawane jest na czas określony, nie dłuższy niż 10 lat.**

Pozwolenie dla instalacji, dla której uzyskuje się pozwolenie po raz pierwszy powinno być wydane przed upływem 6 miesięcy, a w przypadku konieczności zmiany warunków pozwolenia w związku z zamiarem wprowadzenia istotnej zmiany warunków funkcjonowania instalacji przed upływem 4 miesięcy do daty złożenia stosownego wniosku.

Zezwolenie na zbieranie odpadów

WAŻNE: Działalność wymagająca uzyskania zezwolenia na zbieranie odpadów i zezwolenia na przetwarzanie odpadów może być, na wniosek posiadacza odpadów, objęta jednym zezwoleniem na zbieranie i przetwarzanie odpadów.

Wytwórca odpadów, który prowadzi zbieranie odpadów lub przetwarzanie odpadów, może być zwolniony z obowiązku uzyskania odrębnego zezwolenia na prowadzenie tej działalności, jeżeli posiada pozwolenie na wytwarzanie odpadów.

Prowadzenie zbierania odpadów wymaga uzyskania zezwolenia.

Zezwolenie na zbieranie wydaje, w drodze decyzji, organ właściwy odpowiednio ze względu na miejsce zbierania lub przetwarzania odpadów.

Do zezwolenia na zbieranie odpadów nie stosuje się przepisu art. 11 ust. 9 ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (Dz. U. z 2010 r. Nr 220, poz. 1447, z późn. zm.).

Zezwolenie na zbieranie odpadów wydaje się na wniosek posiadacza odpadów. Wniosek zawiera:

- numer identyfikacji podatkowej (NIP) i numer REGON posiadacza odpadów, o ile został nadany;
- wyszczególnienie rodzajów odpadów przewidzianych do zbierania;
- oznaczenie miejsca zbierania odpadów;
- wskazanie miejsca i sposobu magazynowania oraz rodzaju magazynowanych odpadów;
- szczegółowy opis stosowanej metody lub metod zbierania odpadów;
- przedstawienie możliwości technicznych i organizacyjnych pozwalających należycie wykonywać działalność w zakresie zbierania odpadów, ze szczególnym uwzględnieniem kwalifikacji zawodowych lub przeszkolenia pracowników oraz liczby i jakości posiadanych instalacji i urządzeń odpowiadających wymaganiom ochrony środowiska;
- oznaczenie przewidywanego okresu wykonywania działalności w zakresie zbierania odpadów;
- opis czynności podejmowanych w ramach monitorowania i kontroli działalności objętej zezwoleniem;
- opis czynności, które zostaną podjęte w przypadku zakończenia działalności objętej zezwoleniem i związanej z tym ochrony terenu, na którym działalność ta była prowadzona;
- informacje wymagane na podstawie odrębnych przepisów.

W przypadku gdy określenie rodzajów odpadów jest niewystarczające do ustalenia zagrożeń, jakie te odpady mogą powodować dla życia lub zdrowia ludzi oraz dla środowiska, właściwy organ może wezwać wnioskodawcę do podania podstawowego składu chemicznego i właściwości odpadów.

Do wniosku dołącza się decyzję o środowiskowych uwarunkowaniach, o której mowa w art. 71 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, o ile jest wymagana.

W zezwoleniu na zbieranie odpadów określa się:

- 1) numer identyfikacji podatkowej (NIP) i numer REGON posiadacza odpadów, o ile został nadany;
- 2) rodzaje odpadów przewidywanych do zbierania;
- 3) oznaczenie miejsca zbierania odpadów;
- 4) wskazanie miejsca i sposobu magazynowania oraz rodzaju magazynowanych odpadów;
- 5) opis metody lub metod zbierania odpadów;
- 6) dodatkowe warunki zbierania odpadów, jeżeli wymaga tego specyfika odpadów, w szczególności niebezpiecznych, lub potrzeba zachowania wymagań ochrony życia lub zdrowia ludzi lub środowiska;
- 7) wymagania wynikające z przepisów odrębnych;
- 8) czas obowiązywania zezwolenia.

Zezwolenie na zbieranie odpadów i zezwolenie na przetwarzanie odpadów wydaje się na czas oznaczony, nie dłuższy niż 10 lat.

Z obowiązku uzyskania odpowiednio zezwolenia na zbieranie odpadów zwalnia się:

- 1) podmiot prowadzący działalność inną niż działalność gospodarcza w zakresie gospodarowania odpadami, który zbiera odpady opakowaniowe i odpady w postaci zużytych artykułów konsumpcyjnych, w tym zbieranie leków i opakowań po lekach przez apteki, przyjmowanie zużytych artykułów konsumpcyjnych w sklepach, systemy zbierania odpadów w szkołach, placówkach oświatowo-wychowawczych, urzędach i instytucjach (nieprofesjonalna działalność w zakresie zbierania odpadów);
- 2) osobę fizyczną i jednostkę organizacyjną niebędące przedsiębiorcami, wykorzystujące odpady na potrzeby własne, zgodnie z art. 27 ust. 8;
- 3) osobę władającą powierzchnią ziemi, na której są stosowane komunalne osady ściekowe w celach, o których mowa w art. 96 ust. 1 pkt 1-3;
- 4) podmiot obowiązany do uzyskania pozwolenia zintegrowanego, o którym mowa w ustawie z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska;
- 5) posiadacza odpadów prowadzącego działalność w zakresie unieszkodliwiania odpadów przez ich składowanie w składowiskach podziemnych, który jest obowiązany do uzyskania koncesji na prowadzenie takiej działalności na podstawie ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. – Prawo geologiczne i górnicze;
- 6) posiadacza odpadów obowiązującego do uzyskania decyzji zatwierdzającej program gospodarowania odpadami wydobywczymi lub zezwolenia na prowadzenie obiektu unieszkodliwiania odpadów wydobywczych, o których mowa w ustawie z dnia 10 lipca 2008 r. o odpadach wydobywczych (Dz. U. Nr 138, poz. 865, z późn. zm.);
- 7) wytwórcę odpadów, który wytwarzane przez siebie odpady, niebędące odpadami niebezpiecznymi, unieszkodliwia w miejscu ich wytworzenia zgodnie z wymaganiami określonymi w przepisach wydanych na podstawie ust. 3;
- 8) posiadacza odpadów, który poddaje odzyskowi odpady zgodnie z wymaganiami określonymi w przepisach wydanych na podstawie ust. 3;
- 9) władającego nieruchomością, który zbiera odpady komunalne, wytwarzane na terenie tej nieruchomości;
- 10) wytwórcę odpadów, który wytwarzane przez siebie odpady zbiera w miejscu ich wytworzenia.

Zwolniony z obowiązku podmiot, o którym mowa powyżej jest obowiązany posiadać umowę, zawartą w formie pisemnej pod rygorem nieważności, z posiadaczem odpadów posiadającym zezwolenie na zbieranie odpadów lub zezwolenie na przetwarzanie odpadów dotyczącą co najmniej nieodpłatnego przyjmowania odpadów.

Właściwy organ odmawia wydania zezwolenia na zbieranie odpadów lub zezwolenia na przetwarzanie odpadów, w przypadku, gdy zamierzony sposób gospodarowania odpadami:

- mógłby powodować zagrożenie dla życia lub zdrowia ludzi lub dla środowiska;
- jest niezgodny z planami gospodarki odpadami;
- jest niezgodny z przepisami prawa miejscowego.

Jeżeli posiadacz odpadów, który uzyskał zezwolenie na zbieranie odpadów narusza przepisy ustawy w zakresie działalności objętej zezwoleniem lub działa niezgodnie z wydanym zezwoleniem, właściwy organ wzywa go do niezwłocznego zaniechania naruszeń, wyznaczając termin usunięcia nieprawidłowości. W przypadku, gdy posiadacz odpadów, mimo wezwania, nadal narusza przepisy ustawy lub działa niezgodnie z wydanym zezwoleniem, właściwy organ cofa to zezwolenie, w drodze decyzji, bez odszkodowania.

Cofnięcie zezwolenia powoduje zakończenie działalności objętej tym zezwoleniem. Decyzji właściwy organ może nadać rygor natychmiastowej wykonalności, uwzględniając potrzebę bezpiecznego dla środowiska zakończenia działalności. Posiadacz odpadów, któremu cofnięto zezwolenie, jest obowiązany do usunięcia odpadów i skutków prowadzonej działalności, objętej tym zezwoleniem, na własny koszt.

Zezwolenie na zbieranie odpadów wygasa:

- a) po upływie czasu, na jaki zostało wydane;
- b) jeżeli podmiot objęty zezwoleniem zaprzestał działalności objętej zezwoleniem lub z innych powodów zezwolenie stało się bezprzedmiotowe;
- c) na wniosek podmiotu objętego zezwoleniem;
- d) jeżeli podmiot objęty zezwoleniem nie rozpoczął działalności objętej zezwoleniem w terminie 2 lat od dnia, w którym zezwolenie stało się ostateczne;
- e) jeżeli podmiot objęty zezwoleniem nie prowadził działalności objętej zezwoleniem przez 2 lata.

Organem właściwym do wydania zezwolenie na zbieranie odpadów jest:

- 1) marszałek województwa:
 - a) dla przedsiębiorstw mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko,
 - b) dla odpadów innych niż niebezpieczne poddawanych odzyskowi w procesie odzysku polegającym na wypełnianiu terenów niekorzystnie przekształconych, jeżeli ilość umieszczanych w wyrobisku lub zapadlisku odpadów jest nie mniejsza niż 10 Mg na dobę lub całkowita pojemność wyrobiska lub zapadliska jest nie mniejsza niż 25 000 Mg,
 - c) dla regionalnych instalacji do przetwarzania odpadów komunalnych,
- 2) starosta – w pozostałych przypadkach,
- 3) regionalny dyrektor ochrony środowiska – do wydania zezwolenia na zbieranie odpadów na terenach zamkniętych.

Organem właściwym do wydania **zezwolenie na zbieranie odpadów** jest:

- 1) marszałek województwa:
 - a) dla przedsiębiorstw mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko,
 - b) dla odpadów innych niż niebezpieczne poddawanych odzyskowi w procesie odzysku polegającym na wypełnianiu terenów niekorzystnie przekształconych, jeżeli ilość umieszczanych w wyrobisku lub zapadlisku odpadów jest nie mniejsza niż 10 Mg na dobę lub całkowita pojemność wyrobiska lub zapadliska jest nie mniejsza niż 25 000 Mg,
 - c) dla regionalnych instalacji do przetwarzania odpadów komunalnych,
- 2) starosta – w pozostałych przypadkach.
- 3) regionalny dyrektor ochrony środowiska – do wydania zezwolenia na zbieranie odpadów na terenach zamkniętych.

Zezwolenie na przetwarzanie odpadów

WAŻNE: Działalność wymagająca uzyskania zezwolenia na zbieranie odpadów i zezwolenia na przetwarzanie odpadów może być, na wniosek posiadacza odpadów, objęta jednym zezwoleniem na zbieranie i przetwarzanie odpadów.

Wytwórca odpadów, który prowadzi zbieranie odpadów lub przetwarzanie odpadów, może być zwolniony z obowiązku uzyskania odrębnego zezwolenia na prowadzenie tej działalności, jeżeli posiada pozwolenie na wytwarzanie odpadów.

Prowadzenie przetwarzania odpadów wymaga uzyskania zezwolenia.

Zezwolenie na przetwarzanie odpadów wydaje, w drodze decyzji, organ właściwy odpowiednio ze względu na miejsce przetwarzania odpadów.

Do zezwolenia na zbieranie odpadów i zezwolenia na przetwarzanie odpadów nie stosuje się przepisu art. 11 ust. 9 ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (Dz. U. z 2010 r. Nr 220, poz. 1447, z późn. zm.).

Zezwolenie na przetwarzanie odpadów wydaje się na wniosek posiadacza odpadów. Wniosek zawiera:

- 1) numer identyfikacji podatkowej (NIP) i numer REGON posiadacza odpadów, o ile został nadany;
- 2) wyszczególnienie rodzajów odpadów przewidzianych do przetwarzania;
- 3) określenie masy odpadów poszczególnych rodzajów poddawanych przetwarzaniu i powstających w wyniku przetwarzania w okresie roku;
- 4) oznaczenie miejsca przetwarzania odpadów;
- 5) wskazanie miejsca i sposobu magazynowania oraz rodzaju magazynowanych odpadów;
- 6) szczegółowy opis stosowanej metody lub metod przetwarzania odpadów, w tym wskazanie procesu przetwarzania, zgodnie z załącznikami nr 1 i 2 do ustawy, oraz opis procesu technologicznego z podaniem rocznej mocy przerobowej instalacji lub urządzenia, a w uzasadnionych przypadkach – także godzinowej mocy przerobowej;
- 7) przedstawienie możliwości technicznych i organizacyjnych pozwalających należycie wykonywać działalność w zakresie przetwarzania odpadów, ze szczególnym uwzględnieniem kwalifikacji zawodowych lub przeszkolenia pracowników oraz liczby i jakości posiadanych instalacji i urządzeń odpowiadających wymaganiom ochrony środowiska;
- 8) oznaczenie przewidywanego okresu wykonywania działalności w zakresie przetwarzania odpadów;
- 9) opis czynności podejmowanych w ramach monitorowania i kontroli działalności objętej zezwoleniem;
- 10) opis czynności, które zostaną podjęte w przypadku zakończenia działalności objętej zezwoleniem i związanej z tym ochrony terenu, na którym działalność ta była prowadzona;
- 11) określenie minimalnej i maksymalnej ilości odpadów niebezpiecznych, ich najniższej i najwyższej wartości kalorycznej oraz maksymalnej zawartości zanieczyszczeń, w szczególności PCB, pentachlorofenolu (PCP), chloru, fluoru, siarki i metali ciężkich – w przypadku zezwoleń dotyczących instalacji do termicznego przekształcania odpadów;
- 12) informacje, o których mowa w art. 95 ust. 9 – w przypadku zezwoleń na przetwarzanie zakaźnych odpadów medycznych lub zakaźnych odpadów weterynaryjnych dotyczących unieszkodliwiania tych odpadów;
- 13) informacje, o których mowa w art. 98 ust. 1 – w przypadku zezwoleń na przetwarzanie dotyczących unieszkodliwiania odpadów pochodzących z procesów wytwarzania dwutlenku tytanu oraz z przetwarzania tych odpadów, przez ich składowanie – do ustalenia zagrożeń, jakie te odpady mogą powodować dla życia lub zdrowia ludzi oraz dla środowiska;
- 14) informacje wymagane na podstawie odrębnych przepisów.

W przypadku gdy określenie rodzajów odpadów jest niewystarczające do ustalenia zagrożeń, jakie te odpady mogą powodować dla życia lub zdrowia ludzi oraz dla środowiska, właściwy organ może wezwać wnioskodawcę do podania podstawowego składu chemicznego i właściwości odpadów.

Do wniosku dołącza się decyzję o środowiskowych uwarunkowaniach, o której mowa w art. 71 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, o ile jest wymagana.

W zezwoleniu na przetwarzanie odpadów określa się:

- 1) numer identyfikacji podatkowej (NIP) i numer REGON posiadacza odpadów, o ile został nadany;
- 2) rodzaj i masę odpadów przewidywanych do przetworzenia i powstających w wyniku przetwarzania w okresie roku;
- 3) miejsce i dopuszczoną metodę lub metody przetwarzania odpadów, ze wskazaniem procesu przetwarzania, zgodnie z załącznikami nr 1 i 2 do ustawy, oraz opis procesu technologicznego z podaniem rocznej mocy przerobowej instalacji lub urządzenia, a w uzasadnionych przypadkach – także godzinnej mocy przerobowej;
- 4) dodatkowe warunki przetwarzania odpadów, jeżeli wymaga tego rodzaj odpadów, w szczególności niebezpiecznych, lub potrzeba zachowania wymagań ochrony życia, zdrowia ludzi lub środowiska;
- 5) miejsce i sposób magazynowania odpadów oraz rodzaj magazynowanych odpadów;
- 6) minimalną i maksymalną ilość odpadów niebezpiecznych, ich najniższą i najwyższą wartość kaloryczną oraz maksymalną zawartość zanieczyszczeń, w szczególności PCB, pentachlorofenolu (PCP), chloru, fluoru, siarki i metali ciężkich – w przypadku zezwoleń dotyczących instalacji do termicznego przekształcania odpadów;
- 7) informacje, o których mowa w art. 95 ust. 9 – w przypadku instalacji lub urządzeń do unieszkodliwiania zakaźnych odpadów medycznych lub zakaźnych odpadów weterynaryjnych;
- 8) informacje wynikające z przepisów odrębnych;
- 9) czas obowiązywania zezwolenia.

Jeżeli zezwolenie na przetwarzanie odpadów jest wydawane na okres krótszy niż rok, w zezwoleniu określa się ilość odpadów przewidywanych do przetworzenia w okresie obowiązywania tego zezwolenia.

W zezwoleniu na przetwarzanie odpadów można dodatkowo określić uzasadnione technologicznie warunki eksploatacyjne odbiegające od normalnych oraz czas ich utrzymywania, uzasadniony względami technologicznymi.

Natomiast w przypadku nowej instalacji do przetwarzania odpadów, zezwolenie na przetwarzanie odpadów może dodatkowo określać warunki eksploatacyjne odbiegające od normalnych na czas potrzebny do rozruchu tej instalacji i osiągnięcia przez nią mocy przerobowej, nie dłuższy niż rok.

Zezwolenie na przetwarzanie odpadów wydaje się na czas oznaczony, nie dłuższy niż 10 lat.

Z obowiązku uzyskania zezwolenia na przetwarzanie odpadów zwalnia się:

- 1) podmiot prowadzący działalność inną niż działalność gospodarcza w zakresie gospodarowania odpadami, który zbiera odpady opakowaniowe i odpady w postaci zużytych artykułów konsumpcyjnych, w tym zbieranie leków i opakowań po lekach przez apteki, przyjmowanie zużytych artykułów konsumpcyjnych w sklepach, systemy zbierania odpadów w szkołach, placówkach oświatowo-wychowawczych, urzędach i instytucjach (nieprofesjonalna działalność w zakresie zbierania odpadów);

- 2) osobę fizyczną i jednostkę organizacyjną niebędące przedsiębiorcami, wykorzystujące odpady na potrzeby własne, zgodnie z art. 27 ust. 8;
- 3) osobę władającą powierzchnią ziemi, na której są stosowane komunalne osady ściekowe w celach, o których mowa w art. 96 ust. 1 pkt 1-3;
- 4) podmiot obowiązany do uzyskania pozwolenia zintegrowanego, o którym mowa w ustawie z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska;
- 5) posiadacza odpadów prowadzącego działalność w zakresie unieszkodliwiania odpadów przez ich składowanie w składowiskach podziemnych, który jest obowiązany do uzyskania koncesji na prowadzenie takiej działalności na podstawie ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. – Prawo geologiczne i górnicze;
- 6) posiadacza odpadów obowiązane do uzyskania decyzji zatwierdzającej program gospodarowania odpadami wydobywczymi lub zezwolenia na prowadzenie obiektu unieszkodliwiania odpadów wydobywczych, o których mowa w ustawie z dnia 10 lipca 2008 r. o odpadach wydobywczych (Dz. U. Nr 138, poz. 865, z późn. zm.);
- 7) wytwórcę odpadów, który wytwarzane przez siebie odpady, niebędące odpadami niebezpiecznymi, unieszkodliwia w miejscu ich wytworzenia zgodnie z wymaganiami określonymi w przepisach wydanych na podstawie ust. 3;
- 8) posiadacza odpadów, który poddaje odzyskowi odpady zgodnie z wymaganiami określonymi w przepisach wydanych na podstawie ust. 3;
- 9) władającego nieruchomością, który zbiera odpady komunalne, wytwarzane na terenie tej nieruchomości;
- 10) wytwórcę odpadów, który wytwarzane przez siebie odpady zbiera w miejscu ich wytworzenia.

Zwalniany podmiot jest obowiązany posiadać umowę, zawartą w formie pisemnej pod rygorem nieważności, z posiadaczem odpadów posiadającym zezwolenie na zbieranie odpadów lub zezwolenie na przetwarzanie odpadów, dotyczącą co najmniej nieodpłatnego przyjmowania odpadów.

Właściwy organ odmawia wydania zezwolenia na zbieranie odpadów lub zezwolenia na przetwarzanie odpadów, w przypadku gdy zamierzony sposób gospodarowania odpadami:

- mógłby powodować zagrożenie dla życia lub zdrowia ludzi lub dla środowiska;
- jest niezgodny z planami gospodarki odpadami;
- jest niezgodny z przepisami prawa miejscowego.

Jeżeli posiadacz odpadów, który uzyskał zezwolenie na przetwarzanie odpadów, narusza przepisy ustawy w zakresie działalności objętej zezwoleniem lub działa niezgodnie z wydanym zezwoleniem, właściwy organ wzywa go do niezwłocznego zaniechania naruszeń, wyznaczając termin usunięcia nieprawidłowości. W przypadku gdy posiadacz odpadów, mimo wezwania, nadal narusza przepisy ustawy lub działa niezgodnie z wydanym zezwoleniem, właściwy organ cofa to zezwolenie, w drodze decyzji, bez odszkodowania. Cofnięcie zezwolenia powoduje zakończenie działalności objętej tym zezwoleniem.

Decyzji właściwy organ może nadać rygor natychmiastowej wykonalności, uwzględniając potrzebę bezpiecznego dla środowiska zakończenia działalności. Posiadacz odpadów, któremu cofnięto zezwolenie, jest obowiązany do usunięcia odpadów i skutków prowadzonej działalności, objętej tym zezwoleniem, na własny koszt.

Zezwolenie na zbieranie odpadów i zezwolenie na przetwarzanie odpadów wygasa:

- po upływie czasu, na jaki zostało wydane;

- jeżeli podmiot objęty zezwoleniem zaprzestał działalności objętej zezwoleniem lub z innych powodów zezwolenie stało się bezprzedmiotowe;
- na wniosek podmiotu objętego zezwoleniem;
- jeżeli podmiot objęty zezwoleniem nie rozpoczęła działalności objętej zezwoleniem w terminie 2 lat od dnia, w którym zezwolenie stało się ostateczne;
- jeżeli podmiot objęty zezwoleniem nie prowadził działalności objętej zezwoleniem przez 2 lata.

Organem właściwym do wydania **zezwolenie na przetwarzanie odpadów** jest:

- 1) marszałek województwa:
 - a) dla przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko,
 - b) dla odpadów innych niż niebezpieczne poddawanych odzyskowi w procesie odzysku polegającym na wypełnianiu terenów niekorzystnie przekształconych, jeżeli ilość umieszczanych w wyrobisku lub zapadlisku odpadów jest nie mniejsza niż 10 Mg na dobę lub całkowita pojemność wyrobiska lub zapadliska jest nie mniejsza niż 25 000 Mg,
 - c) dla regionalnych instalacji do przetwarzania odpadów komunalnych,
- 2) starosta – w pozostałych przypadkach,
- 3) regionalny dyrektor ochrony środowiska – do wydania zezwolenia na zbieranie odpadów na terenach zamkniętych.

Decyzja zatwierdzająca program gospodarki odpadami niebezpiecznymi

Z dniem wejścia w życie nowej ustawy o odpadach wygasają decyzje zatwierdzające program gospodarki odpadami niebezpiecznymi. Ustawodawca zrezygnował z tego instrumentu reglamentacyjnego. Wyjątek stanowią wydane przez właściwy organ zezwolenia na prowadzenie działalności w zakresie odzysku lub unieszkodliwiania odpadów oraz odpadów niebezpiecznych na czas ich trwania, nie dłużej jednak niż 2 lata od wejścia w życie nowej ustawy.

Decyzja zatwierdzająca program gospodarki odpadami

Z dniem wejścia w życie nowej ustawy o odpadach wygasają decyzje zatwierdzające program gospodarki odpadami. Ustawodawca zrezygnował z tego instrumentu reglamentacyjnego. Wyjątek stanowią wydane przez właściwy organ zezwolenia na prowadzenie działalności w zakresie odzysku lub unieszkodliwiania odpadów oraz odpadów niebezpiecznych na czas ich trwania, nie dłużej jednak niż 2 lata od wejścia w życie nowej ustawy.

Informacja o wytwarzanych odpadach oraz sposobach gospodarowania wytworzonymi odpadami

Z dniem wejścia w życie nowej ustawy o odpadach tracą ważność informacje o wytwarzanych odpadach i o sposobach gospodarowania wytworzonymi odpadami, złożone na podstawie przepisów dotychczasowych.

Decyzja zezwalająca na odzysk lub unieszkodliwianie odpadów

Zezwolenia na odzysk lub unieszkodliwianie odpadów wydane na podstawie przepisów dotychczasowych stają się odpowiednio zezwoleniami na przetwarzanie odpadów, w rozumieniu przepisów ustawy;

zezwolenia te wydane na podstawie dotychczasowych przepisów zachowują ważność na czas, na jaki zostały wydane, nie dłużej jednak niż na 2 lata od wejścia w życie ustawy.

Decyzja zezwalająca na zbieranie odpadów oraz transport odpadów

Zezwolenia na transport odpadów wydane na podstawie ustawy z 2001 roku zachowują ważność na czas na jaki zostały wydane, nie dłużej jednak niż do czasu upływu terminu do złożenia wniosku o wpis do rejestru lub z dniem uzyskania wpisu do tego rejestru, w przypadku gdy wpis nastąpił w terminie wcześniejszym.

Zezwolenia na zbieranie odpadów wydane na podstawie przepisów dotychczasowych stają się odpowiednio zezwoleniami na zbieranie w rozumieniu przepisów ustawy; zezwolenia te wydane na podstawie dotychczasowych przepisów zachowują ważność na czas, na jaki zostały wydane, nie dłużej jednak niż na 2 lata od wejścia w życie ustawy.

9.3. Zakończenie działalności

Każdy przedsiębiorca, który podejmuje działania powodujące lub mogące powodować powstawanie odpadów, powinien tak je planować, projektować i prowadzić, aby zapobiegać powstawaniu odpadów lub ograniczać ich ilość i negatywne oddziaływanie na środowisko przy wytwarzaniu produktów, podczas i po zakończeniu ich użytkowania.

Zakończenie działalności spowodowane indywidualną decyzją przedsiębiorcy lub wynikające z decyzji organu o cofnięciu uprawnień do wytwarzania odpadów, a tym samym wstrzymaniu działalności powodującej wytwarzanie odpadów, wiąże się z obowiązkiem usunięcia skutków prowadzonej działalności na koszt przedsiębiorcy.

Wyjątkiem od tej zasady jest procedura cofania lub ograniczania za odszkodowaniem pozwolenia na wytwarzanie odpadów w sytuacjach określonych w art. 196 ustawy Prawo ochrony środowiska. Odszkodowanie przysługuje od organu właściwego do cofnięcia lub ograniczenia pozwolenia.

10. Ewidencja, sprawozdania, dokumenty w obrocie odpadami

Posiadacz odpadów jest zobowiązany do prowadzenia ilościowej i jakościowej ewidencji odpadów zgodnie z przyjętym katalogiem odpadów i listą odpadów niebezpiecznych (art. 66 ustawy o odpadach).

Ewidencję pełną prowadzi się z zastosowaniem:

- karty ewidencji odpadu
- karty przekazania odpadu.

WAŻNE: W przypadku korzystania przez wytwórców odpadów ze wspólnego lokalu dopuszcza się przeniesienie odpowiedzialności za wytworzone odpady na rzecz jednego z nich lub na rzecz wynajmującego lokal, jeżeli podmiot ten zapewni postępowanie z przyjętymi odpadami w sposób zgodny z ustawą.

Ewidencja w przypadku:

- wytwórcy odpadów powinna obejmować miejsce przeznaczenia odpadów,
- posiadacza odpadów prowadzącego przetwarzanie odpadów (działalność w zakresie odzysku lub unieszkodliwiania odpadów) – również sposoby gospodarowania odpadami oraz dane o ich pochodzeniu,

- posiadacza odpadów przekazującego odpady na składowisko oraz zarządzającego składowiskiem obejmuje dodatkowo podstawową charakterystykę oraz wyniki testów zgodności.

Ewidencję prowadzi się z zastosowaniem kart ewidencji i kart przekazania odpadów, można ją prowadzić w systemie teleinformatycznym, poświadczając dokumenty podpisem elektronicznym.

Ewidencję prowadzi się również dla :

- komunalnych osadów ściekowych (przy ich stosowaniu w rolnictwie, do uprawy płodów rolnych i roślin, do rekultywacji terenów i gruntów rolnych) zgodnie z art. 70 ustawy o odpadach,
- zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego (dotyczy zakładów przetwarzania),
- pojazdów wycofanych z eksploatacji (dotyczy stacji demontażu i punktów zbierania).

Posiadacz odpadów prowadzący punkty zbierania odpadów metali, przy przyjmowaniu odpadów od osób fizycznych nie będących przedsiębiorcami, są zobowiązani do wypełnienia formularza przyjęcia metali w dwóch egzemplarzach, po jednym egzemplarzu dla przekazującego i dla przyjmującego.

Formularz został określony w Rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 30 sierpnia 2004 r. w sprawie wzorów formularza przyjęcia odpadów metali (Dz.U. z 2004 r. Nr 197, poz. 2033). Osoba przekazująca odpady jest obowiązana do okazania dokumentu stwierdzającego tożsamość. W razie odmowy prowadzący punkt zbierania odpadów złomu jest obowiązany odmówić przyjęcia odpadów.

Wymienione obowiązki nie dotyczą odpadów opakowań metalowych po produktach żywnościowych.

Ewidencję uproszczoną (w oparciu o karty przekazania) mogą prowadzić:

- prowadzący działalność wyłącznie w zakresie transportu odpadów, podmioty, które wytwarzają:
 - odpady niebezpieczne w ilości do 100 kg rocznie,
 - odpady inne niż niebezpieczne nie będące odpadami komunalnymi do 5 Mg rocznie,
- władający powierzchnią ziemi, na której komunalne osady ściekowe są stosowane w celach, o których mowa w art. 96, ust.1, pkt. 1–3 Ustawy o odpadach.

UWAGA: Art. 69 ust.4 Ustawy o odpadach dopuszcza możliwość niesporządzenia karty przekazania odpadu jeśli jeden z posiadaczy odpadów jest zwolniony z obowiązku prowadzenia ewidencji.

Wyłączeni z prowadzenia ewidencji są:

- wytwórcy odpadów komunalnych,
- wytwórcy odpadów w postaci pojazdów wycofanych z eksploatacji (jeżeli zostały one przekazane do stacji demontażu lub prowadzącego punkt zbierania odpadów),
- osoby fizyczne i jednostki organizacyjne niebędące przedsiębiorcami, które wykorzystują odpady na własne potrzeby,
- wytwórcy odpadów wymienionych w załączniku do Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 11 grudnia 2001r. w sprawie rodzajów odpadów lub ich ilości, dla których nie ma obowiązku prowadzenia ewidencji odpadów, oraz kategorii małych i średnich przedsiębiorstw, które mogą prowadzić uproszczoną ewidencję odpadów (Dz. U. z 2001 r. Nr 152, poz. 1735),
- podmioty prowadzące działalność inną niż działalność gospodarcza w zakresie gospodarowania odpadami, który zbiera odpady opakowaniowe i odpady w postaci zużytych artykułów konsumpcyjnych,

w tym zbieranie leków i opakowań po lekach przez apteki, przyjmowanie zużytych artykułów konsumpcyjnych w sklepach, systemy zbierania odpadów w szkołach, placówkach oświatowo-wychowawczych, urzędach i instytucjach (nieprofesjonalna działalność w zakresie zbierania odpadów).

Brak ewidencji lub prowadzenie jej niezgodnie ze stanem rzeczywistym podlega karze grzywny.

Posiadacz jest obowiązany do przechowywania dokumentów ewidencji odpadów, przez okres 5 lat, licząc od roku kalendarzowego, w którym sporządzono te dokumenty.

ZBIORCZE ZESTAWIENIA DANYCH

Posiadacz odpadów prowadzący ewidencję (również uproszczoną) odpadów jest obowiązany do sporządzenia na formularzu zbiorczego zestawienia danych o rodzajach i ilości odpadów, o sposobach gospodarowania nimi oraz o instalacjach i urządzeniach służących do odzysku i unieszkodliwiania tych odpadów (zgodnie art.75, ust.1 Ustawy o odpadach).

Zbiorcze zestawienie danych sporządza:

- wytwórca obowiązany do prowadzenia ewidencji odpadów,
- wytwórca komunalnych osadów ściekowych,
- prowadzący działalność polegającą na gospodarowaniu odpadami (zbieranie, odzysk, unieszkodliwianie odpadów) z wyjątkiem prowadzącego odbieranie odpadów komunalnych,
- prowadzący działalność polegającą na wydobywaniu odpadów ze składowiska odpadów lub ze zwalowiska odpadów,
- prowadzący zakład przetwarzania, prowadzący strzępiarkę, prowadzący stację demontażu pojazdów jest obowiązany przekazać marszałkowi województwa właściwemu ze względu na miejsce wytwarzania, zbierania, odzysku lub unieszkodliwiania odpadów w terminie do 15 marca za poprzedni rok kalendarzowy.

Marszałek weryfikuje informacje zawarte w zbiorczym zestawieniu i w razie stwierdzenia niezgodności ze stanem faktycznym wzywa decyzją do złożenia korekty, określając termin jej przekazania.

Niedokonanie korekty zbiorczego zestawienia skutkuje uznaniem, że posiadacz nie wykonał obowiązku przekazania zbiorczego zestawienia.

W przypadku trwałego zaprzestania prowadzenia działalności przedsiębiorca sporządza i składa sprawozdanie w terminie 7 dni od dnia zaprzestania wykonywania tej czynności.

10.1. Wzory formularzy do prowadzenia ewidencji odpadów

Rozporządzenie Ministra Środowiska w sprawie wzorów dokumentów stosowanych na potrzeby ewidencji odpadów z dnia 8 grudnia 2010 r. (Dz. U. z 2010r. Nr 249, poz. 1673) określa wzory:

- karty ewidencji odpadu,
- karty przekazania odpadu,
- karty ewidencji komunalnych osadów ściekowych,
- karty ewidencji pojazdów wycofanych z eksploatacji,
- karty ewidencji zużytego sprzętu elektrycznego .

Objaśnienia:

- ¹⁾ W przypadku wytwarzania, zbierania, odzysku i unieszkodliwiania odpadów należy sporządzać osobną kartę ewidencji odpadu dla każdego miejsca prowadzenia działalności, z wyjątkiem usług, o których mowa w art. 3 ust. 3 pkt 22 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach. W przypadku odbierania odpadów komunalnych należy sporządzić osobno kartę dla każdej gminy, z terenu której odpady komunalne są odbierane. Nie dotyczy komunalnych osadów ściekowych stosowanych w celach, o których mowa w art. 43 ust. 1 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach, prowadzącego zakład przetwarzania, o którym mowa w ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o zużytych sprzęcie elektrycznym i elektronicznym (Dz. U. Nr 180, poz. 1495, z późn. zm.), w zakresie odpadów powstałych w wyniku demontażu zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego, oraz prowadzącego stację demontażu i prowadzącego punkt zbierania pojazdów, o których mowa w ustawie z dnia 20 stycznia 2005 r. o recyklingu pojazdów wycofanych z eksploatacji (Dz. U. Nr 25, poz. 202, z późn. zm.), w zakresie gospodarowania pojazdami wycofanymi z eksploatacji.
- ²⁾ Zgodnie z katalogiem odpadów stanowiącym załącznik do rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 27 września 2001 r. w sprawie katalogu odpadów (Dz. U. Nr 112, poz. 1206).
- ³⁾ Dotyczy działalności w zakresie unieszkodliwiania PCB.
- ⁴⁾ Podać imię i nazwisko lub nazwę posiadacza odpadów. W przypadku odbierania odpadów komunalnych posiadaczem obowiązany do wypełnienia karty ewidencji odpadu jest przedsiębiorca, który uzyskał zezwolenie na prowadzenie działalności w zakresie odbierania odpadów od właścicieli nieruchomości, o którym mowa w ustawie z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. z 2005 r. Nr 236, poz. 2008, z późn. zm.), lub gminna jednostka organizacyjna, o której mowa w tej ustawie.
- ⁵⁾ Podać adres zamieszkania lub siedziby posiadacza odpadów.
- ⁶⁾ Podać adres miejsca prowadzenia działalności. W przypadku posiadania decyzji na prowadzenie działalności na terenie całego kraju lub na określonym obszarze należy wskazać adres siedziby lub miejsca zamieszkania posiadacza odpadów. W przypadku przedsiębiorcy, który uzyskał zezwolenie na odbieranie odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości, o którym mowa w ustawie z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, należy podać województwo i gminę.
- ⁷⁾ Zaznaczyć symbolem X właściwy kwadrat: W – wytwarzanie odpadów, Zb – zbieranie odpadów, Od – odzysk, Un – unieszkodliwianie odpadów, Ok – odbieranie odpadów komunalnych.
- ⁸⁾ Podać masę odpadów z dokładnością co najmniej do pierwszego miejsca po przecinku dla odpadów innych niż niebezpieczne; co najmniej do trzeciego miejsca po przecinku dla odpadów niebezpiecznych.
- ⁹⁾ Nie dotyczy odpadów komunalnych.
- ¹⁰⁾ Odpady komunalne w rozumieniu definicji zawartej w ustawie z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach.
- ¹¹⁾ Wypełnia przedsiębiorca, który uzyskał zezwolenie na prowadzenie działalności w zakresie odbierania odpadów od właścicieli nieruchomości, o którym mowa w ustawie z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, lub gminna jednostka organizacyjna, o której mowa w tej ustawie.
- ¹²⁾ Podać nr karty przekazania, na podstawie której odpad został przyjęty. W przypadku przywozu odpadów na terytorium kraju należy wpisać „Przywóz do RP”. W przypadku przyjmowania odpadów z innego miejsca prowadzenia działalności danego posiadacza odpadów należy wskazać to miejsce, podając województwo, nazwę miejscowości, ulicę, nr domu i lokalu. W przypadku przyjmowania odpadów od posiadacza zwolnionego z obowiązku prowadzenia ewidencji odpadów rubryka pozostaje niewypełniona.
- ¹³⁾ Podać masę odpadów zagospodarowanych we własnym zakresie.
- ¹⁴⁾ Symbole R określają procesy odzysku zgodnie z załącznikiem nr 5 do ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach.
- ¹⁵⁾ Symbole D określają procesy unieszkodliwiania odpadów zgodnie z załącznikiem nr 6 do ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach.
- ¹⁶⁾ Podać nr karty przekazania odpadu, którą został przekazany innemu posiadaczowi odpadów. W przypadku wywozu odpadów poza terytorium kraju należy wpisać „Wywóz poza RP”. W przypadku przekazania odpadów osobom fizycznym lub jednostkom organizacyjnym niebędącym przedsiębiorcami do wykorzystania na własne potrzeby zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 33 ust. 3 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach należy wpisać „Przekazane os. fiz.". W przypadku przekazywania do innego miejsca prowadzenia działalności danego posiadacza odpadów należy wskazać to miejsce, podając województwo, nazwę miejscowości, ulicę, nr domu i lokalu.

10.1.2. Karta przekazania odpadów

KARTA PRZEKAZANIA ODPADU		Nr karty ¹⁾	Rok kalendarzowy
Posiadacz odpadów, który przekazuje odpad ^{2,3)}	Transportujący odpad ^{2,4)}	Posiadacz odpadów, który przyjmuje odpad ²⁾	
Adres ⁵⁾	Adres ^{5,6)}	Adres ⁵⁾	
Nr REGON ⁶⁾	Nr REGON ^{6,7)}	Nr REGON ⁶⁾	
Miejsce przeznaczenia odpadów ⁸⁾			
Rodzaj procesu przetwarzania, któremu powinien zostać poddany odpad ⁹⁾			
Wnioskuje o wydanie dokumentu potwierdzającego odzysk i recykling ¹⁰⁾ TAK NIE			
Kod odpadu ¹¹⁾		Rodzaj odpadu ¹¹⁾	
Data/miesiąc ^{12), 13)}		Masa przekazanych odpadów [Mg] ¹⁴⁾	
		Numer rejestracyjny pojazdu, przyczepy lub naczepy ^{7,15)}	
Potwierdzam przekazanie odpadu		Potwierdzam wykonanie usługi transportu ^{4,6)}	Potwierdzam przyjęcie odpadu
data, pieczęć i podpis	data, pieczęć i podpis	data, pieczęć i podpis	data, pieczęć i podpis

Objaśnienia:

- ¹⁾ Numer jest nadawany przez posiadacza odpadów, który przekazuje odpad.
- ²⁾ Podać imię i nazwisko lub nazwę podmiotu.
- ³⁾ W przypadku odpadów komunalnych do wypełnienia karty przekazania odpadu jest obowiązany przedsiębiorca, który uzyskał zezwolenie na prowadzenie działalności w zakresie odbierania odpadów od właścicieli nieruchomości, o którym mowa w ustawie z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. z 2005 r. Nr 236, poz. 2008, z późn. zm.), lub gminna jednostka organizacyjna, o której mowa w tej ustawie.
- ⁴⁾ Dotyczy przedsiębiorcy transportującego odpady, niebędącego posiadaczem odpadów, działającego na zlecenie innego posiadacza odpadów, który zlecił mu wykonanie usługi transportu odpadów.
- ⁵⁾ Podać adres zamieszkania lub siedziby podmiotu.
- ⁶⁾ O ile posiada.
- ⁷⁾ W przypadku gdy odpad jest transportowany kolejno przez dwóch lub więcej prowadzących działalność w zakresie transportu odpadów, w oznaczonych rubrykach należy podać wymagane dane i podpisy wszystkich transportujących odpad z zachowaniem kolejności transportowania odpadu.
- ⁸⁾ Podać adres miejsca odbioru odpadu, pod który należy dostarczyć odpad, wskazany przez posiadacza odpadu transportującemu odpady.
- ⁹⁾ Dotyczy stacji demontażu w przypadku przekazywania odpadów powstałych w wyniku demontażu pojazdów wycofanych z eksploatacji. Podać symbol R lub D. Symbole R określają procesy odzysku zgodnie z załącznikiem nr 5 do ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach. Symbole D określają procesy unieszkodliwiania odpadów zgodnie z załącznikiem nr 6 do ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach.
- ¹⁰⁾ Dotyczy dokumentów wystawianych przez prowadzących odzysk lub recykling na podstawie ustawy z dnia 11 maja 2001 r. o obowiązkach przedsiębiorców w zakresie gospodarowania niektórymi odpadami oraz o opłacie produktowej (Dz. U. z 2007 r. Nr 90, poz. 607, z późn. zm.).
- ¹¹⁾ Zgodnie z katalogiem odpadów stanowiącym załącznik do rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 27 września 2001 r. w sprawie katalogu odpadów (Dz. U. Nr 112, poz. 1206).
- ¹²⁾ W przypadku odpadów niebezpiecznych podać datę przekazania odpadu.
- ¹³⁾ Karta może być stosowana jako jednorazowa karta przekazania odpadu lub jako zbiorcza karta przekazania odpadu, obejmująca odpad danego rodzaju przekazywany łącznie w czasie jednego miesiąca kalendarzowego, za pośrednictwem tego samego transportującego odpady temu samemu posiadaczowi odpadów.
- ¹⁴⁾ Podać masę odpadów z dokładnością co najmniej do pierwszego miejsca po przecinku dla odpadów innych niż niebezpieczne; co najmniej do trzeciego miejsca po przecinku dla odpadów niebezpiecznych.
- ¹⁵⁾ Dotyczy odpadów niebezpiecznych.

10.1.3. Wzór karty ewidencji komunalnych osadów ściekowych

KARTA EWIDENCJI KOMUNALNYCH OSADÓW ŚCIEKOWYCH ¹⁾		Nr karty	Rok kalendarzowy
Wytwórca komunalnych osadów ściekowych ²⁾			
Adres wytwórcy komunalnych osadów ściekowych ³⁾			
Województwo	Gmina	Miejscowość	Telefon służbowy
Ulica		Nr domu	Kod pocztowy
Oczyszczalnia ścieków ⁴⁾			
Województwo	Gmina	Miejscowość	Telefon służbowy
Ulica		Nr domu	Kod pocztowy
Rodzaj obróbki komunalnych osadów ściekowych przeprowadzonej przez ich wytwórcę			
Skład i właściwości komunalnych osadów ściekowych ⁵⁾			
Odczyn pH		Zawartość metal ciężkich [mg/kg s.m.]	
Zawartość suchej masy (s.m.) [%]		kadm	
Zawartość substancji organicznych [% s.m.]		miedź	
Zawartość azotu ogólnego [% s.m.] w tym: azotu amonowego [% s.m.]		nikiel	
Zawartość fosforu ogólnego [% s.m.]		ołów	
Zawartość wapnia [% s.m.]		cynk	
Zawartość magnezu [% s.m.]		rtęć	
Łączna liczba żywych jaj pasożytów [liczba/kg s.m. osadu] ⁶⁾		chrom	
Bakterie z rodzaju Salmonella w 100 g osadów przeznaczonych do badań ⁷⁾			
Postać komunalnych osadów ściekowych ⁷⁾		wyzolowano ☐	niewyzolowano ☐
		plyna ☐	ziemista ☐
		mazista ☐	
Stosowanie komunalnych osadów ściekowych			
Miesiąc	Masa wytworzonych osadów ⁸⁾		Powierzchnia zastosowania osadów [ha]
	[Mg]	[Mg]	
		Miejsce zastosowania osadów ⁴⁾	Typ gleby ¹⁵⁾
		Podmiot władający nieruchomością gruntową ¹⁾	
		Adres ¹²⁾	
		Nr karty przekazania odpadu ¹³⁾	

Objaśnienia:

- ¹⁾ Dotyczy komunalnych osadów ściekowych stosowanych w celach, o których mowa w art. 43 ust. 1 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach. Kartę należy wypełniać osobno dla każdego miejsca prowadzenia działalności.
- ²⁾ Podać imię i nazwisko lub nazwę wytwórcy komunalnych osadów ściekowych.
- ³⁾ Podać adres siedziby wytwórcy komunalnych osadów ściekowych.
- ⁴⁾ Podać nazwę gminy oraz adres oczyszczalni ścieków.
- ⁵⁾ Dotyczy zbadanej objętości komunalnego osadu ściekowego, o której mowa w § 3 ust. 1 rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 13 lipca 2010 r. w sprawie komunalnych osadów ściekowych (Dz. U. Nr 137, poz. 924).
- ⁶⁾ Podać łączną liczbę żywych jaj pasożytów jelitowych *Ascaris sp.*, *Trichuris sp.*, *Toxocara sp.* – w 1 kg suchej masy (s.m.) osadów przeznaczonych do badań.
- ⁷⁾ Zaznaczyć symbolem X właściwą odpowiedź.
- ⁸⁾ Podać masę wytworzonych komunalnych osadów ściekowych z dokładnością co najmniej do pierwszego miejsca po przecinku.
- ⁹⁾ Podać masę ustabilizowanych komunalnych osadów ściekowych z dokładnością co najmniej do pierwszego miejsca po przecinku.
- ¹⁰⁾ Podać cel zastosowania komunalnych osadów ściekowych zgodnie z art. 43 ust. 1 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach. Wpisać 1, jeśli komunalne osady ściekowe są stosowane w rolnictwie, rozumianym jako uprawa wszystkich płodów rolnych wprowadzanych do obrotu handlowego, włączając w to uprawy przeznaczone do produkcji pasz. Wpisać 2, jeśli komunalne osady ściekowe są stosowane do rekultywacji terenów, w tym gruntów na cele rolne. Wpisać 3, jeśli komunalne osady ściekowe są stosowane do dostosowania gruntów do określonych potrzeb wynikających z planów gospodarki odpadami, planów zagospodarowania przestrzennego lub decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu. Wpisać 4, jeśli komunalne osady ściekowe są stosowane do uprawy roślin przeznaczonych do produkcji kompostu. Wpisać 5, jeśli komunalne osady ściekowe są stosowane do uprawy roślin nieprzeznaczonych do spożycia i do produkcji pasz.
- ¹¹⁾ Podać imię i nazwisko lub nazwę podmiotu władającego nieruchomością gruntową, na której są stosowane komunalne osady ściekowe.
- ¹²⁾ Podać adres zamieszkania lub siedziby podmiotu władającego nieruchomością gruntową, na której są stosowane komunalne osady ściekowe.
- ¹³⁾ Podać numer karty przekazania komunalnych osadów ściekowych stosowanych w celach, o których mowa w art. 43 ust. 1 pkt 2 i 3 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach.
- ¹⁴⁾ Podać miejsce zastosowania komunalnych osadów ściekowych: nazwa województwa, powiatu, gminy, numer działki i obręb geodezyjny.
- ¹⁵⁾ Podać typ gleby: lekka, średnia, ciężka.

10.1.4. Wzór karty ewidencji pojazdów wycofanych z eksploatacji

KARTA EWIDENCJI POJAZDÓW WYCOFANYCH Z EKSPLOATACJI ¹⁾		Nr karty	Rok kalendarzowy
Kod odpadu przyjętego do stacji demontażu lub punktu zbierania pojazdów ²⁾			
Rodzaj działalności ³⁾ ☐ prowadzący stację demontażu ☐ prowadzący punkt zbierania pojazdów			
Rodzaj odpadu ²⁾			
Prowadzący stację demontażu lub punkt zbierania pojazdów ⁴⁾			
Adres prowadzącego stację demontażu lub punkt zbierania pojazdów ⁵⁾			
Województwo	Gmina	Miejscowość	Telefon służbowy
Ulica	Nr domu	Nr lokalu	Faks służbowy
Miejsce prowadzenia działalności ⁶⁾			
Województwo	Gmina	Miejscowość	Telefon służbowy
Ulica	Nr domu	Nr lokalu	Faks służbowy
Działalność w zakresie: ⁷⁾ W ☐ Zb ☐ Od ☐ Un ☐			
Zbieranie			
Miesiąc	Pojazdy przyjęte do punktu zbierania pojazdów		Przyjęte do stacji demontażu pojazdów od
	masa [Mg] ⁸⁾		właściciela pojazdu
	liczba [szt]	nr karty przekazania odpadu ¹⁰⁾	masa [Mg] ⁸⁾
		nr karty przekazania odpadu ⁹⁾	liczba [szt.]
			masa [Mg] ⁸⁾
			liczba [szt.]
Przetwarzanie ¹¹⁾			
Miesiąc	Wytwarzanie odpadów w wyniku demontażu pojazdów wycofanych z eksploatacji		Gospodarowanie odpadami powstałymi w wyniku demontażu pojazdów wycofanych z eksploatacji
kod odpadu ²⁾	rodzaj odpadu ²⁾	masa wytworzonych odpadów [Mg] ⁸⁾	odpady przekazane innemu posiadaczowi odpadów
			we własnym zakresie
	masa [Mg] ¹⁰⁾	metoda odzysku R ¹³⁾	metoda unieszkodliwiania D ¹⁴⁾
		masa przeznaczonych do ponownego użycia przedmiotów, wyposażenia i części [Mg] ¹²⁾	masa przeznaczonych do ponownego użycia przedmiotów, wyposażenia i części [Mg] ¹²⁾
			data przekazania odpadów wytworzonych z demontażu pojazdów ¹⁵⁾
			nr karty przekazania odpadu ¹⁶⁾
			masa [Mg] ¹⁰⁾
			nr karty przekazania odpadu ¹⁶⁾
			imię i nazwisko osoby sporządzającej

Objaśnienia:

1. Dotyczy prowadzącego stację demontażu oraz prowadzącego punkt zbierania pojazdów, o którym mowa w ustawie z dnia 20 stycznia 2005 r. o recyklingu pojazdów wycofanych z eksploatacji (Dz. U. Nr 25, poz. 202, z późn. zm.), w zakresie gospodarowania pojazdami wycofanymi z eksploatacji, o których mowa w art. 3 pkt 6 ustawy z dnia 20 stycznia 2005 r. o recyklingu pojazdów wycofanych z eksploatacji. W pozostałym zakresie wypełnia się Kartę ewidencji odpadu. Kartę należy wypełnić osobno dla każdego miejsca prowadzenia działalności.
2. Zgodnie z katalogiem odpadów stanowiącym załącznik do rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 27 września 2001 r. w sprawie katalogu odpadów (Dz. U. Nr 112, poz. 1206).
3. Zaznaczyć symbolem X właściwy rodzaj prowadzonej działalności.
4. Podać imię i nazwisko lub nazwę prowadzącego stację demontażu lub prowadzącego punkt zbierania pojazdów, o których mowa w ustawie z dnia 20 stycznia 2005 r. o recyklingu pojazdów wycofanych z eksploatacji.
5. Podać adres siedziby prowadzącego stację demontażu lub punkt zbierania pojazdów, o których mowa w ustawie z dnia 20 stycznia 2005 r. o recyklingu pojazdów wycofanych z eksploatacji. Wypełnia prowadzący stację demontażu pojazdów wycofanych z eksploatacji lub przedsiębiorca prowadzący punkt zbierania pojazdów.
6. Podać nazwę gminy oraz adres miejsca prowadzenia działalności.
7. Zaznaczyć symbolem X właściwą odpowiedź: W- wytwarzanie odpadów, Zb – zbieranie odpadów, Od – odzysk, Un – unieszkodliwianie odpadów.
8. Podać masę odpadów z dokładnością co najmniej do trzeciego miejsca po przecinku dla odpadów innych niż niebezpieczne oraz dla odpadów niebezpiecznych.
9. Podać nr karty przekazania, na podstawie której odpad został przyjęty. W przypadku przywozu odpadów na terytorium kraju należy wpisać „Przywóz do RP”. W przypadku przyjmowania odpadów z innego miejsca prowadzenia działalności danego posiadacza odpadów należy wskazać to miejsce, podając województwo, nazwę miejscowości, ulicę, nr domu i lokalu. W przypadku przyjmowania odpadów od posiadacza zwolnionego z obowiązku prowadzenia ewidencji odpadów rubryka pozostaje niewypełniona.
10. Podać nr karty przekazania odpadu, którą zostały przekazane do stacji demontażu. Nie dotyczy wytwórców zwolnionych z obowiązku prowadzenia ewidencji na podstawie art. 36 ust. 2 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach. W przypadku przywozu odpadów na terytorium kraju należy wpisać „Przywóz do RP”. W przypadku przyjmowania odpadów z innego miejsca prowadzenia działalności danego posiadacza odpadów należy wskazać to miejsce.
11. Wypełnia prowadzący stację demontażu.
12. Podać masę odpadów zagospodarowanych we własnym zakresie, w tym masę części przeznaczonych do ponownego użycia.
13. Symbole R określają procesy odzysku zgodnie z załącznikiem nr 5 do ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach.
14. Symbole D określają procesy unieszkodliwiania odpadów zgodnie z załącznikiem nr 6 do ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach.
15. Podać datę przekazania odpadów powstałych w wyniku demontażu pojazdów innemu posiadaczowi odpadów. Przekazanie nastąpiło z uwzględnieniem wymagań art. 28 ust. 5a ustawy z dnia 20 stycznia 2005 r. o recyklingu pojazdów wycofanych z eksploatacji. Należy podać datę w formie: dd-mm-rrrr, gdzie dd oznacza dzień, mm oznacza miesiąc, rrrr oznacza rok.
16. Podać nr karty przekazania odpadu, którą został przekazany innemu posiadaczowi odpadów. W przypadku wywozu odpadów poza terytorium kraju należy opisać „Wywóz poza RP”. W przypadku przekazania odpadów osobom fizycznym lub jednostkom organizacyjnym niebędącym przedsiębiorcami do wykorzystania na własne potrzeby zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 33 ust. 3 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach należy wpisać „Przekazane os. fiz.". W przypadku przekazywania do innego miejsca prowadzenia działalności danego posiadacza odpadów należy wskazać to miejsce, podając województwo, nazwę miejscowości, ulicę, nr domu i lokalu.

10.1.5. Wzór karty ewidencji sprzętu elektrycznego i elektronicznego

KARTA EWIDENCJI ZUŻYTEGO SPRZĘTU ELEKTRYCZNEGO I ELEKTRONICZNEGO ¹⁾		Nr karty	Rok kalendarzowy					
Kod odpadu ²⁾		Rodzaj odpadu ²⁾						
Numer i nazwa grupy sprzętu ³⁾		Numer i nazwa rodzaju sprzętu ⁴⁾						
Prowadzący zakład przetwarzania ⁵⁾								
Adres prowadzącego zakład przetwarzania ⁷⁾								
Województwo	Gmina	Miejscowość	Telefon służbowy					
Ulica		Nr domu	Kod pocztowy					
Miejsce prowadzenia działalności ⁸⁾								
Województwo	Gmina	Miejscowość	Telefon służbowy					
Ulica		Nr domu	Kod pocztowy					
Działalność w zakresie: ⁹⁾		Zb ☐	Od ☐					
Zbieranie								
Miesiąc	Przyjęte		Przetwarzane we własnym zakresie					
	od innego zbierającego zużyty sprzęt	od użytkownika sprzętu						
	nr karty ¹⁰⁾	nr karty ^{10),12)}	masa [Mg] ¹¹⁾					
Gospodarowanie odpadami powstałymi w wyniku przetworzenia zużytego sprzętu								
Wytwarzanie odpadów w wyniku przetworzenia zużytego sprzętu		odpady przekazane innemu posiadaczowi odpadów						
Miesiąc	kod odpadu ²⁾	rodzaj odpadu ²⁾	masa wytworzonych odpadów [Mg] ¹¹⁾	masa zużytego sprzętu ⁷⁾	data przekazania odpadów wytworzonych ze zużytego sprzętu ⁷⁾	masa [Mg] ¹¹⁾	nr karty przekazania odpadu ¹⁸⁾	imię i nazwisko osoby sporządzającej

Objaśnienia:

- ¹⁾ Dotyczy prowadzącego zakład przetwarzania, o którym mowa w ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o zużytych sprzęcie elektrycznym i elektronicznym (Dz. U. Nr 180, poz. 1495, z późn. zm.), w zakresie odpadów powstałych w wyniku demontażu zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego. W pozostałym zakresie wypełnia się kartę ewidencji odpadu. Kartę należy wypełniać osobno dla każdego miejsca prowadzenia działalności.
- ²⁾ Zgodnie z katalogiem odpadów stanowiącym załącznik do rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 27 września 2001 r. w sprawie katalogu odpadów (Dz. U. Nr 112, poz. 1206).
- ³⁾ Podać numer i nazwę grupy sprzętu określone w załączniku nr 1 do ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o zużytych sprzęcie elektrycznym i elektronicznym.
- ⁴⁾ Podać numer i nazwę rodzaju sprzętu określone w załączniku nr 1 do ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o zużytych sprzęcie elektrycznym i elektronicznym.
- ⁵⁾ Podać imię i nazwisko lub nazwę prowadzącego zakład przetwarzania, o którym mowa w ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o zużytych sprzęcie elektrycznym i elektronicznym.
- ⁶⁾ Podać numer rejestrowy nadany prowadzącemu zakład przetwarzania zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego przez Głównego Inspektora Ochrony Środowiska, zgodnie z art. 10 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o zużytych sprzęcie elektrycznym i elektronicznym.
- ⁷⁾ Podać adres siedziby prowadzącego zakład przetwarzania, o którym mowa w ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o zużytych sprzęcie elektrycznym i elektronicznym.
- ⁸⁾ Podać nazwę gminy oraz adres miejsca prowadzenia działalności.
- ⁹⁾ Zaznaczyć symbolem X właściwą odpowiedź: W- wytwarzanie odpadów, Zb – zbieranie odpadów, Od – odzysk, Un – unieszkodliwianie odpadów.
- ¹⁰⁾ Podać nr karty przekazania, na podstawie której odpad został przyjęty. W przypadku przywozu odpadów na terytorium kraju należy wpisać „Przywóz do RP”. W przypadku przyjmowania odpadów z innego miejsca prowadzenia działalności danego posiadacza odpadów należy wskazać to miejsce, podając województwo, nazwę miejscowości, ulicę, nr domu i lokalu. W przypadku przyjmowania odpadów od posiadacza zwolnionego z obowiązku prowadzenia ewidencji odpadów rubryka pozostaje niewypełniona.
- ¹¹⁾ Podać masę odpadów z dokładnością co najmniej do pierwszego miejsca po przecinku dla odpadów innych niż niebezpieczne; co najmniej do trzeciego miejsca po przecinku dla odpadów niebezpiecznych.
- ¹²⁾ Nie dotyczy posiadaczy odpadów zwolnionych z obowiązku prowadzenia ewidencji odpadów.
- ¹³⁾ Podać masę odpadów zagospodarowanych we własnym zakresie łącznie z masą zużytego sprzętu przeznaczanego do ponownego użycia i masą części składowych pochodzących ze zużytego sprzętu przeznaczonych do ponownego użycia.
- ¹⁴⁾ Symbole R określają procesy odzysku zgodnie z załącznikiem nr 5 do ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach.
- ¹⁵⁾ Symbole D określają procesy unieszkodliwiania odpadów zgodnie z załącznikiem nr 6 do ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach.
- ¹⁶⁾ Podać masę części składowych pochodzących ze zużytego sprzętu przeznaczonych do ponownego użycia, powstałych na skutek przetworzenia w zakładzie przetwarzania, o którym mowa w ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o zużytych sprzęcie elektrycznym i elektronicznym.
- ¹⁷⁾ Podać datę przekazania odpadów powstałych w wyniku przetwarzania zużytego sprzętu innemu posiadaczowi odpadów. Przekazanie nastąpiło zgodnie z art. 50 ust. 1a pkt 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o zużytych sprzęcie elektrycznym i elektronicznym. Należy podać datę w formie: dd-mm-rrrr, gdzie dd oznacza dzień, mm oznacza miesiąc, rrrr oznacza rok.
- ¹⁸⁾ Podać nr karty przekazania odpadu, którą został przekazany innemu posiadaczowi odpadów. W przypadku wywozu odpadów poza terytorium kraju należy opisać „Wywóz poza RP”. W przypadku przekazania odpadów osobom fizycznym lub jednostkom organizacyjnym niebędącym przedsiębiorcami do wykorzystania na własne potrzeby zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 33 ust. 3 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach należy wpisać „Przekazane os. fiz.". W przypadku przekazywania do innego miejsca prowadzenia działalności danego posiadacza odpadów należy wskazać to miejsce, podając województwo, nazwę miejscowości, ulicę, nr domu i lokalu.

11. Baza danych o produktach i opakowaniach

Nowa ustawa o odpadach z 2012 r. wprowadziła nowe narzędzie w postaci bazy danych o produktach i opakowaniach. Baza danych o produktach i opakowaniach oraz o gospodarce odpadami (BDO) jest administrowana przez ministra właściwego do spraw środowiska lub wyznaczony przez niego podmiot.

Wpis do rejestru będzie wykonywany na wniosek lub z urzędu. Z urzędu taki wpis będzie wykonywał marszałek województwa m.in. dla posiadacza odpadów, który uzyskał:

- pozwolenie zintegrowane,
- pozwolenie na wytwarzanie odpadów,
- zezwolenie na zbieranie odpadów lub zezwolenie na przetwarzanie odpadów.

Wniosek o wpis do rejestru będą musieli złożyć m.in. wprowadzający na terytorium kraju produkty w opakowaniach, pojazdy, sprzęt elektryczny i elektroniczny, baterie i akumulatory, sprzedawcy odpadów i pośrednicy w obrocie odpadami. Podmioty objęte obowiązkiem uzyskania wpisu do rejestru są obowiązane do złożenia wniosku w terminie 6 miesięcy od dnia utworzenia rejestru. Posiadacze wpisu do rejestru prowadzonego przez GIOŚ zostaną wpisani do rejestru z urzędu.

12. Odpady opakowaniowe

12.1. Ustawa z dnia 13 czerwca 2013 r. o gospodarce opakowaniami i odpadami opakowaniowymi

Z dniem 1 stycznia 2014 r. wejdzie w życie ustawa z dnia 13 czerwca 2013 r. o gospodarce opakowaniami i odpadami opakowaniowymi (Dz. U.) 0, poz. 888), dokonująca wdrożenia do polskiego porządku prawnego postanowień dyrektywy 94/62/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 20 grudnia 1994 r. w sprawie opakowań i odpadów opakowaniowych (Dz. Urz. WEL 365 z 31.12.1994, str. 10, z późn. zm.; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 13, t. 13, str. 349) oraz dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/128/WE z dnia 21 października 2009 r. ustanawiającej ramy wspólnotowego działania na rzecz zrównoważonego stosowania pestycydów (Tekst mający znaczenie dla EOG) (Dz. Urz. UE L 309 z 24.11.2009, str. 71).

Nowa ustawa określa szczegółowo wymagania, jakim powinny odpowiadać opakowania wprowadzane do obrotu, zasady działania organizacji odzysku opakowań, zasady postępowania z opakowaniami oraz odpadami opakowaniowymi, zasady ustalania i pobierania opłaty produktowej (m.in. w celu zmniejszenia ilości i szkodliwości dla środowiska materiałów i substancji zawartych w opakowaniach i odpadach opakowaniowych oraz ilości i szkodliwości dla środowiska opakowań i odpadów opakowaniowych na etapie procesu produkcyjnego). Ponadto ustawa określa prawa i obowiązki przedsiębiorców będących organizacjami odzysku opakowań, wprowadzających opakowania, wprowadzających produkty w opakowaniach oraz prowadzących działalność gospodarczą w zakresie wewnątrzspółnotowej dostawy odpadów opakowaniowych i produktów w opakowaniach, dystrybucji produktów w opakowaniach oraz eksportu odpadów opakowaniowych, opakowań i produktów w opakowaniach. Nowe przepisy określają również obowiązki użytkowników środków niebezpiecznych będących środkami ochrony roślin.

Ustawa wejdzie w życie z dniem 1 stycznia 2014 r., z wyjątkiem art. 66, uchylającego w ustawie z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. z 2012 r. poz. 391, z późn. zm.12) art. 6p, który wszedł w życie z dniem 21 sierpnia 2013 r. oraz przepisów art. 46-51 (rozdz. 9 – Audyt zewnętrzny), które wejdą w życie z dniem 1 stycznia 2016 r. Adresatami nowych przepisów są zarówno ww. przedsiębiorcy, jak również organy administracji publicznej, właściwe w sprawach z zakresu gospodarki opakowaniami i odpadami opakowaniowymi (przede wszystkim marszałkowie województwa, których obowiązkom poświęcono rozdz. 10 ustawy).

Ustawa wprowadzi kilka nowych rozwiązań:

- możliwość zawarcia przez organizacje samorządu gospodarczego porozumienia z marszałkiem województwa w zakresie utworzenia i utrzymania systemu zagospodarowania odpadów opakowaniowych wielomateriałowych oraz po środkach niebezpiecznych,
- zwolnienie z obowiązku uzyskania wymaganych poziomów odzysku i recyklingu odpadów opakowaniowych, w tym dotyczących opłaty produktowej oraz dokumentów potwierdzających recykling lub inne niż recykling procesy odzysku odpadów opakowaniowych dla przedsiębiorców wprowadzających produkty w opakowaniach, którzy w danym roku kalendarzowym wprowadzili do obrotu produkty w opakowaniach o łącznej masie opakowań nieprzekraczającej 1 Mg. Zwolnienie to będzie stanowiło pomoc de minimis a wartość zwolnienia z opłaty produktowej będzie odpowiadać wartości pomocy de minimis,
- większym nadzorem objęci zostaną przedsiębiorcy prowadzący odzysk lub recykling oraz przedsiębiorcy eksportujący i dokonujący wewnątrzwspólnotowej dostawy odpadów opakowaniowych, którzy od 2016 r. będą zobowiązani do prowadzenia rocznego audytu zewnętrznego. Audyty będą przeprowadzane przez akredytowanego audytora EMAS.

Poziomy odzysku

Od 31 grudnia 2014 r. wprowadzający produkty w opakowaniach będzie zobowiązany osiągać docelowy poziom odzysku i recyklingu odpadów opakowaniowych co najmniej w wysokości określonej w załączniku do ustawy. Z obowiązku zapewnienia poziomów odzysku i recyklingu odpadów opakowaniowych zwolnieni będą przedsiębiorcy, którzy wprowadzają do obrotu niewielkie masy opakowań.

Główną zasadą przyjętą w ustawie o gospodarce opakowaniami i odpadami opakowaniowymi jest zasada rozszerzonej odpowiedzialności producenta. Zgodnie z nią przedsiębiorca wprowadzający do obrotu produkty w opakowaniach ma obowiązek uzyskania odpowiednich poziomów – 56% łącznego recyklingu oraz 61% łącznego odzysku odpadów opakowaniowych.

Z kolei organizacje odzysku opakowań będą zobowiązane zapewnić te poziomy w oparciu o odpady opakowaniowe zebrane z gospodarstw domowych (minimum 50% w 2020 r.). Będą musiały współpracować z gminami, w tym współfinansować zbieranie odpadów komunalnych.

Przedsiębiorcy, którzy wprowadzają do obrotu produkty w opakowaniach, których masa nie przekroczy w danym roku kalendarzowym 1 tony, zostaną zwolnieni z obowiązku uzyskania wymaganych poziomów odzysku i recyklingu.

Dokumenty

Ustawa przewiduje dokumenty potwierdzające: recykling odpadów opakowaniowych (dokumenty DPR); inny niż recykling proces odzysku odpadów opakowaniowych (dokumenty DPO); eksport odpadów opakowaniowych lub wewnątrzwspólnotową dostawę odpadów opakowaniowych do recyklingu (dokumen-

ty EDPR); eksport odpadów opakowaniowych lub wewnątrzspółnotową dostawę odpadów opakowaniowych do innego niż recykling procesu odzysku odpadów opakowaniowych (dokumenty EDPO).

Dokumenty te będą wystawiane: przez przedsiębiorców prowadzących recykling lub inny niż recykling proces odzysku odpadów opakowaniowych, eksportujących odpady opakowaniowe oraz dokonujących wewnątrzspółnotowej dostawy odpadów opakowaniowych.

Rejestry

Marszałek województwa będzie prowadził rejestr przedsiębiorców: wprowadzających produkty w opakowaniach; prowadzących recykling (lub inny niż recykling proces odzysku); eksportujących odpady opakowaniowe; dokonujących wewnątrzspółnotowej dostawy odpadów opakowaniowych; będących organizacjami odzysku opakowań. Rejestry będą prowadzone w systemie teleinformatycznym.

Opłata produktowa

Przedsiębiorcy będą zobligowani do uiszczenia bezzwrotnej opłaty produktowej wynikającej z różnicy między wymaganym a osiągniętym poziomem odzysku i recyklingu odpadów opakowaniowych, której maksymalna stawka wyniesie 4,50 zł za 1 kg. Minister środowiska w porozumieniu z ministrem finansów oraz ministrem gospodarki określi w drodze rozporządzenia szczegółowe stawki opłat produktowych dla poszczególnych rodzajów opakowań. Obowiązek wniesienia opłaty produktowej będzie powstawał na koniec roku kalendarzowego.

Organizacje odzysku opakowań

Ustawa określa zasady działania organizacji odzysku opakowań. Będzie to działalność regulowana i wpisana do rejestru. Działalność gospodarcza w tym zakresie będzie musiała wiązać się z organizowaniem, zarządzaniem lub prowadzeniem przedsięwzięć związanych z odzyskiem, w tym recyklingiem odpadów, oraz finansowaniem publicznych kampanii edukacyjnych i przyjęć formę spółki akcyjnej. Jej nazwa obowiązkowo będzie musiała zawierać oznaczenie „organizacja odzysku opakowań”. Wymagany będzie także kapitał zakładowy na poziomie co najmniej 1 mln PLN.

Za nieprzestrzeganie przepisów ustawy przewidziano kary pieniężne w wysokości od 1000 zł do 500 000 zł.

12.2. Ustawa z dnia 11 maja 2001 r. o opakowaniach i odpadach opakowaniowych

Do końca 2013 r. obowiązuje ustawa z dnia 11 maja 2001 r. o opakowaniach i odpadach opakowaniowych, która określa wymagania, jakim muszą odpowiadać opakowania ze względu na zasady ochrony środowiska oraz sposoby postępowania z opakowaniami i odpadami opakowaniowymi, zapewniające ochronę życia i zdrowia ludzi oraz ochronę środowiska, zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju. Zapisy ustawy nakładają na producentów i importerów opakowań lub produktów w opakowaniach obowiązki m.in.: ograniczania ilości i negatywnego oddziaływania na środowisko substancji stosowanych do produkcji opakowań, znakowania opakowań.

Podstawowe definicje

Odpady opakowaniowe są to wszystkie opakowania, w tym opakowania wielokrotnego użytku wycofane z ponownego użycia, stanowiące odpady w rozumieniu przepisów o odpadach, z wyjątkiem odpadów powstających w procesie produkcji opakowań.

Opakowaniami w rozumieniu ustawy o opakowaniach i odpadach opakowaniowych są wprowadzone do obrotu wyroby wykonane z jakichkolwiek materiałów, przeznaczone do przechowywania, ochrony, przewozu, dostarczania lub prezentacji wszelkich produktów, od surowców do towarów przetworzonych, a także części opakowań i elementy pomocnicze połączone z opakowaniami i przeznaczone do tego samego celu co dane opakowanie.

Opakowania jednostkowe – są to opakowania służące do przekazywania produktu użytkownikowi w miejscu zakupu, w tym przeznaczone do konsumpcji produktów naczynia jednorazowego użytku.

Opakowania zbiorcze – są to opakowania zawierające wielokrotność opakowań jednostkowych produktów, niezależnie od tego, czy są one przekazywane użytkownikowi, czy też służą zaopatrywaniu punktów sprzedaży i które można zdjąć z produktu bez naruszenia jego cech.

Opakowania transportowe to opakowania służące do transportu produktów w opakowaniach jednostkowych lub zbiorczych w celu zapobiegania ich uszkodzeniom, z wyłączeniem kontenerów do transportu drogowego, kolejowego, wodnego lub lotniczego.

Obowiązki producenta, importera i eksportera opakowań

Głównym obowiązkiem producenta, importera i eksportera opakowań jest ograniczanie w opakowaniach zawartości substancji (stosowanych do produkcji opakowań) negatywnie oddziałujących na środowisko oraz ograniczanie wytwarzanych odpadów opakowaniowych, m.in. poprzez:

- ograniczenie do niezbędnego minimum objętości i masy opakowań tak, aby pełniło swoją funkcję, biorąc pod uwagę oczekiwania ich użytkownika,
- projektowanie wykonywania opakowań w taki sposób, aby było możliwe ich wielokrotne użycie i późniejszy recykling, a jeżeli nie będzie to możliwe – inna forma odzysku,
- ograniczenie w opakowaniach substancji stwarzających zagrożenie dla życia lub zdrowia ludzi lub dla środowiska,
- ograniczenie do 100mg/kg maksymalnej sumy zawartości ołowiu, kadmu., rtęci i chromu sześciowartościowego w opakowaniu.

Ponadto producent i importer opakowania są zobowiązani do jego oznakowania, chyba że rodzaj opakowania tego nie wymaga. Oznakowanie powinno określać rodzaj materiałów, z jakich wyprodukowano opakowanie, możliwość wielokrotnego użytku opakowania, przydatność opakowania do recyklingu. Oznakowanie powinno być umieszczone na etykiecie lub, gdy jest to niemożliwe, na dołączonej informacji.

Sprawozdania

Ustawa zobowiązuje także producenta, importera i eksportera opakowań do składania właściwemu marszałkowi województwa w terminie do 31 marca za poprzedni rok kalendarzowy rocznego sprawozdania o masie wytworzonych, przywiezionych z zagranicy i wyeksportowanych opakowań według rodzaju materiałów, z jakich zostały wykonane, z wyszczególnieniem opakowań wielokrotnego użytku oraz o przestrzeganiu ograniczeń zawartości metali ciężkich wymienionych w ustawie.

Dokumenty, na podstawie których przedsiębiorca będzie sporządzał sprawozdanie, powinny być przechowywane przez 5 lat.

Obowiązki producenta, importera i eksportera produktów w opakowaniach

W zakresie obowiązków nałożonych na producentów i importerów produktów w opakowaniach, ustawa odsyła do przepisów ustawy o obowiązkach przedsiębiorców w zakresie gospodarowania niektórymi odpadami oraz o opłacie produktowej i opłacie depozytowej, gdzie zostały one szczegółowo określone.

Natomiast eksporter produktów w opakowaniach jest obowiązany do składania właściwemu marszałkowi województwa do 31 marca za poprzedni rok kalendarzowy, rocznego sprawozdania o masie wyeksportowanych opakowań, według rodzaju materiałów, z jakich zostały wytworzone, ze szczególnym uwzględnieniem opakowań wielokrotnego użytku, w których zostały wyeksportowane produkty.

Producent i importer substancji chemicznych bardzo toksycznych, toksycznych, rakotwórczych, mutagennych lub niebezpiecznych dla środowiska będą zobowiązani do:

- ustalenia kaucji w wysokości od 10-30% wartości substancji na opakowania jednostkowe tych substancji (minister właściwy do spraw zdrowia w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw środowiska może określić w drodze rozporządzenia rodzaje opakowań dla określonych rodzajów substancji chemicznych, wobec których stosuje się inną wysokość kaucji),
- odebrania na własny koszt od sprzedawcy opakowań wielokrotnego użytku i odpadów opakowaniowych po tych substancjach,
- w przypadku zakończenia działalności sprzedawcy producent i importer będą zobowiązani do przyjęcia tych opakowań i odpadów opakowaniowych oraz zwrotu pobranej kaucji,
- posiadania zezwolenia na prowadzenie działalności w zakresie zbierania, transportu oraz odzysku lub unieszkodliwiania odpadów opakowaniowych po tych substancjach.

Obowiązki sprzedawcy i użytkownika produktów w opakowaniach

Sprzedawca produktów w opakowaniach ma obowiązek przekazywania użytkownikom sprzedawanych produktów informacji o opakowaniach i odpadach opakowaniowych, a przede wszystkim o dostępnych systemach zwrotu, zbiórki, odzysku i recyklingu, o właściwym postępowaniu z odpadami opakowaniowymi oraz wyjaśnienia oznaczeń stosowanych na opakowaniach.

Jednostki handlu detalicznego o powierzchni handlowej powyżej 25m² sprzedające napoje w opakowaniach jednorazowych zobowiązano ustawą do posiadania w ofercie handlowej podobnych produktów w opakowaniach wielokrotnego użytku.

Jednostki handlu detalicznego o powierzchni handlowej powyżej 2000m² przepisy prawa zobowiązały do prowadzenia na własny koszt selektywnej zbiórki odpadów opakowaniowych po produktach w opakowaniach, które znajdowały się w ich ofercie.

Ponadto jednostki handlu detalicznego zobowiązane zostały do przyjmowania zwracanych i na wymianę opakowań wielokrotnego użytku po produktach w takich opakowaniach, które znajdują się w ich ofercie handlowej.

Obowiązki użytkownika substancji chemicznych wymienionych w ustawie

Ustawa nakłada również obowiązki na użytkownika substancji chemicznych wymienionych w ustawie. Będzie on miał obowiązek zwrócić sprzedawcy opakowanie wielokrotnego użytku i odpady opakowaniowe po tych substancjach, a sprzedawca przyjmując to od użytkownika, zwracając uprzednio pobraną kaucję, a następnie zwrócić opakowania wielokrotnego użytku i odpady opakowaniowe producentowi lub importerowi.

Zgodnie z przepisami ustawy o odpadach, sprzedawca będzie musiał posiadać zezwolenie na prowadzenie działalności w zakresie zbierania lub transportu odpadów opakowaniowych po tych substancjach.

13. Pojazdy wycofane z eksploatacji

Sposób postępowania z pojazdami wycofanymi z eksploatacji zapewniający ochronę zdrowia i życia ludzi oraz ochronę środowiska uregulowano w ustawie z dnia 20 stycznia 2005 r. o recyklingu pojazdów wycofanych z eksploatacji.

W rozumieniu ustawy, pojazdami wycofanymi z eksploatacji są:

- pojazdy samochodowe zaliczone do kategorii M1 (samochody osobowe),
- pojazdy samochodowe zaliczone do kategorii N1 (samochody ciężarowe, mające maksymalną masę nieprzekraczającą 3,5 tony),
- trójkołowe pojazdy silnikowe, z wyłączeniem motocykli trójkołowych.

Obowiązki właściciela pojazdu

Właściciel pojazdu wycofanego z eksploatacji, przedsiębiorca lub osoba fizyczna, może przekazać go wyłącznie do przedsiębiorcy prowadzącego stację demontażu lub przedsiębiorcy prowadzącego punkt zbierania pojazdów.

Stacje demontażu pojazdów

Przedsiębiorca prowadzący stację demontażu pojazdów powinien zapewniać bezpieczne przetwarzanie pojazdów wycofanych z eksploatacji i powstających z nich odpadów.

Stacja demontażu pojazdów powinna spełniać warunki techniczne, wymienione w rozporządzeniu Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 28 lipca 2005 r. w sprawie minimalnych wymagań dla stacji demontażu oraz sposobu demontażu pojazdów wycofanych z eksploatacji (Dz. U. Nr 143, poz. 1206 ze zm.). Natomiast minimalne wymagania dla strzępiarek oraz metod rozdziału odpadów określone zostały w rozporządzeniu Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 12 października 2005 r. w sprawie minimalnych wymagań dla strzępiarek oraz metod rozdziału odpadów na frakcje materiałowe (Dz. U. z 2005 r. Nr 214, poz. 1807 ze zm.).

Przedsiębiorca prowadzący stację demontażu jest obowiązany do przyjęcia każdego pojazdu wycofanego z eksploatacji, który posiada cechy identyfikacyjne. Może pobrać opłatę od właściciela pojazdu, jeżeli samochód jest niekompletny lub zawiera inne odpady, które nie pochodzą z danego pojazdu. W stacji demontażu może być prowadzony również demontaż pojazdów zaliczonych do kategorii innych niż M1 i N1, np. autobusów. Jednakże pojazdy te nie podlegają przepisom ustawy o recyklingu pojazdów wycofanych z eksploatacji, z wyjątkiem wydawania zaświadczeń o demontażu pojazdu.

Przyjęte do demontażu pojazdy, jak również powstałe później odpady, powinny być magazynowane w odpowiedni sposób, zapobiegający skażeniu środowiska. Niektóre wymontowane elementy wyposażenia samochodu mogą zostać przeznaczone do ponownego użycia i odsprzedane. Wytworzone odpady zakład powinien przekazywać innym podmiotom, wyspecjalizowanym w ich recyklingu lub unieszkodliwianiu, uzyskując przy tym stosowne potwierdzenia, w ten sposób, by uzyskać poziomy odzysku i recyklingu określone w ustawie o recyklingu pojazdów wycofanych z eksploatacji.

Punkty zbierania pojazdów

Punkt zbierania pojazdów powinien zapewniać bezpieczne zbieranie pojazdów wycofanych z eksploatacji i powstających z nich odpadów. Powinien mieć podpisaną umowę ze stacją demontażu, dotyczącą przyjmowania zebranych pojazdów. W punkcie zbierania nie można usuwać z samochodu żadnych substancji ani elementów wyposażenia.

Szczegółowe wymagania, jakim powinny podlegać punkty zbierania, określono w rozporządzeniu Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 12 października 2005 r. w sprawie wymagań dla punktów zbierania pojazdów wycofanych z eksploatacji. Ponadto właściwy miejscowo starosta winien udzielić zgody na prowadzenie działalności w zakresie zbierania odpadów.

Przedsiębiorca prowadzący taki punkt jest obowiązany do przyjęcia każdego pojazdu wycofanego z eksploatacji, który posiada cechy identyfikacyjne, sporządzając przy tym zaświadczenie o demontażu pojazdu lub zaświadczenie o przyjęciu niekompletnego pojazdu.

Dopłaty z Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej

Przedsiębiorcy prowadzący stacje demontażu mogą starać się uzyskać z Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej dopłaty do demontażu pojazdów wycofanych z eksploatacji. Wysokość środków przeznaczonych na dopłaty jest wyznaczana na podstawie masy pojazdów wycofanych z eksploatacji przyjętych do stacji demontażu, wykazanych w rocznych sprawozdaniach składanych przez stacje demontażu pojazdów. Całkowita wysokość dopłaty wynosi 500 zł za każdy Mg pojazdów wycofanych z eksploatacji przyjętych do stacji demontażu. Całkowita przyznana pojedynczemu przedsiębiorcy kwota dopłaty nie może przekroczyć 200 tys. EUR w dowolnie ustalonym okresie trzech lat budżetowych. Dofinansowanie otrzymane od NFOŚiGW może być wydatkowane przez przedsiębiorcę na dowolny cel.

W celu uzyskania dopłaty przedsiębiorca składa wniosek do Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w terminie do dnia 31 marca następującego po roku za który ubiega się o dopłatę.

14. Zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne

Postępowanie ze użytym sprzętem elektrycznym i elektronicznym, w sposób zapewniający ochronę zdrowia i życia ludzi oraz ochronę środowiska zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju – określa **ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o użytym sprzęcie elektrycznym i elektronicznym, mająca swoje źródło w dyrektywie** Nr 2002/96/We Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 27 stycznia 2003 r. w sprawie użytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego. Głównym celem ustawy było stworzenie systemu gospodarowania użytym sprzętem elektrycznym i elektronicznym.

WAŻNE: W 2012 r. dyrektywa 2002/96/WE została uchylona na podstawie dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2012/19/UE z dnia 4 lipca 2012 r. w sprawie użytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego (WEEE) (Dz. Urz. UE L 197/38 z 24.07.2012 r.), zwanej dalej dyrektywą 2012/19/UE. Przepisy dyrektywy 2012/19/UE wprowadzają istotne zmiany dla rynku użytego sprzętu w poszczególnych państwach członkowskich Unii Europejskiej, w tym w Polsce.

Termin implementacji przedmiotowego aktu normatywnego do polskiego porządku prawnego upływa w dniu 14 lutego 2014 r.

W związku z powyższym konieczne jest dostosowanie rodzimego systemu prawa do przepisów Unii Europejskiej. Ministerstwo Środowiska opracowało założenia do nowej ustawy.

Definicje

Za sprzęt elektryczny i elektroniczny uważane są urządzenia, których prawidłowe działanie jest uzależnione od dopływu prądu elektrycznego lub od obecności pól elektromagnetycznych, oraz mogące służyć do wytwarzania, przesyłu lub pomiaru prądu elektrycznego lub pól elektromagnetycznych i zaprojektowane do użytku przy napięciu elektrycznym nieprzekraczającym 1000 V dla prądu zmiennego oraz 1500 V dla prądu stałego, zaliczone do grup sprzętu określonych w załączniku nr 1 do ustawy.

Wprowadzającym sprzęt jest przedsiębiorca, który:

- a) produkuje i sprzedaje pod własnym oznaczeniem sprzęt,
- b) sprzedaje pod własnym oznaczeniem sprzęt wyprodukowany przez innego przedsiębiorcę,
- c) prowadzi działalność związaną z importem lub wewnątrzwspólnotowym nabyciem sprzętu.

Obowiązki przedsiębiorcy prowadzącego działalność w zakresie odbierania odpadów komunalnych

Podmiot prowadzący działalność w zakresie odbierania odpadów komunalnych jest zobowiązany do selektywnego odbierania tych odpadów. Zbierający zużyty sprzęt jest zobowiązany do selektywnego zbierania zużytego sprzętu oraz do nieodpłatnego przyjmowania zużytego sprzętu pochodzącego z gospodarstw domowych, czyli od użytkowników indywidualnych.

Sprzedawca detaliczny i sprzedawca hurtowy – obowiązki

Sprzedawca detaliczny i sprzedawca hurtowy są obowiązani przy sprzedaży sprzętu przeznaczonego dla gospodarstw domowych do nieodpłatnego przyjęcia zużytego sprzętu w ilości nie większej niż sprzedawany nowy sprzęt, jeżeli zużyty sprzęt jest tego samego rodzaju. Realizacja przez sprzedawców detalicznych i hurtowych powyższego obowiązku nie będzie związana z koniecznością uzyskania zezwolenia na prowadzenie działalności w zakresie zbierania lub transportu odpadów. Podstawę prawną zwolnienia z obowiązku uzyskania powyższego zezwolenia stanowi rozporządzenie Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 23 grudnia 2003 r. w sprawie rodzajów odpadów, których zbieranie lub transport nie wymagają zezwolenia na prowadzenie działalności (Dz. U. z 2004 r. Nr 16, poz. 154). Zgodnie z tym rozporządzeniem zbieranie odpadów wskazanych w załączniku (w tym określonych rodzajów zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego) w placówkach handlowych prowadzących sprzedaż produktów, z których powstają te rodzaje odpadów, nie wymaga uzyskania wyżej wymienionego zezwolenia. Zwolnienie dotyczy również transportu odpadów wymienionych w załączniku do rozporządzenia do placówek handlowych i z placówek handlowych do następnego posiadacza prowadzącego lub uczestniczącego w procesie odzysku lub unieszkodliwiania tych odpadów.

Przedsiębiorca wprowadzający sprzęt – główne obowiązki

Wprowadzający sprzęt przeznaczony dla gospodarstw domowych jest obowiązany do zorganizowania i sfinansowania odbierania od prowadzących punkty zbierania zużytego sprzętu. Ponadto zobowiązany jest on dołączyć do tego sprzętu informację dotyczącą:

- 1) zakazu umieszczania zużytego sprzętu łącznie z innymi odpadami, wraz z wyjaśnieniem znaczenia oznakowania, którego wzór jest określony w załączniku nr 3 do ustawy,
- 2) potencjalnych skutków dla środowiska i zdrowia ludzi wynikających z obecności składników niebezpiecznych w sprzęcie,

3) masy sprzętu.

Przedsiębiorca wprowadzający sprzęt przeznaczony dla gospodarstw domowych jest ponadto obowiązany informować o systemie zbierania zużytego sprzętu oraz roli, jaką gospodarstwo domowe spełnia w przyczynianiu się do ponownego użycia i odzysku, w tym recyklingu zużytego sprzętu.

Przedsiębiorca prowadzący zakład przetwarzania

Przedsiębiorca prowadzący zakład przetwarzania zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego zobowiązany jest do wyposażenia i urządzenia zakładu uwzględniając obowiązki wynikające z **ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o zużytym sprzęcie elektrycznym i elektronicznym**.

Zakład przetwarzania powinien być wyposażony w:

- urządzenie ważące do ustalenia masy odpadów,
- magazyn na zdemontowane części składowe przeznaczone do ponownego użycia,
- pojemniki do magazynowania baterii, kondensatorów zawierających PCB oraz innych odpadów zawierających składniki niebezpieczne, o ile w procesie przetwarzania powstają takie odpady,
- nieprzepuszczalne podłoża wraz z urządzeniami do usuwania wycieków, separatorem cieczy oraz odstojnikiem i odolejaczem, o ile w procesie przetwarzania może nastąpić wyciek,
- urządzenia zapewniające oczyszczenie wód opadowych i roztopowych w stopniu określonym w ustawie Prawo wodne.

Dodatkowo miejsce, w którym prowadzący zakład przetwarzania magazynuje zużyty sprzęt, powinno być wyposażone w:

- nieprzepuszczalne podłoża wraz z urządzeniami do usuwania wycieków, separatorem cieczy oraz odstojnikiem i odolejaczem, o ile w czasie magazynowania może nastąpić wyciek,
- zadaszenie zapobiegające oddziaływaniu czynników atmosferycznych,
- zabezpieczenie uniemożliwiające dostęp osobom postronnym.

Przedsiębiorca prowadzący zakład przetwarzania po przyjęciu zużytego sprzętu jest zobowiązany do niezwłocznego usunięcia z niego części niebezpiecznych oraz do przekazania odpadów powstałych po przetworzeniu firmom trudniącym się recyklingiem lub innym odzyskiem.

Zakłady przetwarzania zużytego sprzętu od producenta otrzymują informacje dotyczące części składowych, które mogą być przeznaczone do ponownego użycia, części niebezpiecznych oraz ich umiejscowienia w sprzęcie. Informacje producenta przeznaczone powinny być wyłącznie dla prowadzącego zakład przetwarzania, a dalsze ich przekazywanie jest zabronione.

WAŻNE: Zmiany związane z wejściem w życie ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach.

Do czasu utworzenia rejestru prowadzonego przez marszałków województw mają zastosowanie przepisy ustawy o zużytym sprzęcie elektrycznym i elektronicznym, a co za tym idzie stosowane są również rozporządzenia dotyczące prowadzonego przez GIOŚ rejestru. W dalszym ciągu mają więc zastosowanie rozporządzenia dotyczące prowadzenia rejestru „sprzętowego”, m.in.:

- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 10 sierpnia 2009 r. w sprawie bazy danych o sprzęcie i zużytym sprzęcie (Dz. U. Nr 132, poz. 1092),
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 22 grudnia 2008 r. w sprawie wysokości stawek opłaty rejestrowej oraz opłaty rocznej (Dz. U. Nr 236, poz. 1649),

- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 28 kwietnia 2009 r. w sprawie wzoru wniosku o wpis do rejestru oraz wzoru wniosku o zmianę wpisu do rejestru, a także sposobu ich przekazywania (Dz. U. Nr 68, poz. 582),
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 5 czerwca 2009 r. w sprawie sposobu ustalania numeru rejestrowego (Dz. U. Nr 92, poz. 760).

Powyższe oznacza, że do czasu utworzenia nowego rejestru prowadzonego przez marszałków województw, rejestr, który prowadzi GIOŚ, a więc rejestr przedsiębiorców i organizacji odzysku sprzętu elektrycznego i elektronicznego, prowadzony będzie przez Głównego Inspektora Ochrony Środowiska na takich samych zasadach, jak przed wejściem w życie ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach, stosownie do wskazanych powyżej przepisów.

Sytuacja taka będzie istniała stosownie do czasu ogłoszenia przez Ministra właściwego do spraw środowiska komunikatu, w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski”, o dacie utworzenia rejestru prowadzonego przez marszałków województw, nie później jednak niż w terminie 36 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach, czyli do dnia 23 stycznia 2016 r.

Sprawozdania i zaświadczenia jakie przedsiębiorcy wpisani do rejestru przedsiębiorców i organizacji odzysku sprzętu elektrycznego i elektronicznego obowiązani byli składać do GIOŚ, w dalszym ciągu należy sporządzać i przysyłać na wzorach i w terminach jak to miało miejsce przed wejściem w życie ww. ustawy o odpadach. Obowiązujące są więc wzory sprawozdań zamieszczone na stronie GIOŚ.

15. Transgraniczne przemieszczanie odpadów

Podstawowym aktem prawa, który określa postępowanie i organy właściwe do wykonania zadań z zakresu międzynarodowego przemieszczania odpadów wynikających z rozporządzenia WE nr 1013/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 14 czerwca 2006 r. w sprawie przemieszczania odpadów (Dz. Urz. UE L 190 z 12.07.2006, str. 1) oraz kary pieniężne za naruszenie obowiązków w zakresie międzynarodowego przemieszczania odpadów jest ustawa **z dnia 29 czerwca 2007 r. o międzynarodowym przemieszczaniu odpadów**.

Generalną zasadą jest, że przed przystąpieniem do przesyłania odpadów, przedsiębiorca jest zobowiązany zawiadomić kompetentne organy państw na trasie przewozu, o zamiarze przemieszczenia odpadów, przedkładając właściwemu organowi swojego państwa dokument zgłoszenia.

Rozpoczęcie przewozu odpadów jest możliwe dopiero po uzyskaniu przez firmę zezwoleń na ich przemieszczenie od kompetentnych organów w kraju, z którego odpady są wysyłane i państwa do którego one trafiają w celu przetworzenia.

Organy administracji właściwe w sprawach transgranicznego przemieszczania odpadów

Organem odpowiedzialnym za wykonanie rozporządzenia nr 1013/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 14 czerwca 2006 r. w sprawie przemieszczania odpadów jest Główny Inspektor Ochrony Środowiska, który jest w szczególności organem właściwym w sprawach:

- przywozu odpadów na teren kraju,
- wywozu odpadów poza teren kraju,
- tranzytu odpadów przez teren kraju.

Główny Inspektor Ochrony Środowiska Organy współdziała w zakresie międzynarodowego przemieszczania odpadów ze Służbą Celną, Strażą Graniczną, Inspekcją Transportu Drogowego oraz wojewódzkimi inspektorami ochrony środowiska.

Zezwolenia na międzynarodowe przemieszczanie odpadów

Zezwolenia na:

- przywóz odpadów na teren kraju,
- wywóz odpadów poza teren kraju,
- tranzyt odpadów przez teren kraju

wydaje Główny Inspektor Ochrony Środowiska.

Niezbędne dokumenty

Główny Inspektor Ochrony Środowiska GIOŚ żąda, przed wydaniem zezwolenia na przywóz albo na wywóz odpadów, dostarczenia przez odbiorcę odpadów kopii posiadanych dokumentów:

- zezwolenia na prowadzenie działalności w zakresie odzysku lub unieszkodliwiania odpadów lub decyzji, o których mowa w art. 17 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach,
- pozwoleń na emisję dotyczących instalacji, w której odpady miałyby być poddane odzyskowi lub unieszkodliwieniu,
- decyzji zatwierdzającej program gospodarki odpadami lub informacji o wytwarzanych odpadach i sposobach ich zagospodarowania,
- aktualnego odpisu z właściwego rejestru Krajowego Rejestru Sądowego lub zaświadczenia o wpisie do ewidencji działalności gospodarczej,
- zezwolenia na transport posiadanego przez przewoźnika lub przewoźników.

Ważne: W przypadku, gdy GIOŚ stwierdzi, że planowane przemieszczanie nie jest zgodne z określonymi wymogami prawa, zgłasza sprzeciw wobec takiego przewozu odpadów – co jest równoznaczne z zakazem przemieszczania odpadów przez daną firmę.

16. Opłaty w gospodarce odpadami

Do ponoszenia opłat za korzystanie ze środowiska są obowiązane podmioty korzystające ze środowiska. Opłaty ponoszone są za wprowadzanie gazów lub pyłów do powietrza, wprowadzanie ścieków do wód lub do ziemi, pobór wód oraz składowanie odpadów.

Wysokość opłaty za składowanie odpadów zależy od ilości i rodzaju składowanych odpadów, z tym że wysokość opłaty podwyższonej zależy także od czasu składowania odpadów. Opłata podwyższona dotyczy jedynie podmiotów korzystających ze środowiska bez wymaganej decyzji administracyjnej zezwalającej na gospodarowanie odpadami.

WAŻNE:

W związku ze zmianą przepisów ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska, wprowadzonych na podstawie art. 9 ustawy z dnia 16 listopada 2012 r. o redukcji niektórych obciążeń administracyjnych w gospodarce, **od 1 stycznia 2013 roku wprowadzono roczny system składania sprawozdań i wnoszenia opłat z tytułu korzystania ze środowiska**, z tym że dla okresów od II półrocza 2007 r. do II półrocza 2012 r. obowiązuje nadal system półroczny. Termin złożenia sprawozdania opłatowego zgodnie z nowymi przepisami (rocznej informacji) i wniesienia opłaty mija z dniem 31 marca roku następującego po roku sprawozdawczym.

Zaznaczyć należy, iż podmiot korzystający ze środowiska nie jest już zobligowany do składania do Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska wykazu zawierającego informacje i dane wykorzystane do ustalenia wysokości opłat, przedkłada go jedynie marszałkowi województwa.

Ponadto, zgodnie z nowymi przepisami, nie wnosi się opłat z tytułu tych rodzajów korzystania ze środowiska, których roczna wysokość nie przekroczy 800 zł za dany komponent środowiska. Zwolnienie z opłaty nie zwalnia jednak podmiotu z obowiązku przesłania wykazu.

Obowiązek uiszczenia opłat przedawnia się z upływem 5 lat, licząc od końca roku, w którym upłynął termin wniesienia opłaty.

Opłaty za składowanie odpadów

W razie składowania lub magazynowania odpadów podmiotem korzystającym ze środowiska, obowiązującym do ponoszenia opłat za korzystanie ze środowiska jest:

- posiadacz odpadów w rozumieniu przepisów ustawy o odpadach z dnia 14 grudnia 2012 r., czyli ten kto faktycznie włada odpadami,
- jeśli odpady zostały przekazane na rzecz podmiotu, który nie uzyskał wymaganego zezwolenia w zakresie gospodarki odpadami, to podmiotem korzystającym ze środowiska obowiązującym do ponoszenia opłat za korzystanie ze środowiska, jest podmiot, który przekazał te odpady,
- jeśli zaś to osoba fizyczna niebędąca przedsiębiorcą przekazuje odpady podmiotowi, który nie uzyskał wymaganego zezwolenia w zakresie gospodarki odpadami, podmiotem korzystającym ze środowiska, obowiązującym do ponoszenia opłat za korzystanie ze środowiska, jest podmiot, któremu przekazano te odpady.

Wysokość opłaty za składowanie odpadów zależy od ilości i rodzaju składowanych odpadów, z tym, że wysokość opłaty podwyższonej zależy także od czasu składowania odpadów.

Jeżeli składowane lub magazynowane odpady ulegają zmieszaniu, za podstawę opłaty za korzystanie ze środowiska przyjmuje się rodzaj odpadu, za który jednostkowa stawka opłaty jest najwyższa.

Powyższej reguły nie stosuje się do tych rodzajów odpadów, które mogą być składowane w sposób nieselektywny na podstawie przepisów o odpadach.

W większości przypadków dotyczących składowania odpadów opłatę za korzystanie ze środowiska w zakresie składowania odpadów będzie ponosić zarządzający składowiskiem.

OPŁATY PODWYŻSZONE

Za składowanie odpadów bez uzyskania decyzji zatwierdzającej instrukcję eksploatacji składowiska odpadów ponosi się opłatę, podwyższoną w wysokości 0,05 jednostkowej stawki opłaty za umieszczenie odpadów na składowisku za każdą dobę składowania.

Jeśli odpady są składowane w miejscu nieprzeznaczonym na ten cel, podmiot korzystający ze środowiska ponosi opłaty podwyższone w wysokości 0,7 jednostkowej stawki opłaty za umieszczenie odpadów na składowisku za każdą dobę składowania.

W przypadku pozbycia się odpadów:

- nad brzegami zbiorników wodnych, a zwłaszcza w strefach ochronnych ujęć wód i na terenach wypływu wód z warstw wodonośnych,
- na terenach parków narodowych i rezerwatów przyrody,
- na terenach leśnych albo uzdrowiskowych lub na terenach przeznaczonych na cele rekreacyjno-wypoczynkowe,

podmiot korzystający ze środowiska ponosi opłaty podwyższone w wysokości 1,0 jednostkowej stawki opłaty za umieszczenie odpadów na składowisku za każdą dobę składowania.

W przypadku pozbycia się odpadów do śródlądowych wód powierzchniowych i podziemnych, morskich wód wewnętrznych lub wód morza terytorialnego ponosi opłatę podwyższoną w wysokości 100-krotnej jednostkowej stawki opłaty za umieszczenie odpadów na składowisku.

Magazynowanie odpadów bez wymaganej decyzji określającej sposób i miejsce magazynowania traktuje się jako składowanie odpadów bez wymaganej decyzji zatwierdzającej instrukcję eksploatacji składowiska.

Odraczanie terminu płatności

Przedsiębiorca może ubiegać się o odroczenie terminu płatności opłaty za korzystanie ze środowiska. Warunkiem takiego ubiegania się jest zrealizowanie przedsięwzięcia, które zapewni usunięcie przyczyn ponoszenia podwyższonych opłat w okresie nie dłuższym niż 5 lat od dnia złożenia wniosku. Organem właściwym w sprawach odraczania terminu płatności opłaty za korzystanie ze środowiska, a także jej zmniejszania i umarzania jest marszałek województwa.

Wniosek o odroczenie terminu płatności opłaty powinien zostać złożony przed upływem terminu, w którym powinny być one uiszczone. Złożenie wniosku o odroczenie terminu płatności opłat nie zwalnia z obowiązku ich uiszczenia w części, w jakiej nie mogą podlegać odroczeniu.

Wniosek powinien zawierać:

- wskazanie wysokości opłaty, o której odroczenie terminu płatności występuje strona,
- opis realizowanego przedsięwzięcia, którego wykonanie zapewni usunięcie przyczyn ponoszenia podwyższonych opłat w okresie nie dłuższym niż 5 lat od dnia złożenia wniosku,
- harmonogram realizacji przedsięwzięcia ze wskazaniem etapów nie dłuższych niż 6 miesięcy.

17. Kary za naruszanie przepisów w gospodarce odpadami

Ustawą z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (Dz. U. z 2013 r., poz. 21) zostały wprowadzone zmiany dotyczące kary pieniężnych:

1) zgodnie z art.200, ust. 1 i 2 Ustawy o odpadach:

„Jeżeli podmiot, wbrew obowiązkowi, o którym mowa w art. 76, nie składa sprawozdania, podlega administracyjnej karze pieniężnej w wysokości 500 zł. Administracyjną karę pieniężną wymierza, w drodze decyzji, wojewódzki inspektor ochrony środowiska, określając termin przekazania sprawozdania, nie krótszy niż 14 dni, chyba że podmiot złożył sprawozdanie przed dniem wydania decyzji”.

W przypadku nieprzekazania sprawozdania w terminie określonym w decyzji wydanej na podstawie ust. 3 podmiot podlega administracyjnej karze pieniężnej w wysokości 2000 zł.

Administracyjna kara pieniężna, może być wymierzana wielokrotnie, z tym że łączna wysokość kar, za dany rok kalendarzowy nie może przekroczyć 8500 zł.

2) zgodnie z art. 180 Ustawy o odpadach:

„Kto wbrew obowiązkowi nie prowadzi ewidencji odpadów albo prowadzi tę ewidencję w sposób nieterminowy lub niezgodnie ze stanem rzeczywistym, podlega karze grzywny”

Orzekanie następuje na zasadach i w trybie określonych w Ustawie z dnia 24 sierpnia 2001 r. – Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia (Dz. U. z 20008 r. Nr 1333, poz. 848 ze zm.)

17.1. Środki finansowe

Przedsiębiorca korzystający ze środowiska, który narusza warunki ustalone w przepisach prawa oraz decyzjach administracyjnych, powinien liczyć się z tym, iż na jego firmę zostanie nałożona administracyjna kara pieniężna.

Administracyjne kary pieniężne wymierza, w drodze decyzji, wojewódzki inspektor ochrony środowiska za naruszenie warunków decyzji zatwierdzającej instrukcję eksploatacji składowiska odpadów albo decyzji określającej miejsce i sposób magazynowania odpadów, wymaganych przepisami ustawy o odpadach, co do rodzaju i sposobów składowania lub magazynowania odpadów.

Wojewódzki inspektor ochrony środowiska stwierdza przekroczenie lub naruszenie na podstawie:

- kontroli, a w szczególności dokonanych w ich trakcie pomiarów lub za pomocą innych środków dowodowych,
- pomiarów prowadzonych przez podmiot korzystający ze środowiska, obowiązany do dokonania takich pomiarów.

W razie korzystania ze środowiska z przekroczeniem lub naruszeniem warunków określonych w pozwoleniu lub innej decyzji podmiot korzystający ze środowiska ponosi, oprócz opłaty, administracyjną karę pieniężną.

Ważne: Wojewódzki inspektor ochrony środowiska ma 21 dni od dnia wykonania pomiarów na zawiadomienie przedsiębiorcy o fakcie stwierdzeniu przekroczenia lub naruszenia warunków decyzji zatwierdzającej instrukcję eksploatacji składowiska odpadów albo decyzji określającej miejsce i sposób magazynowania odpadów.

Wymierzenie kary biegnącej

Po stwierdzeniu przekroczenia lub naruszenia, na podstawie kontroli, wojewódzki inspektor ochrony środowiska wydaje decyzję ustalającą wymiar kary biegnącej. Wymiar kary biegnącej ustala się uwzględniając przekroczenie lub naruszenie w skali doby.

W decyzji ustalającej wymiar kary biegnącej określa się:

- wielkość stwierdzonego przekroczenia lub naruszenia odpowiednio w skali doby albo godziny,
- wymiar kary biegnącej,
- termin, od którego kara biegnąca będzie naliczana, jako odpowiednio dzień albo pełną godzinę zakończenia wykonania pomiarów, pobrania próbek albo dokonania innych ustaleń stanowiących podstawę stwierdzenia przekroczenia lub naruszenia.

Kara biegnąca jest naliczana do czasu stwierdzenia zmiany wielkości przekroczenia lub naruszenia. Wymiar kary biegnącej może ulec zmianie na wniosek podmiotu korzystającego ze środowiska, zawierający:

- 1) wyniki pomiarów lub sprawozdanie z własnych ustaleń;
- 2) termin przeprowadzenia pomiarów lub dokonania własnych ustaleń;
- 3) informacje o sposobie ograniczenia przekroczenia lub naruszenia.

Wysokość kary zależy odpowiednio od ilości i rodzaju składowanych albo magazynowanych odpadów oraz czasu ich składowania albo magazynowania.

Za składowanie odpadów z naruszeniem warunków dotyczących rodzaju i sposobów składowania odpadów, określonych w decyzji zatwierdzającej instrukcję eksploatacji składowiska, lub magazynowanie odpadów z naruszeniem decyzji określającej miejsce i sposób magazynowania odpadów wymierza się karę w wysokości 0,1 jednostkowej stawki opłaty za umieszczenie odpadów na składowisku za każdą dobę składowania.

Administracyjne kary pieniężne podmiot korzystający ze środowiska wnosi na rachunek wojewódzkiego inspektora ochrony środowiska, który wydał decyzję w przedmiocie wymierzenia kary.

Ważne: W razie składowania lub magazynowania odpadów podmiotem korzystającym ze środowiska, obowiązującym do ponoszenia administracyjnych kar pieniężnych, jest posiadacz odpadów w rozumieniu przepisów ustawy o odpadach.

Decyzja o wymierzeniu kary

Wojewódzki inspektor ochrony środowiska na podstawie ostatecznych decyzji określających wymiar kary biegnącej zobowiązany jest podjąć decyzję o wymierzeniu kary:

- za okres do ustania przekroczenia lub naruszenia – po stwierdzeniu z urzędu lub na wniosek podmiotu korzystającego ze środowiska, że przekroczenie lub naruszenie ustało, albo
- za okres do dnia 31 grudnia każdego roku – jeżeli do tego dnia przekroczenie lub naruszenie nie zostało usunięte.

Ważne: Wojewódzki inspektor ochrony środowiska nie wszczyna postępowania w sprawie wymierzenia kary, jeżeli przewidywana jej wysokość nie przekroczy 800 zł.

Kary za zmieszanie odpadów

Jeżeli składowane lub magazynowane odpady ulegają zmieszaniu, za podstawę administracyjnej kary pieniężnej przyjmuje się rodzaj odpadu, za który jednostkowa stawka opłaty jest najwyższa.

Odraczanie administracyjnych kar pieniężnych

Przedsiębiorca może ubiegać się o odroczenie kary. Organem właściwym w sprawach odraczania administracyjnych kar pieniężnych jest wojewódzki inspektor ochrony środowiska.

Wniosek o odroczenie terminu płatności kary powinien zawierać:

- wskazanie wysokości kary, o której odroczenie terminu płatności występuje strona,
- opis realizowanego przedsięwzięcia, którego wykonanie zapewni usunięcie przyczyn ponoszenia kar w okresie nie dłuższym niż 5 lat od dnia złożenia wniosku,
- harmonogram realizacji przedsięwzięcia ze wskazaniem etapów nie dłuższych niż 6 miesięcy.

WAŻNE:

Ustawą z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach wprowadzone zostały zmiany dotyczące kary pieniężnych:

1) zgodnie z art.200, ust. 1 i 2 Ustawy o odpadach:

- „Jeżeli podmiot, wbrew obowiązkowi, o którym mowa w art. 76, nie składa sprawozdania, podlega administracyjnej karze pieniężnej w wysokości 500 zł,
- Administracyjną karę pieniężną wymierza, w drodze decyzji, wojewódzki inspektor ochrony środowiska, określając termin przekazania sprawozdania, nie krótszy niż 14 dni, chyba że podmiot złożył sprawozdanie przed dniem wydania decyzji”,
- W przypadku nieprzekazania sprawozdania w terminie określonym w decyzji wydanej na podstawie ust. 3 podmiot podlega administracyjnej karze pieniężnej w wysokości 2000 zł,
- Administracyjna kara pieniężna, może być wymierzana wielokrotnie, z tym że łączna wysokość kar, za dany rok kalendarzowy nie może przekroczyć 8500 zł.

2) zgodnie z art. 180 Ustawy o odpadach:

„Kto wbrew obowiązkowi nie prowadzi ewidencji odpadów albo prowadzi tę ewidencję w sposób nieterminowy lub niezgodnie ze stanem rzeczywistym, podlega karze grzywny”

Orzekanie następuje na zasadach i w trybie określonych w Ustawie z dnia 24 sierpnia 2001 r. – Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia (Dz. U. z 20008 r. Nr 1333, poz. 848 ze zm.)

17.2. Środki administracyjne

Oprócz systemu kar istnieją również środki administracyjne, które polegają głównie na odbieraniu uprawnień np. do prowadzenia zbierania, przetwarzania, wytwarzania odpadów. Ustawa o odpadach przewiduje szereg sankcji administracyjnych kierowanych do wytwórców i posiadaczy odpadów, którzy postępują niezgodnie uzyskanymi uprawnieniami.

Cofnięcie zezwolenie na zbieranie odpadów lub zezwolenie na przetwarzanie odpadów

Zgodnie z art.47 ustawy o odpadach jeżeli posiadacz odpadów, który uzyskał zezwolenie na zbieranie odpadów lub zezwolenie na przetwarzanie odpadów, narusza przepisy ustawy w zakresie działalności objętej zezwoleniem lub działa niezgodnie z wydanym zezwoleniem, właściwy organ wzywa go do niezwłocznego zaniechania naruszeń, wyznaczając termin usunięcia nieprawidłowości. W przypadku gdy posiadacz odpadów, mimo wezwania, nadal narusza przepisy ustawy lub działa niezgodnie z wydanym zezwoleniem, właściwy organ cofa to zezwolenie, w drodze decyzji, bez odszkodowania. Cofnięcie zezwolenia powoduje zakończenie działalności objętej tym zezwoleniem.

Decyzji, o której mowa powyżej, właściwy organ może nadać rygor natychmiastowej wykonalności, uwzględniając potrzebę bezpiecznego dla środowiska zakończenia działalności. Posiadacz odpadów, któremu cofnięto zezwolenie, jest obowiązany do usunięcia odpadów i skutków prowadzonej działalności, objętej tym zezwoleniem, na własny koszt.

Wstrzymywanie działalności posiadacza odpadów

Zgodnie z art.32 ustawy o odpadach wojewódzki inspektor ochrony środowiska może, w drodze decyzji, kierując się stopniem zagrożenia dla środowiska, życia lub zdrowia ludzi, wstrzymać działalność posiadacza odpadów w przypadku naruszenia m.in.:

- hierarchii sposobów postępowania z odpadami, polegającego na niewysegregowaniu odpadów nadających się do odzysku spośród odpadów przeznaczonych do unieszkodliwiania,
- zakazu dotyczącego postępowania z odpadami niebezpiecznymi określonego w art. 21 ustawy o odpadach,
- wymagań dotyczących eksploatacji instalacji lub urządzeń do przetwarzania odpadów,
- zakazu przetwarzania odpadów poza instalacjami lub urządzeniami.

Postępowanie w sprawie wydania ww. decyzji wszczyna się z urzędu. W przypadkach naruszania hierarchii postępowania z odpadami, na wniosek posiadacza odpadów, wojewódzki inspektor ochrony środowiska może, w drodze postanowienia, określić termin usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości, zawieszając na ten czas postępowanie. Termin nie może być dłuższy niż rok od dnia doręczenia postanowienia.

W razie nieusunięcia nieprawidłowości w terminie wojewódzki inspektor ochrony środowiska wstrzyma, w drodze decyzji, działalność posiadacza odpadów w zakresie związaną z gospodarowaniem odpadami.

Termin wstrzymania działalności nie może być dłuższy niż rok od dnia doręczenia decyzji o wstrzymaniu działalności. Po stwierdzeniu, że ustały przyczyny wstrzymania działalności, wojewódzki inspektor ochrony środowiska, na wniosek zainteresowanego, wyraża, w drodze decyzji, zgodę na podjęcie wstrzymanej działalności.

Uprawnienia wójta, burmistrza i prezydenta miasta

W przypadku składowania lub magazynowania odpadów w miejscu, które nie było przeznaczone w żadnej decyzji administracyjnej – wójt, burmistrz lub prezydent miasta, w drodze decyzji, ma obowiązek nakazać posiadaczowi odpadów usunięcie odpadów z miejsc nieprzeznaczonych do ich składowania lub magazynowania. Decyzja ta wydawana jest z urzędu, a organ powinien wskazać sposób wykonania tej decyzji.

18. Finansowanie inwestycji w gospodarce odpadami

18.1. Środki krajowe

Środki Narodowego Funduszu ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej

Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej stanowi główne źródło finansowania przedsięwzięć w zakresie ochrony środowiska, w tym gospodarki odpadami. Źródłem wpływów NFOŚiGW są opłaty z tytułu gospodarczego korzystania ze środowiska i oraz wpływy z kar za naruszanie prawa ekologicznego. Główną formą dofinansowania działań przedsiębiorców są pożyczki. Narodowy Fundusz stanowi „odnawialne źródło finansowania” ochrony środowiska. Pożyczki i dotacje, a także inne formy dofinansowania, stosowane przez Narodowy Fundusz, są przeznaczone na dofinansowanie inwestycji o znaczeniu ponadregionalnym.

Wnioskodawcami ubiegającymi się o środki finansowe z Narodowego Funduszu mogą być:

- jednostki samorządu terytorialnego,
- przedsiębiorstwa,
- instytucje i urzędy,
- szkoły wyższe i uczelnie,
- jednostki organizacyjne ochrony zdrowia,
- organizacje pozarządowe (fundacje, stowarzyszenia),
- administracja państwowa,
- osoby fizyczne.

Wszyscy wnioskodawcy powinni posiadać status prawny umożliwiający im zawarcie umowy cywilno – prawnej. W Narodowym Funduszu stosowane są trzy formy dofinansowywania:

- finansowanie pożyczkowe (pożyczki udzielane przez NF, kredyty udzielane przez banki ze środków NF, konsorcja czyli wspólne finansowanie NF z bankami, linie kredytowe ze środków NF obsługiwane przez banki),
- finansowanie dotacyjne (dotacje inwestycyjne, dotacje nieinwestycyjne, dopłaty do kredytów bankowych, umorzenia),
- finansowanie kapitałowe (obejmowanie akcji i udziałów w zakładanych bądź już istniejących spółkach w celu osiągnięcia efektu ekologicznego).

Środki wojewódzkich funduszy ochrony środowiska

Wojewódzkie fundusze ochrony środowiska i gospodarki wodnej przeznaczają środki na cele określone w ustawie z dnia 27 kwietnia 2001r. Prawo ochrony środowiska. Warunkiem otrzymania wsparcia z WFOŚiGW jest zgodność zamierzonego działania z programami ochrony środowiska, listami przedsięwzięć priorytetowych, planami działalności i kryteriami wyboru przedsięwzięć. Pomoc finansowa ze środków funduszy realizowana jest w formie zwrotnej – pożyczki oraz bezzwrotnej – dotacje, dopłaty do oprocentowania kredytów i umorzenia udzielanych pożyczek. Przy realizacji zadań z wykorzystaniem funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności (zwanymi dalej funduszami unijnymi), fundusze udzielają pomocy finansowej w formie pożyczek.

18.2. Środki UE 2007-2013

W obecnej perspektywie finansowej 2007 – 2013 możliwe jest pozyskanie dofinansowania inwestycji w obszarze odpadów i recykling z różnych źródeł. Adekwatność źródła finansowania zależy od zasięgu i rodzaju inwestycji, formy prawnej przedsiębiorcy oraz rodzaju odpadów. Dofinansowanie można uzyskać na przedsięwzięcia, w których problem odpadów może się pojawić na różnym etapie. W pierwsze kolejności preferowane jest wdrażanie technologii bezodpadowych do procesu produkcji. W następnej kolejności technologii zmierzających do redukcji ilości wytwarzanych odpadów, bądź ich powtórnego wykorzystania. Odrębne działania skierowane są na unieszkodliwianie odpadów komunalnych, w szczególności odpadów niebezpiecznych.

18.2.1. Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko

Decyzją z dnia 7 grudnia 2007 r. Komisja Europejska zatwierdziła Program Infrastruktura i Środowisko na lata 2007-2013. Wielkość środków unijnych zaangażowanych w realizację programu wynosi prawie 28 miliardów euro, co stanowi ok. 42 proc. całości środków polityki spójności w Polsce. W ramach programu realizuje się duże inwestycje infrastrukturalne w zakresie ochrony środowiska (w tym gospodarki odpadami), transportu, energetyki, kultury i dziedzictwa narodowego, ochrony zdrowia oraz szkolnictwa wyższego.

Celem programu jest poprawa atrakcyjności inwestycyjnej Polski i jej regionów poprzez rozwój infrastruktury technicznej przy równoczesnej ochronie i poprawie stanu środowiska, zdrowia, zachowaniu tożsamości kulturowej i rozwijaniu spójności terytorialnej. Łączna wielkość środków finansowych zaangażowanych w realizację Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko na lata 2007–2013 wynosi 37,6 mld euro, z czego wkład unijny to 27,9 mld euro, zaś wkład krajowy – 9,7 mld euro.

Podział środków UE dostępnych w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko pomiędzy poszczególne sektory przedstawia się następująco:

- transport – 19,4 mld euro;
- środowisko – 4,8 mld euro;
- energetyka – 1,7 mld euro;
- szkolnictwo wyższe – 500,0 mln euro;
- kultura – 490,0 mln euro;
- zdrowie – 350,0 mln euro.

W ramach programu realizowanych jest 15 priorytetów, w tym priorytety dotyczące gospodarowania odpadami np.:

- Gospodarka odpadami i ochrona powierzchni ziemi – 1,430,3 mln euro (w tym 1,215,7 mln euro z FS);
- Zarządzanie zasobami i przeciwdziałanie zagrożeniom środowiska – 655,0 mln euro (w tym 556,8 mln euro z FS);
- Przedsięwzięcia dostosowujące przedsiębiorstwa do wymogów ochrony środowiska – 667,0 mln euro (w tym 200,0 mln euro z EFRR);
- Ochrona przyrody i kształtowanie postaw ekologicznych – 105,6 mln euro (w tym 89,9 mln euro z EFRR);

W zakresie gospodarowania odpadami w przedsiębiorstwie najistotniejsze działania w ramach POIiŚ to:

- Działanie: 4.2 Racjonalizacja gospodarki zasobami i odpadami w przedsiębiorstwach;
- Działanie: 4.6 Wsparcie dla przedsiębiorstw prowadzących działalność w zakresie odzysku i unieszkodliwiania odpadów innych niż komunalne.

Działanie 4.2 Racjonalizacja gospodarki zasobami i odpadami w przedsiębiorstwach

Celem Działania jest racjonalizacja gospodarki zasobami naturalnymi i odpadami, w tym zmniejszenie ilości wytwarzanych odpadów innych niż komunalne i zwiększenie poziomu odzysku i recyklingu tych odpadów. Wnioskodawca ubiegający się o dofinansowanie może obejmować budowę, rozbudowę i modernizację instalacji lub urządzeń, które wpłyną na zmniejszanie zużycia surowców naturalnych poprzez wykorzystanie odpadów, surowców wtórnych. Projekt powinien powodować zmniejszenie zużycia wody i energii do produkcji czy zmniejszenie ilości wytwarzanych odpadów i ich negatywnego wpływu na środowisko. Dzięki projektowi firma będzie mogła dostosować się do wymogów ekologicznych.

Beneficjent Działania 4.2

O dofinansowanie mogą starać się małe, średnie i duże przedsiębiorstwa.

Ważne: Istnieją wyłączenia z tego działania. Pewne firmy nie będą mogły korzystać z tej pomocy – są to firmy z niektórych branż związanych z rolnictwem i rybołówstwem (patrz rozporządzenie Rady WE nr 1698/2005 i 1198/2006).

Przeznaczenie

Ważne jest, aby projekt przyczynił się do zmniejszenia kosztów produkcji i zmniejszenia negatywnego oddziaływania przedsiębiorstwa na środowisko poprzez:

- zastępowanie w produkcji surowców pierwotnych surowcami wtórnymi z odpadów,
- ograniczanie ilości wytwarzanych odpadów,
- ograniczenie nadmiernego zużycia energii w procesie produkcyjnym,
- ograniczenie zużycia wody do produkcji.

Forma wsparcia

Dotacja do 30 proc. wydatków kwalifikowanych projektu. Dla realizacji projektów przewidziana jest regionalna pomoc publiczna na niektóre inwestycje w ochronie środowiska.

Minimalna/maksymalna wartość projektu

Minimalna wartość projektu – 8 mln PLN dla małych i średnich przedsiębiorstw. Przedsiębiorstwa duże – projekty bez ograniczeń kwotowych.

Maksymalna wartość dofinansowania – 20 mln PLN.

Ważne: Istnieje możliwość otrzymania zaliczki.

Działanie 4.6 Wsparcie dla przedsiębiorstw prowadzących działalność w zakresie odzysku i unieszkodliwiania odpadów innych niż komunalne

Celem Działania jest zwiększenie udziału odpadów innych niż komunalne podlegających odzyskowi i prawidłowemu unieszkodliwianiu. W ramach wnioskuodawca może uzyskać wsparcie na budowę, rozbudowę lub unowocześnienie instalacji, która będzie służyć do odzysku, czyli do recyklingu lub unieszkodliwiania

odpadów poużytkowych lub niebezpiecznych. Celem recyklingu jest ograniczenie zużycia surowców naturalnych oraz zmniejszenie ilości odpadów. Odpady poużytkowe są to m. in. opakowania i odpady opakowaniowe, baterie i akumulatory, zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny, pojazdy wycofane z eksploatacji, oleje przetworzone, lampy wyładowcze, opony). Odpady niebezpieczne pochodzą natomiast głównie z przemysłu, ale także z rolnictwa, transportu, służby zdrowia i laboratoriów badawczych. W ramach działania można również otrzymać pomoc przy budowie, rozbudowie lub unowocześnieniu instalacji do przekształcania odpadów w celu ułatwienia magazynowania i transportu odpadów oraz przygotowania ich do odzysku lub unieszkodliwiania. W ramach działania można ponadto otrzymać dofinansowanie na budowę, rozbudowę lub unowocześnienie instalacji do zbierania lub magazynowania odpadów, w szczególności odpadów niebezpiecznych.

Ważne: Przedsiębiorca ma szczególną szansę na dofinansowanie projektu, który dotyczy odpadów, dla których obowiązują limity odzysku lub recyklingu.

Beneficjent Działania 4.6

O dofinansowanie mogą starać się małe, średnie i duże przedsiębiorstwa.

Przeznaczenie

Wnioskodawca może uzyskać dofinansowanie na:

- budowę, rozbudowę lub unowocześnienie instalacji do odzysku, w tym recyklingu lub unieszkodliwiania odpadów poużytkowych i niebezpiecznych (definicję tych rodzajów odpadów znajdziesz poniżej),
- budowę, rozbudowę lub unowocześnienie budynków, które mogą pełnić funkcje usługowe, zgodnie z krajowym i wojewódzkimi planami gospodarki odpadami i które są położone w pobliżu jednostek gospodarczych, które nie mogą uniknąć wytwarzania tego rodzaju odpadów,
- budowę, rozbudowę lub unowocześnienie instalacji do przekształcania odpadów w celu ułatwienia magazynowania i transportu odpadów oraz przygotowania ich do odzysku lub unieszkodliwiania,
- budowę, rozbudowę lub unowocześnienie instalacji do zbierania lub magazynowania odpadów, w szczególności odpadów niebezpiecznych.

Formy wsparcia

Dotacja do 30 proc. wydatków kwalifikowanych projektu.

Minimalna/maksymalna wartość projektu

W przypadku wsparcia małych i średnich przedsiębiorstw minimalna wartość projektu wynosi 8 mln PLN. Dla dużych przedsiębiorstw – projekty bez ograniczeń kwotowych. Maksymalna kwota wsparcia wynosi 20 mln PLN.

18.2.2. Regionalne Programy Operacyjne

Regionalne Programy Operacyjne są dokumentami służącym realizacji strategii rozwoju poszczególnych województw w latach 2007-2013 przy wykorzystaniu środków z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego.

Regionalne programy operacyjne to dokumenty, określające główne kierunki rozwoju województw zmierzające m.in. do poprawy konkurencyjności gospodarczej województw, promowania zrównoważonego rozwoju regionalnego oraz zapewnienia większej spójności społecznej, ekonomicznej i przestrzennej regionu

W ramach wszystkich siedemnastu programów wydzielono priorytety środowiskowe kierowane do przedsiębiorców, w tym do firm uczestniczących w systemie gospodarki odpadami.

18.2.3. Program Operacyjny Innowacyjna Gospodarka

Program Innowacyjna Gospodarka jest to program skierowany przede wszystkim do przedsiębiorców, którzy zamierzają realizować innowacyjne projekty, związane z badaniami i rozwojem, nowoczesnymi technologiami, inwestycjami o dużym znaczeniu dla gospodarki lub wdrażaniem i stosowaniem technologii informacyjnych i komunikacyjnych. W ramach tych projektów wnioskodawca może otrzymać dofinansowanie na przedsięwzięcia związane z gospodarowaniem odpadami.

Celem głównym Programu Innowacyjna Gospodarka na lata 2007-2013 jest rozwój polskiej gospodarki w oparciu o innowacyjne przedsiębiorstwa. Cel ten zostanie osiągnięty poprzez realizację następujących celów szczegółowych:

- zwiększenie innowacyjności przedsiębiorstw,
- wzrost konkurencyjności polskiej nauki,
- zwiększenie roli nauki w rozwoju gospodarczym,
- zwiększenie udziału innowacyjnych produktów polskiej gospodarki w rynku międzynarodowym,
- tworzenie trwałych i lepszych miejsc pracy,
- wzrost wykorzystania technologii informacyjnych i komunikacyjnych w gospodarce.

Kluczową rolą Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka jest wsparcie rozwoju innowacyjnych przedsiębiorstw oraz konkurencyjności polskiej gospodarki. W ramach PO IG dotowane są projekty innowacyjne w skali kraju lub na poziomie międzynarodowym. Muszą być one związane głównie z zastosowaniem nowych rozwiązań technologicznych, produktów, usług czy organizacji. Program zachęca firmy do prowadzenia działalności badawczo-rozwojowej, transferu rozwiązań z sektora nauki do biznesu, a także pomiędzy przedsiębiorstwami, zakupów i wdrożenia wyników prac badawczo-rozwojowych, a następnie ich realizacji.

18.2.4. Inne programy operacyjne

Rozwój Polski Wschodniej

Ponad 2,2 mld euro z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR) przeznaczono na rozwój najsłabiej rozwiniętych regionów Polski – Warmii i Mazur, Podlasia, Podkarpacia, Lubelszczyzny i Ziemi Świętokrzyskiej, dla których przygotowano specjalny Program Operacyjny Rozwój Polski Wschodniej 2007 – 2013 (PO RPW).

W ramach Programu wsparcie uzyskają przede wszystkim przedsięwzięcia związane z usprawnieniem sieci drogowej, przygotowaniem terenów pod inwestycje, rozwojem uczelni, infrastruktury kongresowej, parków technologicznych, szerokopasmowych sieci dostępu do Internetu i rozwojem ekologicznego transportu publicznego.

Dofinansowane zostaną projekty zwiększające atrakcyjność turystyczną i inwestycyjną pięciu wschodnich województw, a pośrednio fundusze strukturalne pobudzą innowacyjność i przedsiębiorczość wśród mieszkańców.

Celem Programu jest „Przyspieszenie tempa rozwoju społeczno-gospodarczego Polski Wschodniej w zgodzie z zasadą zrównoważonego rozwoju”.

Program umożliwi realizację przedsięwzięć zgłaszanych przez m.in. szkoły wyższe, jednostki samorządu terytorialnego oraz związki i stowarzyszenia z ich udziałem, państwowe jednostki budżetowe, instytuty badawczo-rozwojowe, przedsiębiorców, organizacje pozarządowe, agencje rozwoju.

Program Operacyjny Kapitał Ludzki

Program Operacyjny Kapitał Ludzki (PO KL) realizuje założenia odnowionej Strategii Lizbońskiej, zgodnie z którą, Europa stanie się atrakcyjnym miejscem do inwestowania i podejmowania pracy. By to osiągnąć konieczny jest rozwój nauki, podnoszenie poziomu innowacyjności oraz tworzenie większej liczby trwałych miejsc pracy.

Celem Programu PO KL jest wzrost poziomu zatrudnienia i spójności społecznej.

Działania realizowane w ramach PO KL koncentrują się na obszarach dotyczących m.in.: zatrudnienia, edukacji, integracji społecznej, ułatwienia w dostosowaniu się pracowników i przedsiębiorstw do zmian zachodzących w gospodarce, a także zagadnieniach związanych z rozwojem zasobów ludzkich na terenach wiejskich, budowy sprawnej i skutecznej administracji publicznej wszystkich szczebli oraz promocji zdrowia.

18.3. Nowa perspektywa finansowa 2014–2020

Na jakie projekty będzie można uzyskać dofinansowanie – wstępna charakterystyka zakładanych programów operacyjnych na lata 2014–2020:

- PO Infrastruktura i Środowisko,
- PO Inteligentny Rozwój,
- PO Wiedza, Edukacja Rozwój,
- PO Polska Cyfrowa,
- PO Polska Wschodnia,
- Programy Regionalne.

19. Podsumowanie

Gospodarowanie odpadami w przedsiębiorstwie jest zagadnieniem obszernym i skomplikowanym prawnie. Duża dynamika zmian prawa odnoszącego się do postępowania z odpadami utrudnia funkcjonowanie przedsiębiorstw i powoduje stan niepewności prawnej. Od 2001 r., w którym w życie weszły dwie ustawy „matki” – ustawa Prawo ochrony środowiska i ustawa o odpadach, zanotowano kilkaset zmian dotyczących przepisów o ochronie środowiska. Zmiany te dotyczyły wszystkich regulacji środowiskowych, w tym odpadów. Mimo tego nadal nie wszyscy przedsiębiorcy zdają sobie sprawę, że podlegają rygorystycznym wymogom ochrony środowiska. Nawet właściciele niewielkich firm mają do spełnienia szereg obowiązków wynikających z ustaw środowiskowych. Nieprzestrzeganie przepisów skutkować może zastosowaniem kar finansowych, ale również wstrzymaniem funkcjonowania przedsiębiorstwa.

Niniejszy poradnik stanowi jedynie próbę wskazania przedsiębiorcom podstawowych obowiązków, a przede wszystkim wskazanie konieczności administracyjnego i faktycznego uporządkowania procesu wytwarzania i przetwarzania odpadów. Podstawą funkcjonowania każdego przedsiębiorcy powinno być po pierwsze ograniczenie ilości powstających odpadów (reduce), pod drugie ponowne wykorzystanie (reuse) i po trzecie odzysk (recycling).

Korzyści wynikające z uporządkowania gospodarki odpadami w przedsiębiorstwie można podzielić na kilka grup, w tym:

- ograniczenie zużycia surowców pierwotnych,
- obniżenie kosztów pozyskiwania surowców do produkcji, kosztów zużycia energii oraz kosztów transportu surowców,
- eliminacja opłat i kar z tytułu nieprawidłowego postępowania z odpadami,
- przyjazny środowisku wizerunek firmy,
- wzrost konkurencyjności rynkowej firmy,
- poprawa warunków pracy i zwiększenie bezpieczeństwa ludzi,
- podniesienie świadomości ekologicznej pracowników,
- utrwalenie podejścia do odpadów jako surowców wtórnych, przydatnych do wykorzystania,
- przygotowanie firmy do wdrażania systemu zarządzania środowiskowego, zgodnego z wymaganiami międzynarodowego standardu *ISO 14001* i *ISO 18000* oraz *EMAS*,
- dostęp przedsiębiorstwa do funduszy pomocowych (warunkiem uzyskania dotacji jest m.in. wywiązywanie się z zobowiązań środowiskowych).

Mam nadzieję, że uaktualniony poradnik będzie stanowił przydatne źródło wiedzy na temat praw i obowiązków przedsiębiorców. Zawarte w nim informacje powinny być pomocne podczas sporządzania dokumentacji związanej z korzystaniem ze środowiska. Zastosowanie się do wskazówek w nim zawartych pozwoli na pozytywne przetrwanie kontroli organów inspekcji środowiska.

Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości (PARP) jest rządową agencją wykonawczą, która od 2000 roku wspiera przedsiębiorców. Celem działania PARP jest rozwój małych i średnich firm w Polsce – powstawanie nowych podmiotów, podnoszenie kwalifikacji i wzrost potencjału, wzmocnienie pozycji konkurencyjnej w oparciu o innowacyjność i nowoczesne technologie, kształtowanie przyjaznego otoczenia biznesowego, tworzenie warunków do prowadzenia działalności gospodarczej. Realizując działania wspierające przedsiębiorców (a także: instytucje otoczenia biznesu, jednostki samorządu terytorialnego, uczelnie), PARP korzysta ze środków budżetu państwa oraz funduszy europejskich. Zarówno w okresie przedakcesyjnym, jak i po wejściu przez Polskę do Unii Europejskiej, PARP oferowała przedsiębiorcom wsparcie finansowe i szkoleniowo-doradcze. W latach 2007–2015 Agencja jest odpowiedzialna za realizację działań w ramach trzech ogólnopolskich programów operacyjnych: **Innowacyjna Gospodarka, Kapitał Ludzki** oraz **Rozwój Polski Wschodniej**.

PARP posiada unikalne doświadczenie nie tylko w przekazywaniu pomocy unijnej przedsiębiorcom. Od kilku lat w Agencji działa **Ośrodek Badań nad Przedsiębiorczością**, którego zadaniem jest prowadzenie badań z zakresu przedsiębiorczości, innowacyjności, zasobów ludzkich i usług wspierających prowadzenie działalności gospodarczej. W oparciu o ich wyniki powstają założenia dla kolejnych programów pomocowych, które odpowiadają na zidentyfikowane potrzeby przedsiębiorców.

Aby pomoc była skuteczna, przedsiębiorca musi mieć łatwy dostęp do informacji na jej temat. PARP zainicjowała utworzenie **Krajowego Systemu Usług dla MŚP (KSU)**, który pomaga w zakładaniu i rozwijaniu działalności gospodarczej. W około 140 ośrodkach KSU na terenie całej Polski przedsiębiorcy i osoby rozpoczynające działalność gospodarczą mogą uzyskać informacje, porady i szkolenia z zakresu prowadzenia działalności gospodarczej, a także otrzymać pożyczkę lub poręczenie. PARP jest ponadto koordynatorem i członkiem jednego z 4 obecnych w Polsce konsorcjów sieci **Enterprise Europe Network**, w skład którego wchodzi ośrodki oferujące przedsiębiorcom nieodpłatne, kompleksowe usługi informacyjne, szkoleniowe i doradcze z zakresu prowadzenia działalności gospodarczej, organizacji udziału w misjach targach oraz świadczące pomoc w znalezieniu partnerów do współpracy gospodarczej i w transferze technologii.

Zaangażowanie PARP w międzynarodowe fora i organizacje zajmujące się wspieraniem przedsiębiorczości i innowacyjności przekłada się na jakość oferowanych usług i ich zbieżność ze światowymi tendencjami. Członkostwo w **TAFTIE** (Europejska Sieć Agencji Innowacyjnych) gwarantuje stały dostęp do najlepszych praktyk stosowanych w wiodących europejskich agencjach wspierających innowacyjność. PARP jest również członkiem stowarzyszonym **IASP** (Międzynarodowe Stowarzyszenie Parków Naukowo-Technologicznych i Stref Innowacji), dzięki czemu korzysta z bogatych doświadczeń zagranicznych parków naukowo-technologicznych.

PARP stale dopasowuje ofertę informacyjno-doradczą do zmieniających się potrzeb przedsiębiorców oraz pojawiających się nowych kanałów komunikacji. Obecnie Agencja dysponuje 25 **specjalistycznymi portalami internetowymi i społecznościowymi**, oferującymi szkolenia e-learningowe, e-booki, transmisje ze spotkań szkoleniowych i konferencji, informacje nt. możliwości ubiegania się o wsparcie, bazy wiedzy, publikacje, wyniki badań. Z informacji i narzędzi zawartych we wszystkich portalach PARP dostępnych za pośrednictwem głównego portalu Agencji **www.parp.gov.pl** korzysta ponad milion internautów miesięcznie.

Osoby zainteresowane uzyskaniem dostępnych w PARP informacji nt. programów wsparcia dla przedsiębiorców oraz instytucji otoczenia biznesu, mogą skorzystać z infolinii prowadzonej w ramach **Informatorium** PARP. Konsultanci udzielają informacji telefonicznie i mailowo oraz biorą udział w spotkaniach z zainteresowanymi wnioskodawcami.

Zapraszamy do skorzystania z naszych usług!

Wsparcie dla biznesu w zasięgu ręki

Usługi Enterprise Europe Network

Sieć Enterprise Europe Network działa od 1 stycznia 2008 r. Została powołana w ramach Programu Ramowego na rzecz Konkurencyjności i Innowacji (Competitiveness and Innovation Framework Programme 2007 – 2013 – CIP). Enterprise Europe Network łączy w sobie dorobek i zalety dwóch sieci poprzednio działających na rzecz sektora małych i średnich przedsiębiorstw (MSP): Euro Info Centres i Innovation Relay Centres. Enterprise Europe Network oferuje małym i średnim przedsiębiorstwom kompleksowe usługi, które mają im pomóc w pełni rozwinąć ich potencjał i zdolności innowacyjne. Sieć jest także pośrednikiem umożliwiającym instytucjom Unii Europejskiej pełniejszą orientację w potrzebach małych i średnich przedsiębiorstw.

Ośrodki Enterprise Europe Network są afiliowane przy rozmaitych organizacjach wspierających rozwój gospodarczy, takich jak izby przemysłowo-handlowe, agencje rozwoju regionalnego, centra wspierania przedsiębiorczości, itp. Działają na zasadzie non-profit. Finansowanie Enterprise Europe Network pochodzi ze środków unijnych oraz ze środków budżetu państwa.

Obecnie działa blisko 600 ośrodków w Europie, na Bliskim Wschodzie, w Azji i w Ameryce. Enterprise Europe Network to więcej niż pojedyncze ośrodki rozmieszczone w różnych krajach i regionach. Wyjątkowa wartość i możliwości sieci wynikają ze ścisłej współpracy ośrodków. Wszystkie biura mogą komunikować ze sobą, co zapewnia szybkie przekazywanie i uzyskiwanie dokładnych informacji, a także mają dostęp do wspólnych baz zawierających profile firm szukających partnerów zagranicznych.

Działalność ośrodków Enterprise Europe Network opiera się na zasadzie „zawsze właściwych drzwi”. Oznacza to, że wszyscy przedsiębiorcy z sektora MSP, którzy zwrócą się z konkretnym zapytaniem, otrzymają niezbędne informacje i dostęp do zindywidualizowanych usług dostosowanych do ich potrzeb, przy wykorzystaniu nowoczesnych technologii i zaangażowaniu adekwatnych merytorycznie ośrodków sieci.

Ośrodek Enterprise Europe Network przy Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości działa w ramach konsorcjum o nazwie Central Poland – Business Support Network (CP-BSN). W skład tego konsorcjum wchodzi następujące organizacje:

- Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości (koordynator) – Warszawa,
- Instytut Mechanizacji Budownictwa i Górnictwa Skalnego – Warszawa,
- Fundacja Rozwoju Przedsiębiorczości – Łódź,
- Toruńska Agencja Rozwoju Regionalnego – Toruń,
- Stowarzyszenie „Wolna Przedsiębiorczość” – Gdańsk,
- Centrum Transferu Technologii – Gdańsk.

Ośrodek Enterprise Europe Network

Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości

ul. Pańska 81/83
00-834 Warszawa

e-mail: coordinator_cpbsn@parp.gov.pl

www.een.org.pl

tel. + 48 22 432 71 02, faks + 48 22 432 70 46

czynny w godz. 9:00–16:00

ISBN 978-83-7633-288-8